

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

11'inci Toplantı
25 Ocak 2016 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/529) ile 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/297) ve Sayıştay tezkereleeri

III.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- Komisyonun çalışma usul ve esasları hakkında görüşmeler

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :25/1/2016

Saat

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 2

25 Ocak 2016 Pazartesi

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.22

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: İbrahim Mustafa TURHAN (İzmir)

SÖZCÜ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

BAŞKAN – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun değerli üyeleri, Değerli Maliye Bakanımız, Maliye Bakanlığımızın ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarımızın kıymetli bürokratları, basınımızın ve televizyonlarımızın değerli temsilcileri; Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 11'inci Birleşimini açıyorum.

Gündemimizde, 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı, 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı ve Sayıştay tezkerelerinin tümü üzerindeki görüşmeler vardır.

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/529) ile 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/297) ve Sayıştay tezkereleri

BAŞKAN – Alınan karar gereğince öncelikli olarak talep eden Komisyon üyelerine yirmişer dakika, daha sonra da Komisyon üyesi olmayan milletvekillerimize beşer dakika süreyle söz vereceğim.

Evet, ilk olarak söz talebi...

Sayın Temizel, buyurun lütfen.

Kameraman arkadaşlarımız lütfen, şu arkalara doğru geçelim. Görüntü almayın demiyorum, mutlaka görüntü alın ama Komisyon çalışmalarını aksatmayacak şekilde.

Bakın, Sayın Temizel başlayamıyor. Milletvekillerimizin arka taraflarına geçerek görüntüleri orada alma şansınız var. Lütfen...

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, basınımızın çalışmalarını da engellemeyelim. Sizden Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı olarak da daha çalışılabilir, basınımızın daha iyi görev yapacak bir salona ihtiyacı olduğunu dört yıl önce söyledik, aradan dört yıl geçti aynen devam ediyor.

BAŞKAN – Sayın Çam, bu dilek ve temenni için teşekkür ediyorum.

Bu da sekiz yıldır bizim söylediğimiz, Plan ve Bütçe Komisyonun bu salonunun yetmediği, genişletilmesi, en azından içerideki düzenin yeniden belki planlanması gerektiğine ilişkin defaatle söylememize rağmen...

MUSA ÇAM (İzmir) – Maliye Bakanımız yeni bir bina yaptı...

BAŞKAN – Efendim, tabii, bu, Sayın Bakanı değil, Sayın Meclis Başkanı ve Genel Sekreterliği, idari teşkilatı ilgilendiren bir husus.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yeni Başkana bir girişimde buldunuz mu?

BAŞKAN – Yeni Sayın Başkanımıza da bir kez daha bu konuyu aktaralım.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hep beraber aktaralım.

BAŞKAN – Memnuniyetle, hep beraber yapalım. Teşekkür ediyoruz Sayın Paylan.

Sayın Temizel, buyurun lütfen.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; 2016 yılı bütçesiyle ilgili olarak burada yapılacak görüşmelerin, bütçe uygulamaları ve ülkemizdeki gelecek uygulamaları açısından hayırlı olmasını dileyerek sözlerime başlamak istiyorum.

Öncelikle bu bütçenin önümüze kadar getirilmesine büyük katkıda bulunan herkese bu çabaları nedeniyle Komisyon üyeleri olarak teşekkür ediyoruz. Burada yapılacak olan eleştiriler asla kişilerle ilgili değildir, bunun altını özellikle çizmek istiyorum. Bu, bir genel politika ve bu genel politikanın değiştirilmesiyle ilgili önerilerdir. Dolayısıyla kişileri doğrudan doğruya hedef alan veya kişileri amaçlayan herhangi bir olayla karşı karşıya kalmayacağınızı özellikle burada kendi adıma söylüyorum. Sanıyorum, diğer arkadaşlarımız da bundan farklı bir şekilde düşünmeyeceklerdir.

Değerli milletvekilleri, 2016 yılı bütçesi üzerinde konuşurken, Sayın Bakanın daha önceki bütçe sunumu sırasındaki iyimserliğini korumayı gerçekten isterdim. Keşke o iyimserliğin üzerine “Bakın, şuralarda da şöyle olanaklar var, bunları gözden kaçırdınız.” deme fırsatını bulsa idik. Ancak, ülkemizin ekonomik durumu ve ekonominin geleceğine ilişkin veriler pek o kadar iç açıcı değil. Şöyle bir geçmiş yıllara doğru uzanarak kıyaslamaların anlam kazanması için hangi politikalar değişti onlara bir değinmek istiyorum:

Hatırlayacaksınız, 1980’li yıllara kadar yatırımcı ve üretici niteliği bulunan yatırımlara öncelik eden, kalkınmayı planlayan, bölüşüme müdahale ederek sosyal adaleti sağlamaya çalışan kalkınma iktisadı ve sosyal devlet kavramı var idi. Kalkınmacı sosyal

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :25/1/2016

Saat

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 3

devlet, 80'li yılların başından itibaren yoğun eleştirilere uğramaya başladı. Bu yaklaşımın yani kalkınmacı sosyal devletin kamu ekonomisini ve dünya ekonomisini ağır bir borç yükü altına soktuğunu, kaynakların etkin olarak kullanılmadığını söylüyordu bunu eleştirenlerin hepsi. Buna karşı olarak çıkan akım "neoliberal" diye adlandırılan bir akımdı. Neoliberal yeni dalga, kalkınma ve kalkınmacı ideolojileri ve sosyal devleti kazanımlarıyla birlikte tasfiye etmeyi amaçlayan bir ideolojiydi; yerleşti, başarıdı. Bunun yerine, devletin ekonomiye müdahalesini reddediyordu ama ikame ettikleri şey sadece piyasa ekonomisiydi. Dolayısıyla piyasa ekonomisi neoliberaler tarafından kalkınmacı ve borç batağına battığı iddia edilen devleti piyasa ekonomisiyle kurtarmayı amaçlıyordu veya en azından o şekilde sunuluyor idi. Neoliberal akımın en gelişmiş uluslara da dayatmış olduğu kalkınma modeli daraltıcı para ve maliye politikalarına dayanıyordu. Bunun altını özellikle bir daha çiziyim, daraltıcı para ve maliye politikalarına dayanıyordu. Devalüasyon riskinden arındırılmış bir kur sistemini amaçlıyor idi. Dışa açık yani yabancı sermayeye bağımlı bir iktisadi yapıyı öngörüyordu. Bu üç tane temel konu hepimizin çok yakından bildiği ve aldığımız her kararın altını kazıdığınızda ortaya çıkan ilkeler olarak ortaya çıkıyordu. Neoliberal iktisat kamu ekonomilerini ağır borç yükünden kurtaracaktı. Piyasa ekonomisi de dünya düzenini sağlayacaktı. Dünya ekonomisiyle ilgili bütün kararlarını piyasa ekonomisine bıraktığı andan itibaren işler müthiş şekilde iyiyeye gidecekti. Bu yapı altında merkez bankaları bağımsız -bu, tırnak içinde kullanılacak bir ifade- olarak tanımlanacaktı ama sadece ulusal paranın değerini korumaktan sorumluydu. Bu amacın dışında başka bir rol oynamamaları için de ellerindeki müdahale olanakları yeteri kadar kısıtlanıyordu zaten ama onun da ötesinde buralara karışmaması için bazen iç siyasetten de ciddi anlamda baskılarla karşılaşıyorlardı.

Kamunun maliye politikaları doğrudan doğruya faiz dışı fazla veren bütçe ilkesine dayandırılıyordu, faiz dışı bütçe veren fazla. Bütçelerimiz faiz dışı fazla verdiği zaman şapkaları havaya atıyorduk, seviniyoruz, faiz dışı fazla verdik. Peki, niye verdik faiz dışı fazla? Bu fazlayı verdiğimiz zaman nerede kullandık? Gerçekten de bu faiz dışı fazlanın ülkemizde kullanılacağı başka alanlar yok muydu, bunları pek fazla tartışmadık.

Kamu, tüketim ve yatırım harcamalarında olağanüstü kesintiler pahasına kamusal alanını ciddi anlamda sınırlandırıyor. Dolayısıyla da bu alanların hemen hemen hepsi yani kamusal alanların hemen hemen hepsi -ki bunlar doğal olarak devlet tarafından işletildiğinde kâr amacı gütmeyen, tamamen kamu hizmeti amaçlı olarak belirlenen alanlar idi- finansal sermayenin spekülasyon faaliyet alanlarının içerisine doğru itiyor idi yani "Bundan sonra bu hizmeti şu kuruluş görecektir." deniliyor idi, "Etkinlik sağlanacak." diye iddia ediliyordu, "Verimlilik sağlanacak, tasarruf sağlanacak, hatta ve hatta çok önemli gelişmeler, araştırma geliştirme harcamaları yapılacak, bu konuda dünya standartlarına ulaşılacak." deniyor idi, sonuç olarak bunların hepsi devrediliyordu.

Başlangıçta yıllardır biriktirilen kamusal sermayenin neredeyse sıfır maliyetle, bazılarını sıfır liraya özelleştirdiğimizi de hatırlarsınız, sıfır maliyetle özel sermayeye terk edilmesi nedeniyle kârlılıklarının arttığını, devletin bu gelirlerden aldığı vergiler -kârlılıkları arttığı için- ve özelleştirme gelirleri sayesinde bu uygulama geçici de olsa devlete bir soluk aldırabiliyor idi.

Değerli arkadaşlar, ancak her rüyanın mutlaka bir sonu vardır. Nitekim 2008'de başlayan dünya ekonomik ve finansal krizi neoliberal efsaneyi bitirdi. Şu anda da bu tükeniş sürüyor, hâlâ bitmedi yani dibe vurmadı. Amerika Birleşik Devletleri'nin bu krizi aşmak için yarattığı ucuz parasal bolluk krizi durdurmuş gibi yaptı ama dünya ekonomisini dünya ekonomilerinin şimdiye kadar görmediği ağır bir borç yükümlülüğü bataklığına çekti; ucuz parasal bolluk dünya ekonomilerini gerçekten bir borç bataklığının içerisine çekti. Aslında daha önceden yatırımcı devlet veya sosyal devlet için öngörülen borç neoliberal politikalar sayesinde kat kat arttı. Yalnız burada aradaki bir farkı gözden kaçırmamak gerekiyor. Kalkınmacı sosyal iktisat kamuyu borçlandırırken yani devleti borçlandırıyor idi, neoliberal iktisat özel sektörü borçlandırarak özel sektörde kriz ve çözümsüzlük yarattı. Bu çözümsüzlükten en fazla etkilenen ülkeler de bizim gibi ülkeler, gelişmekte olan ülkeler oldu.

Ne yazık ki devlet bu tür gelişmeler karşısında ekonomiye müdahale etmeye kalksa bile vazgeçtiği kurumlar ve özelleştirdiği kurumlar nedeniyle ekonomiye müdahale edebilecek herhangi bir araç elinde kalmadı. Şimdi birdenbire "Belirli şeyleri destekleyeyim, ulusal üretimi artırayım." diye karar almaya kalksanız elinizde bir aracınız yok. Yeniden bu kurumları yaratmamız gerekiyor. Yapabildiğimiz tek şey, sadece yabancı kaynak çekebilme adına, dünyada dolaşan belirli bir miktardaki sermayeyi kendi ülkemize çekebilme adına, yurt dışından daha fazla döviz sağlama adına hafifletebildiğimiz kadar şartları hafifletmek, ödeyebildiğimiz kadar bedelleri yüksek ödemek. Ekonomi dışından kaynak bularak, borç bularak, tüketerek ekonomiyi büyütmek. Tüketerek büyütmeyi nasıl bir büyüme olduğunu artık bütün Türkiye biliyor. Bu model istihdam yaratmıyor, döviz kazandırıcı işlemler, döviz ihtiyacını karşılayabilecek üretimler yapılamıyor, sürekli dış ticaret açığı ve cari açık ortaya çıkmaya başlıyor. Kısacası, model, dış ticaret açığı-cari açık arasında sıkışıp kalıyor.

Bu arada, dışarıdan bulunan borçlarla, ihracata dönük imalat sanayisini destekleyemediğimiz için, katma değeri yüksek ürünler üretilmediğimiz için de sürekli olarak bu kaynakları talep artışını yükseltmek için kullandık. Bankaların hatta sokaklarda, alışveriş merkezlerinin önünde tezgâhlar kurarak nasıl kredi kartları sattıklarını veya satmaya çalıştıklarını hepimiz hatırlarsınız. Bu şekilde tüketimi teşvik eden bir sistem, aslında burada kullanacakları kaynakları kendi içinden de bulmuyordu çünkü çok iyi hatırlayacaksınız, tasarruf oranımız yüzde 12'lere kadar düşmüştü. Tasarruf oranı bu kadar düşük olan bir ülkede bu kadar büyük kaynakla kredi nereden kullanılacaktı? Zorunlu olarak yine aynı kaynaktan, dışarıdan bulunacaktı. Bankacılık sistemi, dışarıdan borç aldı, dışarıdan borç aldıklarını içerideki tüketicilere kredi olarak verdi, konut kredisi olarak verdi.

Sınır ötesi sermaye akımlarının rakam olarak 11 trilyon dolar ile 8 trilyon dolar arasında olduğu söyleniyor. Uluslararası sermaye akımlarının bu kadar yüksek düzeylerde olmuş olması böyle bir sıkıntı yaratmadı başlangıçta. Sanki alınan borçların bir gün vadesi gelecek ve geri ödenmeyecekmiş gibi sürekli olarak bu borçları aldık durduk. Bu şekildeki bir tüketimin büyümede işlev

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :25/1/2016

Saat

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 4

görebileceği asla göz ardı edilmiyor, büyüyor ülke ama bir taraftan istihdam yaratmayan bir büyüme sağlarken, bir taraftan da ülkeyi gerçek anlamıyla borç tuzağına sokuyor.

Değerli milletvekilleri, devletin borçluluğunu başka dönemlerle kıyaslarken bir hususa dikkat etmek gerekiyor. Bu, pek fazla yapılan bir olay değil. Kalkınmacı sosyal devletin borçları ile neoliberal uygulamaları yürüten devletin borçlarını aynı şeyleri yapıyormuş gibi kıyaslamak doğru değildir çünkü birisinde ekonomik faaliyetlerin öncüsü devlettir, o borçlanır; diğesinde devlet ekonomik yaşamdan çekilmiştir, özel sektör üstlenmiştir, bu defa o borçlanır. Dolayısıyla söz konusu olan ülkenin borçluluğudur, söz konusu olan ülkenin borçluluğudur. “Bir ülkenin borcu” denildiği takdirde “Benim borcum değil, özel sektörün.” ya da “Benim borcum değil, devletin.” denilmesi mümkün değildir çünkü kırılan ekonominin altında, çöken ekonominin altında bütün ulus kalmaktadır, özel sektörüyle, kamu sektörüyle, ailesiyle, aile ekonomisiyle. O nedenle de bu iki kıyaslamayı... “Devletin borçları şu kadardı, şimdi azaldı.” falan dememek gerekiyor, global olarak bu ülkenin borçları nereden nereye geldi, ona bakmak gerekiyor.

Bu açıdan bakıldığında borçlarımızla ilgili birkaç tane veri: Verdiğim verilerde birkaç rakam azlığı veya çokluğu söz konusu olabilir çünkü daha önceden verilen rakamlardan hareket edildi, sonra rakamlar değiştirildi. O nedenle hangilerini bulduysak onları kullandık. Bu süreç içerisinde Türkiye ekonomisi 2003 yılından günümüze kadar yani on iki yıl içerisinde 129 milyar dolar olan dış borcunu tam 402 milyar dolara çıkarttı. Ülkemizde bütçe açığı pek konuşulmadı ama dış ticaret açığı ve cari açık dillerden düşmedi. Bu süreç içerisinde 580 milyar dolara varan dış ticaret açıkları, 444 milyar dolar da cari açık biriktirdik. Bu kadar açık verdik. Hane halklarımız 2002 yılında yüzde 3,4 yani 100 liralık gelirinin 3,4 lirasını borç ödemek için kullanırken bu rakam yüzde 55'lere geldi yani 100 liralık gelirinin 55 lirasını borç ödemekte kullanır hâle geldi. Özel sektörün borçları da inanılmaz derecede yükseldi.

Bu on iki yıl içerisinde 43 milyar dolar olan reel sektör dış borç stoku 268 milyar dolara yükseldi. Sonuç olarak, Türkiye, 797 milyar dolar olan gayrisafi yurt içi hasılasının 402 milyar dolarlık bir kısmı kadar borçlandı yani yüzde 50'nin üzerine çıkmış oldu bu oran. Ve bu şekildeki borçların nerede kullanıldığını sorduğunuz zaman kendinize, bunun ihracata dönük imalat sanayisinde kullanılmadığını, çok cüzi bir miktarının kullanıldığını, çok büyük ölçüde tüketime ve özellikle de rant amaçlı inşaat sektörünün içerisinde gömüldüğü gerçeğiyle karşı karşıya kaldık.

Değerli milletvekilleri, başlangıçta da söyledim, bu veriler ülkemizin çözümsüzlük içerisinde olduğunu söylemek için verilen veriler falan değil. Türkiye Cumhuriyeti asla çözümsüzlük içerisinde olmaz, olmamalıdır da. Önemli olan doğru planlamayı yapabilmek, gerçekçi olmak, disiplini ekonominin her alanına uygulayabilmek, sadece devletin disiplinli olması bütçenin disiplinli olması yetmiyor, ekonominin her alanına uygulayacaksınız. Ekonomimizi bu kısır döngüden çıkartacak olan politikaları ister istemez Plan ve Bütçe Komisyonu üyeleri olarak aradık tabii ki. OVP'ye, Orta Vadeli Planımıza baktık, programlarımıza baktık bütün bunlarla ilgili olarak. Şimdi bu yirmi dakikalık sürenin zaten bir kısmını bitirmek üzereyim, Orta Vadeli Planla ilgili olarak konuşmaya ayırmak istemiyorum arkadaşlar ancak özellikle bu planda özel sektörün büyümesini, büyümeyi ve kalkınmaya dinamo olacak şekilde yatırımlara girişmesini sağlayacak neler var bunların gerçekliğiyle ilgili üç tane veri üzerinde konuşmak istiyorum.

Biliyorsunuz, reel yatırımcıların hepsi üç temel veriye bakmadan, bunlarla ilgili olarak hesaplarını yapmadan asla yatırıma girmezler. Bunlardan birisi kurdur, “Gelecekte döviz kuru ne olacak?” derler.

Değerli arkadaşlar, 2015 yılının ortalama kuru -dolar olarak veriyorum tabii ki- 2,716'ydı. Bu, orta vadeli planda da belirtilen rakam. 2016 yılı için verdiği rakam da 2,998. Şimdi, bu ne anlama geliyor? Bu, şu anlama geliyor: Bugünden itibaren dolar kurunda asla 3 liranın üstünde herhangi bir yükseliş görmeyeceksiniz anlamına geliyor. Şimdi, yatırımcısınız siz, karar vereceksiniz. “Döviz kuru ne olur?” diyorsunuz. Açıyorsunuz, Orta Vadeli Planı, bakıyorsunuz “Tamam, 2,99 olacakmış.” diyorsunuz; bu bir.

İki: “Enflasyon yani fiyat artışları ne olacak, gelecekte neyle karşı karşıya kalacağız?” diye bakacaksınız. Biliyorsunuz, 2015 enflasyonu 8,8. Daha geçenlerde asgari ücretin artırılması nedeniyle ekonomi yetkilileri asgari ücret artışının bu enflasyonun üzerine 1,5 puan gibi bir artış daha sağlayacağını söylediler. Ne yapar? 8,8+1,5=10,3 yapar. Peki, OVP'deki planımız ne? Gelecek yıl, içinde bulunduğumuz yıl tabii ki, artış için 7,5. Demek ki ortalama döviz kurumuz 2,9 olacak, bugünden itibaren...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Temizel, süremiz bitti, ilave süre vereceğim.

Buyurun iki dakika ilave süre veriyorum.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Teşekkür ederim Başkanım.

...3 olacak, enflasyonumuz da 10,3 olacak. Peki, faiz ne olacak? İşte o konuda pek fazla bir şey söyleyemiyoruz. Doğal olarak Merkez Bankasına verilmiş olan bu görevle ilgili olarak enflasyon ve yurt dışındaki değişimler, kurlar dikkate alındığında faizlerin de ona göre belirlenmesi gerekiyor ama bunlar bu şekilde belirlendiği zaman yani 7,5 ve 2,9 olarak, o zaman faizlerin de artmayacağı ortaya çıkıyor.

Değerli arkadaşlar, bu da gösteriyor ki, bütçeyi üzerine oturtduğumuz veriler pek fazla inandırıcı değil. Eğer bunlara inanarak yatırım yapacak olan bir yatırımcı var diyorsanız, ben, gerçekten onunla konuşmak isterim çünkü görmediğimiz, bilmediğimiz bir şeyler mutlaka var.

Değerli arkadaşlar, şunu özellikle dikkatinize sunmak istiyorum: Maliyeciler açısından, maliye politikası uygulayacaklar açısından en özlenen, istenilen büyüme modeli tüketime dayalı büyümü modelidir, işimiz müthiş kolaydır o zaman, seviniriz “Allah” deriz “işler iyi gidiyor” deriz, çünkü kolaydır. Dışarıdan borç alıyorsunuz, ithalat yapıyorsunuz, kişilere kredi veriyorsunuz, kredi kartıyla şey yaptırıyorsunuz, bunlar daha ödenirken katma değer vergisi kesiliyor, sistem kayıtlı olduğu için sistemde daha sonradan ortaya çıkacak gelirleri de alıyorsunuz, katma değer vergisi tahsilatınız zaten yetiyor size büyük ölçüde. Şimdi, diğer rakamlara

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :25/1/2016

Saat

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 5

bakıyorsunuz, ithalatınız -cari açığınızdan da belli zaten- müthiş şekilde artıyor. İthalde alınan katma değeri ve özel tüketim vergilerini...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Temizel, lütfen toparlar mısınız.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Sayın Başkan, daha sonraki konuşmalarından silmek üzere, şurada bir üç beş dakikalık konuşmam kaldı. Ben kuralara uyarım ama isterseniz de keselim yani sorun değil.

BAŞKAN – Buyurunuz.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Dolayısıyla bu olay çok kolay.

Şimdi, bununla ilgili olarak 2015 yılındaki vergi tahsilatının rakamlarını sizlere vereyim. 2015 yılında 467 milyar lira vergi tahsilatında bulunmuşuz. Kaynakta kesinti suretiyle aldığımız dâhilde alınan KDV ve ÖTV -kaynakta kesinti suretiyle aldığımız ücretlerden alınan stopaj, onu kastediyorum- o 80 milyar dolayında, 167 milyar lira KDV ve ÖTV’imiz var yani beyannameyle almışız, 82 milyar lira gümrükte alınan katma değer vergisi ve gümrük vergileri, 29 milyar lira damga ve harçlar, 29 milyar lira cezalar, 19,6 teşebbüs ve mülkiyet gelirleri yani mali idarenin ilave olarak kalkıp da taş atıp kolunu yoracağı bir şey yok burada. İşlem yaparken insanlar tıkırt diye bunları ödüyor, harcını da ödüyor, damgasını da ödüyor, her şeylerini yapıyor, katma değerini de ödüyor. Bunların toplamı ne kadar biliyor musunuz? 406,5 milyar. Toplam tahsilatınız 467 milyar, 406,5 milyar liranız bunlardan geliyor. Peki, “Bu kadar rant ekonomisine dayalı, ranta dayalı inşaat sektörünün bu süre içerisinde özel sektörün ödediği vergiler nedir?” diye bakın. Ortalıkta bir şey göremiyorsunuz. Bütçeyle ilgili rakamların hepsine bakıyorsunuz 3,4 milyar civarında bir rakam görüyorsunuz buralarda hepsinde. Bu mudur olay diyorsunuz, maliye politikasıyla ilgili olarak yapılması gereken bu mudur? Bu arada, bütçe gelirlerinin içerisinde bazı kalemler var, “Buralardan mı sağlanıyor?” diyerek baktığımız, onlar da, açık söylemek gerekirse birazcık şüpheli gibi göründü. Örneğin, şunu özellikle söylemek için bunu tuttum: Malların kullanma veya faaliyette bulunma izin gelirleri, daha önceden birkaç yüz milyon lirayken birdenbire 2016 bütçesinde 4,2 milyar liraya çıkmış vaziyette. Yani bütçede bu tür kalemler konulabilir, olabilir, “Biz böyle tahmin ettik ama gerçekleşmedi ne yapalım.” denir ama bunların televizyon yayın lisans ücretleri, radyo yayın lisans ücretleri, böyle upuzun böyle lisanslarla şunlardan, bunlardan sağlanacak olan gelirler olduğu söyleniyor ki özelleştirecek hiçbir şeyimizin kalmadığı denildiği bir zamanda birdenbire böyle bir lisans ücretlerinden 4,2 milyar lira sağlanmasını bir mucize olarak görmek gerekiyor. Ancak bu mucize ve değerlendirmeler pek fazla anlam ifade etmiyor değerli arkadaşlar. Biz 2015 yılını iki konuyu tartışarak geçirdik; bunlardan bir tanesi FED faiziydi diğeri de Çin’in aks değiştirmesiydi. Biliyorsunuz, FED faizi bizim mali piyasalarda alınıp satılarak bir yıl geçirdik. Sonuç olarak arttı, şimdi kademeli olarak artmaya devam ediyor. “Çin ne yapacak Çin ne yapacak.” diye herkes büyük bir merakla Çin’in ne yapacağını izledi. Çin, ihracata dönük olarak üretiminden, sanayisinden yavaş yavaş iç tüketime doğru bir aks değiştirmeye geçecek diye tartışılmaya başlandı. Bunların sonuçları, FED’in faiz artırması da önemlidir bizim geleceğimiz açısından, Çin’in aks değiştirmesi de önemlidir. FED faizleri direkt olarak dışarıdan aldığımız borçları etkiler, Çin’in aks değiştirmesi de emtia fiyatlarını etkiler. Emtia fiyatlarındaki etkisi nedeniyle de bizim ihracatımızı etkiler, bizim üretimimizi etkiler.

Dolayısıyla, eğer önümüzdeki süreçte bu kadar önemli değişiklikler olarsa bunları kesinlikle ve kesinlikle es geçme konumunda değiliz. Bütçede bunun çözümlerini çok net bir şekilde göstermek konumundayız, A planımızı, B planımızı. Uluslararası Finans Enstitüsünün raporlarına göre, 2015 yılındaki sermaye akımlarında eksi 735 milyar dolarlık bir düşüş vardı. 2016 yılı için de 448 milyar dolarlardan bahsediliyor, eksi. Bu, “Bize bir şey olmaz.” diye geçiştireceğimiz bir olay değildir. Dolayısıyla, böyle bir realite olabileceğini kesinlikle düşünüp önlemlerimizi almak zorundayız. Önümüzdeki yıl içerisinde 170 milyar dolar özel ve kamu kesiminin borcu, 35 milyar dolar da...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Temizel, lütfen toparlarsak...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Benim süremden de kullansın Sayın Bakan.

BAŞKAN – Efendim, yani Sayın Temizel, yirmi yedi dakika oldu ama buyurun, sözlerinizi tamamlarsanız...

Buyurunuz.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Bitiriyorum. Teşekkür ederim. Kusura bakmayın lütfen.

BAŞKAN – Yo, rica ediyorum.

Buyurunuz.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Dolayısıyla, 215 milyar dolarlık bir kaynağa ihtiyacımız var. Bu, 2016 yılı için öngördüğümüz 735 milyar dolarlık ulusal gelirimizin neredeyse yüzde 30’una denk geliyor. Bu, önemli bir olaydır. Bu sorunlar, bu bütçe ve bu programla aşılabacak gibi gözüküyor değerli arkadaşlar. Ama umuyoruz ve diliyoruz ki göremediğimiz çözümler vardır, bizim atladığımız bazı konular vardır.

Bütçenin ulusumuza hayırlı olmasını diliyor, saygılar sunuyorum.

Kusura bakmayın süremi aştığım için de.

BAŞKAN – Estağfurullah.

Teşekkür ediyoruz Sayın Temizel.

Değerli arkadaşlar, bir şeyi unuttum. Bu arada, Cumhuriyet Halk Partisi Kurultayında Parti Medisine seçilen Komisyon üyesi arkadaşlarımız var: Sayın Torun, Sayın Böke, Sayın Erdoğan, Sayın Karabıyık ve Sayın Kuşoğlu. Kendilerini tebrik ediyoruz. Aynı

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :25/1/2016

Saat

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 6

zamanda Genel Başkan Yardımcılığına seçilen Sayın Torun, Sayın Böke ve Sayın Karabıyık'a da yeni görevlerinde de Başkanlık Divanı olarak başarılar diliyoruz ve tebrik ediyoruz.

Sayın Günal, buyurun lütfen.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli basın mensupları, değerli bürokrat arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

2016 bütçemizin hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Tabii, biz ek bütçeden önce geçici bütçeyle ilgili konuşurken Sayın Bakana da, Sayın Sayıştay Başkan Yardımcısına da hatırlatmıştık, gündemimiz kesin hesap ve genel bütçe üzerine görüşme. Kesin hesapta yine Sayıştay raporlarıyla ilgili hususlar olmadan görüşme şansımız yok. Şimdi baktım bize kaç tane rapor gelmiş diye, 200 civarında rapor –adı “rapor” olan raporlar- gelmiş. Tabii, burada sadece 200 tane kamu idareleriyle ilgili var ama onun dışında belediyeler var, özel idareler var, şirketler var, üniversiteler var, hepsi var.

Öncelikle, bütçe hakkı açısından, Sayın Başkana da söyledik ama aracı olmadı; “Bize bu raporların düzgün gelmesi gerekir.” dedik. Genel uygunluk bildirimini, dış denetim raporlarına baktığımız zaman orada da Sayıştay raporlarının nasıl kuşa çevrildiğini maalesef yine görüyoruz. Bu olmadığı zaman bizim bütçe hakkımız maalesef engellenmiş oluyor, denetim hakkımız engellenmiş oluyor. Üstüne üstlük yine arada Sayıştay Kanunu'yla ilgili başka düzenlemeler de araya sıkıştırılarak denetimden kaçırılmaya çalışılan yeni şirketler söz konusu oluyor.

Şimdi, bu nasıl bir demokrasi anlayışıdır, ben bunu anlamakta zorlanıyorum. Gerçi biraz daha -Anayasa çıkınca- demokrasiye yönetilmiş, daha yönlendirilmiş bir demokrasi olacağını Sayın Başbakan söylüyor ancak herhâlde yenisinden sonra o kadar olabilecek diye düşünüyor. Açıkçası bunu baştan tespit etmek istiyorum çünkü biz genel anlamda konuşacaklarımızı sonra bakanlıklarla ilgili bütçelerde de konuşabileceğiz.

Örnek, şimdi, baştan bakıyoruz, en temel şey, genel uygunluk bildirimini. Her seferinde aynı şeylerle devam ediyoruz. Yine, 9 milyara düşmüştü 2013'te, 2012'de 15'ti, şimdi yeniden 14,2 milyar. Maalesef ödenek üstü gider yine devam ediyor.

Şimdi, arkadaşlar, bütçenin büyüklüğüne de bakarsanız şu anda yeni bütçe değil ama 2014 bütçesiyle onu mukayese etmemiz lazım, yine 15 milyarlık ödenek üstü gider. Tabii, burada, Bütçe Kanunu'nda sınırsız yetki verdiği için, Sayın Bakan oradan alıyor, oraya aktar, buraya döndür... Bütçenin maddelerinde görüşeceğiz, kendisine yedek ödeneklerle ve aktarmalarla ilgili yetki alıyor ama bunu da belli sınırlar içerisinde veriyoruz.

İsterseniz, burada birçok şey var konuşulabilecek ama, ben size birkaç tanesini hatırlatayım ki neden bahsettiğimi belki arkadaşlarımız... Komisyonunda çok yeni üye arkadaşlarımız var, “Ya, Mehmet Hoca gene bir şey söylüyor.” diye bakarlar, geçmişten söylediğimiz için, “Bakalım.” derken ben bunu Sayıştayın genel uygunluk bildiriminde yaptığı tespitin içinden okuyacağım size, kendim söylemiyorum. Bir sürü düzenleme var bununla ilgili, 5018 sayılı Kanun'un 20'nci maddesinde var, yine yüklenmeyle ilgili 26'nci maddesinde var. Bir tane “ödenek üstü harcama” diye 70'inci maddesi var, oradaki bir paragrafını okuyayım: “Kamu zararı oluşturmamakla birlikte bütçelere, ayrıntılı harcama programlarına, serbest bırakma oranlarına aykırı olarak veya ödenek gönderme belgelerindeki ödenek miktarını aşan harcama talimatı veren harcama yetkililerine, her türlü aylık, ödenek, zam ve tazminat dahil yapılan bir aylık net ödemeler toplamının iki katı tutarına kadar para cezası verilir.”

Ben Sayın Bakana soruyorum: Millî Eğitim Bakanına verilmiş bir ceza var mı, maaş kesme gibi, para isteme gibi veya burada diğer kurumlar da var, acaba bununla ilgili bir işlem yapıldı mı? Her seferinde, bir defa da değil bir de, tekrar ediyor, sürekli olarak demek ki... Şimdi Sayın Bakan bir sürü gerekçe söyleyecek ama kanunda böyle yazıyor ve Sayıştay bunu tespit etmiş. Artı, burada, yine, 20'nci maddenin (g) bendinde, 19'uncu maddede yine görüşmelerle ilgili, ek bütçeyle ilgili birçok düzenleme yapılmış ama sonuç olarak şunu söylüyor Sayıştayın raporu: “Görüleceği üzere 5018 sayılı Kanun'un ‘ödeneklerin kullanılması’ başlıklı 20'nci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde yer alan, genel veya kısmi seferberlik, savaş ilanı veya Bakanlar Kurulu kararıyla zorunlu askerî hazırlıkların yapıldığı olağanüstü hâllerde Millî Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı bütçeleriyle sınırlı olmak üzere getirilen istisna hükmü dışında ödenek üstü gider yapılmasına cevaz veren bir hüküm bulunmamaktadır.” Sayıştayın raporundan okuyorum arkadaşlar. Size de geldi ama belki vaktiniz olmamıştır çünkü biz de ancak bakabiliyoruz.

“2014 yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın tamamlayıcı ödenekle ilgili 4'üncü maddesinin 3'üncü fıkrasını etkileyen ve genel bütçeli idareler için 14 milyar 179 milyon -yani eski parayla 14,2 katrilyon- özel bütçeli idareler için 370 bin Türk lirası olmak üzere...” demiş, basit bir şey o, “...ödenek üstü tutar için 5018 sayılı Kanun'un yukarıda yer verilen 26, 20, 31 ve 70'inci maddeleri gereği tamamlayıcı ödenek verilip verilmemesi hususu Türkiye Büyük Millet Meclisinin takdirindedir.” Size söylüyor arkadaşlar, değerli üyeler.

Sayın Başkan, “Türkiye Büyük Millet Meclisinin takdirindedir.” demek, ey Komisyon, bunu inceleyen Komisyon, siz ne diyorsunuz? Yasaya uymayan şekilde ödenek harcanmış.

Şimdi, bunlar illegal. Biz burada daha önce de söylediğim gibi kanun kılıfı diyeceğiz yine. Peki, bunların bilgilerinin hepsinin bize önceden gelmesi gerekmez mi? Gerekir. Biz sadece ne verdik, biliyor musunuz, bunlarla ilgili? Öğretmen kadrolarıyla ilgili ekstra verdik, onları zaten veriyoruz. Şimdi, bizim verdiği ayrı, bakın. Yani buradan verdiğimiz kadroyla ilgili zaten bütçede değişiklik yaptık, verirken onları, personel giderlerini aktardık ama her seferinde genel bir şeye döndü bu maalesef yani ne kadar bütçesiz

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :25/1/2016

Saat

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 7

gittiğimizin bir göstergesidir ve bunlar var ya, her sene aynı cümleler Sayıştay raporunda tekrar ediliyor; geçen senesinde de vardı - yanımda mukayese olarak getirdim, hepsine baktım- aynı cümleler benzer şekilde miktarları değişmekle beraber burada devam ediyordu.

Peki, nasıl olacak? Burada şöyle diyor ondan sonra da -bize hem yetki sunuyor Sayıştay, işin garabetini de söyleyeyim de- 2014 yılı Merkezî Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın Genel Uygunluk Bildirimi'yle ilgili görüş kısmının bir cümlesini okuyorum yine: "Şekle uygun olarak hazırlandığı, muhasebe kayıtları esas olarak cetvellerin oluşturulduğu, bir yıllık uygulama sonuçlarını karşılaştırmalı olarak gösteren değerlendirmeleri içeren gerekçelerin bulunduğu anlaşılmıştır ve Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nda gösterilen tutarların kabulünün uygun olacağı." Ya, hem bir taraftan bana yetki veriyorsun, Sayıştay bize diyor ki "Bu kadar ödenek üstü harcama var." sonra da diyor ki "Her şey uygun; kabul edin." Ya, o zaman o tespiti niye yapıyorsunuz; birincisi bu.

Sayın Bakanım, bunlara bir önlem alınması gerekiyor bu genel uygunluk bildirimleriyle ilgili ve raporlarla ilgili, özellikle de bütçe disiplini açısından siz hep söylüyorsunuz ya, mali disiplin açısından ve Plan ve Bütçe Komisyonunun bu hakları açısından bu konunun savunulması gerekiyor.

Bizi ilgilendiren diğer şey -hızlı bir şekilde geçmek istiyorum- Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu. Artık tamamına zaten bakma şansımız olmadığı için, daha doğrusu birkaç tanesine baktık hepsinde sadece bir görüş, aynen demin söylediğim gibi "Düzenlemelere uygundur, söylenecek bir şey yoktur." diyor.

Şimdi, peki ben buradan birkaç tanesine, utangaç bir şekilde yazdıkları birkaç maddeye değinmek istiyorum değerli arkadaşlar, yani bazılarını biraz kibar yazmışlar, bazılarını açık etmişler satır aralarına bakmazsak bunları göremiyoruz.

Mesela burada Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu'nda kamu idarelerine ilişkin genel konular var, iç kontrol standartlarına uymayan, önemli değil, kontrole ilişkin tespitler yani "önemli değil" derken vaktim yok, ben birkaç tane çarpıcı örnek vermek için öyle söylüyorum.

Örnek; 1,2,3'üncü madde, sayfa 11: "Yenileme Alanlarında Yer Alan Hazine Taşınmazlarının Devri ve Hazine Paylarının Tahsilatı İşlemlerinde Mevzuata Aykırı Uygulamalarda Bulunulması" Bakın, başlığı dinlediniz mi? Bir daha söylüyorum: "mevzuata aykırı işlem" Şimdi örnek vereceğim: Peki, bunlar varken nasıl oluyor da bana "Sen onay ver." diyor anlamıyorum. Devam edeceğim: "Hazineye ait tahsisli, ön izin ve irtifak hakkı verilmiş taşınmazların projeyi yürüten belediyeye devri; Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu Kararı ile gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda devri yapıлып beş yıl içinde devir amacına uygun bir projeye konu edilmeyen veya amacı dışında kullanılan taşınmazların tekrar Hazine adına tescil edilmesi gerekmektedir." Bir de gelirle ilgili projelerden -kısa geçiyorum- geri kalan kısmının yüzde 50'sinin de Hazineye aktarılması gerekiyor. Hazineye ait taşınmazlar, devir işlemleri; arkadaşlar biliyor ben şimdi sonucunu söyleyeceğim Sayın Bakanım.

Peki, şimdi bunu söylemiş, neden söylemiş? Arkasından devam ediyor "Denetimler sonucunda -iç denetim sonucunu söyleyeyim- belediyelerin bir kısmında 5366 sayılı Kanun kapsamında belediyelere devredilen taşınmazların yönetimi ve gelirlerin tahsilatıyla ilgili mevzuata aykırı aşağıda yer alan hususlar tespit edilmiştir:

Bu Kanun kapsamında yenileme alanı ilan edilen bölgelerde yer alan Hazine taşınmazlarının devredilmesi için sit alanı veya koruma alanında kaldığına dair tescil işlemi olması ve yenileme projelerinin ilgili kültür ve tabiat varlıklarını koruma kurulunca karara bağlanması gerektiği hâlde bu kapsamda olmayan taşınmazlar belediyelere devredilmiştir."

Ey Sayıştay, arkadaşlar, arkadaşiler, öndekiler, Sayın Bakan, hangi belediyeler bundan faydalanmış? Niye burada belediyeyi bize yazmıyorsunuz? Devam ediyor alttaki madde "Yenileme alanı kapsamında olan ve belediyelere devredilen Hazine taşınmazlarının mevzuat hükümlerine ve devir amacına uygun kullanılmadığı Maliye Bakanlığı tarafından tespit edilmesine rağmen, bu taşınmazlar belediyelerin mülkiyetinde kalmış, Maliye Bakanlığı adına tapuda tescilleri yapılmamıştır."

Niye yapmıyorsunuz Sayın Bakanım, hangi belediyeler var? Siyasi baskı mı var? Bunların kaç tanesi hangi partiden, nedir bir görelim. Bu nasıl bir denetim rapordur arkadaşlar? Peki, toplamda ne kadarlık bir arazi var, ne kadarlık gelir kaybı yaşanmış, ne kadarını size devretmişler? Böyle rapor olur mu? Biz söylediğimiz zaman da bakıyorsunuz, el kaldırıyorsunuz. Yani bakın size söyleyeyim, öbür tarafta hemen yazıyor: İşine gelen yerde nasıl ayrıntı yazmış, bir sonraki maddede Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na aykırı uygulamaları hemen yazmış. "Kamu bütçesinden Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu, Merkez Bankası, bilmem ne bakanlık..." Niye belediyeleri yazmıyorsun kurumları yazıyorsun da Sayıştay? Daha doğrusu "yazmıyorsun" demeyelim. Ey Genel Kurul, Sayıştay Başkanı, niye bunları kuşa çeviriyorsun? Bunların hepsi raporda var.

Devam edelim, gelir ve tahakkuk tahsilata ilişkin hususlar var. Şimdi sizi ilgilendiren kısımlara gelelim. Burada birtakım tespitler yapmış "Denetimler sonucunda, aşağıda örnekleri verilen bazı kamu idarelerinin kurum gelirlerinin tahakkuk kaydını oluşturarak mali tablolarında takip etmedikleri, tahakkuk ettirdikleri gelirlerin ise tahsilinde sorunlar yaşandığı görülmüştür." Tespit bu. Örneğe bakıyorum, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı demiş -gidiyor gidiyor, gidiyor- "... cezanın sorumlusu ve ait olduğu yıl ile ilişkilendirilmeden bildirilmektedir. Gerekli bilgi aktarımının sağlanamaması nedeniyle..." Neden? Şimdi, burada cezaların tahsilatından Maliye Bakanlığı sorumlu tutulmuş. Sizinle olduğu için söylüyorum, nasıl oluyor da bilgi aktarmıyorsunuz Çevre Bakanlığında Sayın Bakanım? Bu teknoloji çağında, her şeyi, vergi dairesini otomasyona geçirdiğiniz bir ortamda, Gelir İdaresinin otomasyona geçtiği bir ortamda kestiğiniz cezalarla ilgili Çevre ve Şehircilik Bakanlığında nasıl bilgi aktarmıyorsunuz? İdari para cezalarının yeterli biçimde takibi yapılamamaktaymış, bunun da nedeni Malienin yeterli bilgi vermemesiymiş. "Cezanın kim tarafından ödendiği de, zaman aşımına uğramak üzere olan cezaların durumu izlenememektedir." Nasıl yani? Birilerinin cezaları zaman aşımına mı uğrattılıyor o zaman? Kime ceza kesildi de neyi izleyemiyorsunuz bu çağda?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :25/1/2016

Saat

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 8

Değerli arkadaşlar, size söylüyorum, dokunduğumuz anda her şeyin olduğu, daha önce burada MERNİS sistemini, bilmem neyi konuştuğumuz “uçuyoruz, uzaya çıkıyoruz” diye konuştuğumuz bir çağda veriler Maliye Bakanlığında Çevre ve Şehircilik Bakanlığına gidemiyor. Allah'ın işine bak, birilerinin cezaları zaman aşımına..

Aynı şekilde, Gelir İdaresinin uzlaşma konusundaki rakamlarını ben size daha önce vermiştim, hatta aşağıda kurum da söyleyerek vermiştim hatırlarsanız. Nasıl oluyor? Yani bu işler, birilerinin cezaları nasıl affedilir, nasıl görmezden gelinir, böyle bir çağda böyle bir şey olabilir mi?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Olmaz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Biz bir gram bir şey ödemediğimiz zaman pat diye hemen hesabımızdan kesiliyor veya adam geliyor aboneliği kesiyor; gecikmeye bile tahammülü yok.

Onun için, bu konuların nasıl olduğunu bize aktarmanız lazım. Ne kadar bir şey olmuş bu çağda onu merak ediyorum.

Öbür taraftan, yine Devlet Su İşleriyle ilgili gelir, tahakkuk ve tahsilatıyla ilgili tespit var: “... önemli bir kısmı sözleşme ve protokole dayalı olmasına karşın gerekli tahakkuk kayıtlarının yapılmadığı, sadece tahsilatları yapıldığı anda gerçekleştiği; kurumun gelirleri ve tahsilatlarının takip edilemediği.” diyor. Ee, böyle bir şey olabilir mi? Yani hakikaten bu tespitler...

Yine aynı şekilde Karayollarıyla ilgili, biz şimdi düzenleme yapmıştık biliyorsunuz “Bu kesilen cezalarla ilgili kayıt tutulmuyor.” diyor. Ya, olur mu? Yani kasaya giren her şeyin bir kaydı -içimizde bir sürü muhasebeci arkadaşımız var- en basitinden karşılıklı bir hesap yapılır, borç-alacak kaydı yapılır. Bir tarafa kayıt, öbür tarafa nereden geldi peki? Aynen bu bizim net hata ve noksan kaleminde dışarıdan gelen sıcak paranın hesaba girmesi gibi “Vallahi geldi ama kaynağı belli değil.” Ya, böyle bir şey olur mu? Yani hâlen daha bu çağda..

Ben şunun için bu örnekleri veriyorum: Burada örnek veriyorsun da ey Sayıştay Genel Kurulu –bakın, raporculara söylemiyorum, onlar yazıyor- niye belediyelerde örnek vermiyorsun, niye cezalarda örnek vermiyorsun onu söylüyorum.

Yine “Telefon, İnternet, elektrik, doğal gaz alımlarının ihalesiz gerçekleştirilmesi” diyor bazı kamu idarelerinin. Hangileri ihalesiz yapmış Sayın Bakanım? En azından onu söylesin. Devam ediyor 1/6 maddesi, arkadaşlar biliyordur, Sayıştaycılar not alıyordur; size getirirler. Size siyasi olarak şunu soruyorum, Sayıştay denetçilerine değil: Sayıştay Başkanı ve Rapor Değerlendirme Kuruluna bunlar böyle giderse her seferinde kuşa çevrilirse böyle gelir. Diyor ki işte “Kamu idarelerinin bilmem nesinde ihale yoluyla temin etmedikleri” Hangi kamu idareleri? Ne kadarlık bir miktar? Ben nereden bileceğim de denetleyeceğim bunu? Böyle bir şey olabilir mi?

Sayın Başkanım, yani burada üfürmüş. Farklı fiyatlar nedeniyle kamu idareleri talep ettikleri hizmetleri rekabet şartlarından faydalanarak temin etmemişler; özeti bu. Peki, burada ne kadarlık ihale var? Hangi kamu idareleri yapmamış? Böyle bir şey olur mu? Veya en azından kaç tane var ya, bir onu görelim yani. Böyle, raporlar, biraz maalesef çok şey geliyor.

Şimdi, arkasından, ikinci bölümde genel ve özel bütçeli kamu idarelerine ilişkin konular var. Enteresan bir şey var; ikinci bölüm bu -gene aynı rapordan bahsediyorum- “Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından kullanılan özel hesaplar...” Yazmış, güzel... Yani “Türk lirası mevduat hesaplarında, açılan hesaplarda, döviz hesaplarında, bilmem nerede muhtelif tutarlarda nakit bulunduğu...” Böyle bir rapor olur mu ya? Ne olacak yani zaten toplamını yazsan, hangi hesapta olduğunu, biz gidip bankadan şey mi araştıracağız? Yani ne kadarlık bir kaynak bu hesaplarda tutulup bütçe dışı harcanyor, bizim bunu bilme hakkımız yok mu? Bu raporu bana niye gönderdin Sayıştay?

Sayın Başkan, böyle rapor olur mu? Ne kadar peki? Yok. Özel hesaplarda adam kafasına göre para harcıyor.

Maliye Bakanı, size de soruyoruz Sayın Bakanım. Sizin bilginizin dışında bütçe dışı fonlar kullanılıyor demektir. Yani işte, bakanlıklarla ilgili yazıyor burada “Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı...” Çok enteresan; burada yıllardır konuşulan bir şey var, burada da özel hesap var, tabii, yine, en barizi de burası, sizlerin dikkatine sunuyorum değerli arkadaşlar, iktidar partisine mensup milletvekili arkadaşlarımızın tekrar dikkatine sunuyorum. At yarışlarının düzenlenmesiyle ilgili Jokey Kulübüne yetki verilmiş, güzel. Burada, yarış gelirinin bir önceki yılın gelirinden fazla olması hâlinde yüzde 40'ının Bakanlıkça açılacak özel hesaba aktarılacağı bildirilmiş. Yani bu özel hesaptan kastedilen de “Gidin, bunu kafanıza göre harcayın” hesabı değil. Aynen bunu diyor işte, kibarca yazmış arkadaşlar da paragrafları kısalttıkları için aradakini biz artık cımbızla çekmek zorunda kalıyoruz. “2014 yılı için hesaplanan tutar 2015 yılında Bakanlık özel hesabına Türkiye Jokey Kulübüne yatırılmış -güzel- 2014 yılında özel hesaptan harcama da yapılmıştır.” Kibarlığa bakın. Ya, ne harcaması kardeşim? Kaç para yapmış, kim yapmış? Böyle bir şey olur mu? Yani bari hiç yazmasaydınız da burada bunu görmeseydik arkadaşlar. Ben, şimdi, arkadaki maddeden bakarak yaklaşık rakamı size söyleyeyim, devam ediyor çünkü. “Sözleşmenin içerisinde muayyen şartlar” diye bir kelime varmış. Sayıştay diyor ki: “Bunu yeniden belirleyin, nasıl olur, ne biter?” diye kibarca öyle yazmış, daha doğrusu kibar kısmını alıp buraya koymuşlar. Şöyle söyleyelim: 2013 yılında 2 milyar 930 milyon, 2014 yılında 3 milyar 310 milyon. Yani yaklaşık 400 milyonluk bir fark, artış var, yüzde 40'ını alırsanız da 160 milyonluk bir özel hesapta para. Şimdi, bu 160 milyonun neresi hesaplandı? Bunu ben hesaplayarak buluyorum ha, onlar söylemiyor, arkadaki bir maddeden yıllık gelirine bakarak söylüyorum. 160 milyon nereye, kim harcadı, özel hesaptan ne kadar harcadı, 10 milyon mu?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET GÜNAL (Antalya) – 160 milyonun tamamını mı kullandı ey Sayıştay?

BAŞKAN – Sayın Günal, ilave süre veriyorum, buyurun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :25/1/2016

Saat

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 9

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Toparlıyorum Başkanım. Gerisini sonra konuşacağım da bu Sayıştay burada konuşulsun diye özellikle söylüyorum çünkü kesin hesap kısmını...

Değerli arkadaşlarım, böyle bir şey olmaz. Evet, kanunda belirtilen muayyen şartlar uygulanabilir ama buraya ne yazdıysa Sayıştay, denetçi raporunda hangi miktar yazıyorsa bize bunu gönder ey Sayıştay.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, buna aracı olun, böyle rapor olmaz ya. Yani yazmış, aradan cımbızlamışlar, “2014 yılında -bir daha söylüyorum- özel hesaptan harcama da yapılmıştır.” Ya, böyle bir şey olabilir mi? Ben anlayamıyorum arkadaşlar. Ne olur yani zaten sen onun sorumlusunu buluyorsun, bana söylesen ne olur, söylemesen ne olur. İşte, arka sayfada yazmışsın, oradan bakınca bir şekilde hesaplayabiliyoruz. Niye öyle olmuş? Oradaki sonuçtan bir arkadaş da işgüzarlık yapıp paragrafı çıkarınca arkada miktar kalmış, hesaplarsan da yüzde 40’ı yaklaşık bulunuyor, anlatabiliyor muyum? Her yıl fazlasını özel hesaba aktarıyorsun. Ee, bunun da bir harcama yöntemi... Belki doğru yere harcanmıştır, o ayrı konu ama böyle sakladığınız zaman, o zaman bizim kafamızda “Bu paralar nereye gitti?” diye... Sayın Bakan geldiğinde oraya da soracağız.

Enteresan bir şey daha var. Sayın Başkan, birazcık müsamahanıza sığınarak onu söyleyip kapatacağım, diğer ekonomik konulara sonra değineceğim.

Mahalli idarelere ilişkin konular var, üçüncü bölüm. 188 tane belediye denetlenmiş. Yani mahalli idarelerle ilgili bize Sayıştay rapor sunmuyor, İçişleri Bakanlığının bir raporu var, o Mahalli İdareler genel raporundan ne bulabilirsek, onu da her zaman vermiyorlar, kendimiz alıyoruz, bakıyoruz, ediyoruz, istiyoruz, öyle geliyor. Tam 188 tane belediye var. Yani belediyelerle ilgili kısım, arkadaşlar tamamı 10 sayfa yok, 7-8 sayfalık bir şey var, o da zaten tanımlarla ilgili, konularla ilgili. 188 belediyenin denetim sonucunu Sayıştay 7-8 sayfada özetlemiş, onun da içinde genel tespitler var. 24 tane belediye şirketi var -arkadaşlara şöyle göstereyim- belediye şirketlerine borç verilmesi ve şirketlerdeki payla ilgili yarım sayfalık bir düzenleme var. 24 tane, büyükşehir belediyesinin şirketleriyle ilgili denetimin bize sunulan sonucu yarım sayfa bile yok, bir sayfa yok yani. 24 tane belediye... Diyor ki: “Büyükşehir Belediye Kanunu’nda belediyenin giderleri arasında borç vermesiyle ilgili herhangi bir gider kalemi yer almamaktadır, sadece bağlı kuruluşlarla zaman zaman para alışverişi yapabilirler -gidişe göre- Başkan buna yetkilidir.” Peki, bu durumda, bakmışlar, “Belediye şirketlerine borç verdiği...” Bakın, şunu söylüyor, bu cümle de bu kadar “Denetimler sonucunda -Sayın Başkanım cümle bu- bazı büyükşehir belediyelerinin bütçelerinden belediye şirketlerine borç verildiği tespit edilmiştir.” Ne derler? Buyur buradan yak! Yahu, kaç belediye, kaç para vermiş, ya, tek tek hepsi yazmasan da hiç olmazsa bana toplam borcun yetkisiz olarak miktarını söyle ya. Anladık yani Melih Gökçek’i kayırıyorsunuz, anladık da, gerisi ne? Onu biliyoruz zaten, onun milyarlarca borcu da var harcı da var, oradan oraya aktarıp duruyor. Peki, gerisi ne, bu belediyeler kim?

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – ANFA Güvenlik...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ne kadarlık bir şey devredilmiş? Ya, diyor ki: “Sermaye payları izlenmiyor.” Böyle bir şey olabilir mi? Oraya para koyuyorsun belediye olarak, ne verdin, ne aldın, kaydında gözüküyor.

BAŞKAN – Sayıştaycılar notlarını alıyorlardır herhâlde.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yani bu Sayıştaycılarla ilgili... Sayıştaycıların raporunda hepsi var, Genel Kurulun ve Başkanın bilgisi dâhilinde kuşa çevrildiği zaman, Rapor Değerlendirme Kurulu bunu yapıyor. Gidin, bakın, denetçi raporunda arkadaşlar biliyor olduğunu, var ki buraya özet yazıyorlar ama bir daha kuşa çevirip, bir daha kuşa çevirince... Ben sizin bilginize sunuyorum. Bütçe hakkı bizim, Sayıştaycılara söyleyemiyorum, hepimizin, sizin. Bakın, verdikleri bilgi bu kadar, cümle de bu arkadaş. 24 tane belediye şirketi var ekinde. 188 tane belediye var denetlenen.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Mehmet Bey, oraya yazılmasının sebebi, yarın öbür gün “Biz yazdık.” deyip sorumluluktan kurtulmak.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Evet, ama yok işte yani. Ben de bu kadarını söylüyorum.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – “Efendim, biz yazdık, Meclisi bilgilendirdik...”

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, müsaade edin, Sayın Günel bitirsin, size de söz vereceğim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sonuç itibarıyla, Sayın Bakan, değerli arkadaşlar; sizlerin insafına, vicdanına sunuyorum. Eğer bu rapor rapor diyorsanız... Hele hele gelen raporlardan birkaç tanesini ben size geçici bütçe konuşurken göstermişim, taze gelmişti. Aynen, benzer şekilde, “Efendim, işte, sadece mali açıdan biz bir şey yaptık, gerisi bizi bağlamıyor, uygundur.” diyorlar. Dolayısıyla biz bu Sayıştay raporlarıyla denetimin yapılabileceğini düşünmüyoruz. Buradan size aksettirmişim; Sayın Başkana da söyledim, Sayıştay Başkan Yardımcımız da buradaydı, bu şekliyle genel bütçeyi görüşemeyeceğimizi söylemişim. Ben 2014 kesin hesabıyla ilgili bu görüşmelerin yersiz olduğunu, dayanaktan yoksun olduğunu -o rakamların bize birkaç tane örneğini verdim, diğer kurumlara ilgili de yeri geldikçe söylerim ama- bu şekliyle bu bütçenin görüşülmesinin sakat olduğunu, Meclisin bütçe hakkının engellendiğini, burada da hâlen daha Sayıştaya üçüncü, dördüncü darbe planından sonra maddelerle bazı kurumları kaçırmaya çalışan Adalet ve Kalkınma Partisi Hükümetinin sorumlu olduğunu söylüyorum.

Bütçeyle ilgili değerlendirmelere daha sonra kurumlarda gireceğim, öncelikle kesin hesap çünkü sonra kimse dikkate almıyor, sayın bakanlar da Sayın Sayıştay da. Arada bütün kurumlara geliyor ama söz verilmediği zaman herhangi bir açıklama yapılamıyor. Onun için yeniden tutanaklara girmesini ve hem Başkanlık olarak hem de sizin Bakanlığınızı ilgilendiren gelirle ilgili hususların denetimi, giderle ilgili hususların denetimi olduğu için baştan kayıtlara geçmesini ve bu konuda ivedilikle bize tamamlayıcı bilgilerin Sayıştay tarafından gönderilmesinin teminini sizden talep ediyoruz. Sizin aracılığınızla da Meclis Başkanından, bizim adımıza

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :25/1/2016

Saat

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 10

yaptıkları için, Meclis Başkanlığından da bu konuda aracı olarak bu Sayıştay raporlarının daha en azından ayrıntı olmasa bile genel bilgiler içerecek şekilde, kamu zararı ve gider kaybına ilişkin hususların bizlere bildirilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Tekrar teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Günal.

Sayın Paylan, buyurun lütfen.

Süreniz yirmi dakika...

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Başkanım, Sayın Paylan'dan önce, otuz saniyelik, usulle ilgili bir şey söyleyeceğim.

BAŞKAN – Sayın Paylan, bir dakika bekletebilir miyim sizi lütfen?

Buyurun Sayın Erdoğan.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, bakın, sizin bu müdahaleleriniz, deminki müdahaleniz gibi, çok spesifik, özel ve siyasi müdahale. Orası tarafsız bir makam. Bunu bir daha hatırlatmak zorunda bırakmayın. Ya, bu komisyon tartışması içerisinde sürekli...

BAŞKAN – Ben, sadece, bütün arkadaşlara söz vereceğimi ifade ettim.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sevgili Başkan, bakın, ben konuşurken ne kadar müdahale oluyor, bilmem oluyor, hiç müdahale etmiyorken...

BAŞKAN – Onlara da müdahale ediyorum, bütün arkadaşlarımıza ediyorum ben.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Siyasal anlamda, ben Mehmet Bey'e bir küçük açıklama, nezaketen... Eminim ki Mehmet Bey de bunu hoş karşılayacaktır. Oradan sürekli siz müdahale ediyorsunuz. Doğru değil bu, yetkiniz yok.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Erdoğan.

Sayın Paylan, buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan, sayın bürokratlar, değerli basın emekçileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

2016 yılı bütçesi ülkemize hayırlı olsun diyorum. Ancak, ben teknik bir konuşma yapmak isterdim eğer ki ülkemiz demokrasi meselelerini halletmiş bir ülke olsaydı ve herkesin söylediği bir şeydir bu: Bir ülkenin bütçesi, o ülkenin vicdanıdır ve bütçe kalemlerinden harcanan paralar -yani o kalemler nereye nasıl harcanıyor, hangi içerikle harcanıyor- o ülkenin demokrasi kalitesini belirler. Maalesef, bugünlerde ülkemiz tekrar kötülüğün sıradanlaştığı günlerden geçiyor. Ülkemizde hâlâ her gün ölüm haberleriyle uyanıyoruz ve üzülen söyleyeyim, Cizre'de bugün ağır yaralı insanları dahi bir bodrumdan... Bir bodrum katında 27 yaralı var, 18'i ağır yaralı. O yaralıları tam üç gündür o bodrum katından alıp hastaneye ulaştıramadığımız yani sağlık hizmetine ulaştıramadığımız bir ülkede yaşıyoruz. Bu, artık, hani, AKP'nin Hükümet programında olan bir cümle vardır, hoşuma gitti ama içeriği demek ki çok boşmuş, "İnsanlık onurunu esas alacağız." diyordu AKP'nin Hükümet programı. Ancak, insanlık onurunun yerlerde süründüğü günlerden geçiyoruz.

Seçimden önce bir panzerin arkasında bir insan sürüklendi. Hacı Birlik, bu ülkenin kaynaklarıyla alınmış bir panzerin arkasında sürüklendi, insanlık yerlerde sürüklendi. O görüntüyü görüp bu ülkenin büyük kesiminin büyük bir infial yaşayacağını ve insanlık onurunun yerlerde sürüklenemeyeceği konusunda büyük bir tepki vereceğini düşünmüştüm ancak maalesef, kalbimiz kuruyor demek ki. Bu ülkede bu devletin gadrine uğramamış hiçbir kesim yok, mütedeyyinler, Aleviler, Ermeniler, sosyalistler, Kemalistler, gadrine uğramış kimse kalmadı. Hepimiz sıra dayacağımızdan geçtik yüzyılda. Ancak, on beş yıl önce bu devletin zalimane, ceberut uygulamalarından şikâyet edenler, bugün devletin zulmünü kutsayabiliyorlar ve rasyonalize edebiliyorlar. Maalesef, bu anlayış tekrar ve tekrar kendini tekrarlıyor. Yalnızca o sıra dayığında o gün kime sıra geleceğini belirliyoruz, onu onayladığımız sürece, ona rıza verdiğimiz sürece.

Ben konuşmamın bir bölümünü bir görüntüyü izlettirerek harcamak istiyorum. Cizre'de üç gün önce sokakta öldürülmüş insanları toplayan bir grup vardı, elinde beyaz bayraklarla. Beyaz bayraklarla çıkmışlar, sokakta ölmüş insanları topluyorlar. Bir el arabasının üzerinde, bakın, cenaze arabası da değil, el arabasının üzerine battaniyeye sarılmış bedenler var. Elleri beyaz bayrağı olan yaşlıların, kadınların, erkeklerin, gençlerin yalnızca tek dertleri günlerdir sokaklarda yatan insanları toplamak, onları alıp hani hüküm üzerinden kalkmış insanları götürüp defnetmek, tek dertleri bu ve istiyorlar ki o bedenleri toplayalım, gidelim defnedelim, başında bir dua edelim. Sayın Bakan, bakın, devletin güvenlik görevlilerinin -sizin ayırdığınız bütçeyle alınmış bir panzer aracından- göz göre göre... Çünkü yayınladıkları görüntülerden yakın planda kimin olduğunu görebiliyorlar, zumlayabiliyorlar orada "Kim var görmüyoruz?" diye bir şey yok. Bir caddeden karşıdan karşıya geçerken elinde beyaz bayrağı olan ve sokaktan topladığı cesetlerin cenazesini uygulamak üzere götüren insanların üzerine göz göre bu devletin kaynaklarıyla bu bütçeden aldığımız paralarla aldığımız panzerden, bu ülkeden hepimizin vergileriyle alınan mermileriyle, ateş açıldı ve 2'si hayatını kaybetti, 11'i ağır yaralandı. Yine, bu devletin kaynaklarıyla alınmış ambulanslar o yaralıları almaya geliyorlar ve o ambulansların da üzerine ateş açılıyor, o yaralıları alınmasın diye. Üç gündür bir bodrumda bu ülkenin 34 vatandaşı, 27'si ağır yaralı olmak üzere, kan kaybından ölmeyi bekliyor; 2'sinin ölüm haberini aldık ve sırayla başkaları da ölebilir. Yalnızca o yaralıların alınıp hastaneye götürülmesini bekliyoruz. Sağlık Bakanlığının bir ilkesi vardı, bundan bir yıl önce bir cümlesi vardı, işte "İŞİD militanları gelip Türkiye'de tedavi görüyorlar." diye eleştiriliyorlardı. Ben şuna bakarım, bir insanın üniformasına bakmam çünkü yemin etmişlerdir sağlık emekçileri, kim olursa olsun,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :25/1/2016

Saat

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 11

üzerindeki üniforma ne olursa olsun, sivil, asker, polis, gerilla, kim olursa olsun o sağlık hizmetini vermekle yükümlüdür. Ancak, Sağlık Bakanlığının bütçesini ayırdığımız noktada, bu ülkenin Sağlık Bakanlığının ambulansları gidip o yaralıları alamıyorlar.

Biz şimdi kalemleri konuşacağız. İşte, Sağlık Bakanlığına 10 lira harcansın, Millî Eğitim Bakanlığına 15 lira, İçişleri Bakanlığına 20 lira. "Ayrırdığımız her kuruluş hayra mı gidiyor, şerre mi gidiyor? Bu ülkenin iç barışına mı gidiyor yoksa iç savaşına doğru mu gidiyor?" diye bakmamız lazım.

Yanımızda, hemen kıyımızda emsaller de var. Esad da sonuç olarak ülkesinde yıllarca süren bir hükümrancılık sürdü ve ülkesinde siyasi talepleri olan, demokratik talepleri olan insanların bir bölümüne isyan ettiklerinde "terörist" diye yaftalama çalıştı. Hep bu medyaya bakın, bire bir koyun Esad'ın medyasını ve şu anda AKP'nin havuz medyasını, o dönemler birebir aynıdır. Toplumun bir kesiminin taleplerini yok saymak hatta talepleri değil, o insanları yok saymak üzerine habercilikler yapıldı ve siyaset bunun üzerine kuruldu ama şu anda Suriye kimin haklı olduğuna bakmadan yanmış, yok olmuş bir ülkedir, geleceği kararmış bir ülkedir ve viodanların kurduğu, kalplerin kurduğu bir ülkedir.

Bizler HDP olarak, Halkların Demokratik Partisi olarak bu Meclise Türkiye'nin iç barışını, dış barışını, bütün anlamlarıyla demokratik kurumsallaşmasını tesis etmek amacıyla geldik ve bütün meselelerimizi konuşarak çözebiliriz iddiasıyla geldik ve bu ülkenin kaynaklarını -bu Plan ve Bütçe Komisyonunda olmamızın sebebi odur- bu ülkenin geleceğine harcamak, demokrasininin kurumsallaşmasına harcamak amacıyla geldik. Ancak, ben yeni bir milletvekili olarak şunu söyleyebilirim: Bu ülkenin siyaseti devre dışıdır, Parlamento devre dışıdır ve gördüğüm iki aylık tecrübeden bu Parlamento bir noter hükmündedir, siyaset üretmiyor, siyaset devre dışı. Özellikle de memleketimiz bir parçasında zaten siyaseti şu anda Genelkurmay'a ve güvenlikçi merkezlere terk etmiş durumdadır. Siz belli kaynaklardan haber alıyorsunuz, diyorlar ki: "Yalnızca hendek, barikat..." Gidip bakabildik mi oraya, bir araştırma komisyonu kurup gidip orada ne oluyor bakabildik mi? Hayır. Bunu inceleme hakkı dahi yok çünkü burada bir araştırma komisyonu kurulursa biliyoruz ki saraydan bu konuda "Nedir bu araştırma komisyonu?" diye burayı tahkir edici açıklamalar gelecek. Siyaseti devreye sokmamız gerekiyor ve konuşarak çözemeyeceğimiz hiçbir meselemiz yok, bunu hepimiz biliyoruz. Geçmiş iki buçuk yıllık deneyim bunu gösterdi ancak birileri masayı devirdi ve şu anda tekrar yalnızca silahların konuştuğu günleri yaşıyoruz. Siyaseti devreye sokmanın yolu da bir şekilde şu anda Meclisten geçer ve bütçeden geçer. Sayın Bakan, defalarca, size konuşmalarında hitap ettim, dedim ki: "Her gün yeni tank alımı, top alımı..." İşte, orada Kirpi, Akrep deniyor, o tip silahlı araçlar gördük. Binlercesi konvoylar hâlinde yollardan geçiyor. Hani "duble yollar" diyorsunuz ya, o yollardan şu anda yalnızca askerî araçlar geçiyor. Tank, top, uçak, insansız hava araçları... Biliyorsunuz bu kalemlerin arttığını da, siz daha iyi görüyorsunuz, ben size daha soru soracağım. Şu anda güvenlikçi politikalar çerçevesinde bu kalemlerin büyüdüğünü biliyoruz. Bu kalemler... O mermiler, yani cenazelerini toplayan insanların dahi üzerine ateş açılan mermiler bu ülkenin bütçesinden harcanıyor. Eğer ki siz siyasetinizi Genelkurmay'a terk ederseniz... Askerin bildiği bir şey vardır, insan öldürmek. Asker siyaset üretmez, bunu defalarca yaşadık. Bu karanlık yollara defalarca girdik çıktık, elimizde kalan yalnızca ölümlerdi, cesetlerdi, acılardı, gözyaşlarıydı, anaların gözyaşlarıydı. Ancak, şu anda tekrar o defalarca girdiğimiz çıktığımız karanlık sokaklarda bir kez daha geziyoruz.

Şu görüntüleri izleyebildiğiniz kadarıyla burada sunmak istiyorum.

Cizre, bakın, burası Felluce değil, burası Cizre, 120 bin insanın yaşadığı yer. Bir grup var, yaşlı kadınlar, insanlar, ellerinde beyaz bayrakla geziyorlar, beyaz bayrakla, bakın. Uzakta bir panzer görülüyor. Elleri beyaz... Bakın, el arabasında cesetler ve bu insanların üzerine bu ülkenin panzeri tarafından, bizim vergilerimizle alınmış mermilerle ateş açılıyor. Bu görülüyor panzerden, bakın, canlı yayında zımluyor çünkü, kim olduklarını görüyorlar. Niçin bunu yapıyorlar biliyor musunuz? İnsanlık onurunu yerde sürüklemek için. "Ben sizin cenazenizi dahi gidip defnettirmem, eğer ki siz diz çökmezseniz." Bakın, insanlar vuruldular, 2 insan öldü, 11'i ağır yaralandı. Oluk oluk kan akıyor, hani bir mafya lideri söylemişti ya, oluk oluk yerlerde kan var, sivillerin kanları. Bu mudur bizim hayal ettiğimiz bir ülke? Bu rüyalarla mı buraya geldik? Her gün bu görüntülerle ülkede duygusal bir kopuş yaşanıyor. Oysa ki biz, Sayın Cumhurbaşkanının söylemiyle: Hani yaradılanı yaradandan ötürü seviyorduk? Nerede bu uygulamalar? Sivillerin üzerine ateş açıldı, gelin bir araştırma komisyonu kuralım, gidelim ateş açalım... Gidelim görüşelim bu işi, inceleyelim. (AK PARTİ sıralarından "Konuştuklarının ne alakası var, bugün bütçeyle ne alakası var." sesleri)

GARO PAYLAN (İstanbul) – Çok alakası var.

Bu ülkenin mermisiyle, bu ülkenin panzeriyle bu ateş açıldı. Bu işin özü budur.

Bakın, rakamları konuşacağız yalnızca. Rakamlar dediğimiz şey, soğuktur. Ama burada esas olan şey insandır.

AHMET YILDIRIM (Muş) - Siz bir metin gönderin onu okusun ekonomiyle ilgili! Size mi danışacağım, size mi danışacağım?

ŞİRİN ÜNAL (İstanbul) – Bize danışmasıyla alakası yok, biz onu söylemiyoruz ki.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Şimdi, bu kürsü dokunulmazlığına inanıyor musunuz, inanmıyor musunuz? Saygı duyuyor musunuz, duymuyor musunuz? Tam da ekonominin kendisidir bu.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri... Sayın Yıldırım...

Değerli milletvekilleri, lütfen hatibe müdahale etmeyelim.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sayın Başkan, keşke önce müdahale etmiş olsaydınız.

BAŞKAN – Tamam, hatibe müdahale etmeyelim.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Hatibe müdahaleye müdahale etmiş olsaydınız siz.

BAŞKAN – Siz de müdahale ediyorsunuz, hiç kimse müdahale etmesin.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Avukatı mısınız, kendini ifade edebilir herhâlde!

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :25/1/2016

Saat

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 12

BAŞKAN – Buyurun Sayın Paylan, devam edin lütfen.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Şimdi, bakın, bu, bütçenin özüdür. Bu ülkenin kaynaklarının nereye harcandığını gösteren görüntü, bu, bütün meselenin özüdür.

Birazdan başka kalemleri de konuşacağız, mesela Eğitim Bakanlığının bütçesini konuşacağız. İşte, “Eğitim Bakanlığının bütçesini şuradan şuraya getirdik.” diyorsunuz Sayın Bakan, 11 milyardan 90 küsur milyara, bu yıl galiba 110 olacak. Ancak içeriği ne, buna bakmamız lazım. Şimdi, yalnızca rakamlar değildir mevzu çünkü. Yani rakamı siz bir yerden bir yere getirebilirsiniz ama içerik ne? Bu ülkede çocuklara ne öğretiyoruz? Barışçıl politikaları mı öğretiyoruz, cinsiyet eşitlikçi bir anlayışı mı öğretiyoruz, çevre duyarlılığını mı anlatıyoruz, emeğin hakkını mı anlatıyoruz, eşitlikçi bir anlayışı mı anlatıyoruz, yoksa tekçiliği mi anlatıyoruz, savaş mı kutsuyoruz, tarih anlamında ne anlatıyoruz? Bu içerikler önemlidir. Bakın, Eğitim Bakanlığının bütçesinde YÖK’te var değil mi Sayın Başkan?

Şimdi, akademisyenler bir bildiri yayınladılar. Şimdi ne alakası var diyeceksiniz buna da değil mi? Akademisyenler bir bildiri yayınladılar, dediler ki: “Kan, gözyaşı dursun; silahlar sussun, müzakereler başlasın; görüşmeyle, konuşmayla bu ülkenin meseleleri çözülsün.” Özü buydu. Ancak Sayın Cumhurbaşkanı ve Sayın Başbakan yaptıkları açıklamalarla vatana ihanetle suçlandılar bu akademisyenleri. Yani bir fikir ifade etmek dahi bu ülkenin Cumhurbaşkanı ve Başbakanı tarafından bir suç olarak ve vatana ihanetle yaftalandılar. Bakın, akademisyenler 301’inci maddeden yargılanıyorlar, 301’inci maddeden yargılanması öngörülüyor. 301 nedir biliyor musunuz? (Gürültüler)

Sayın Başkan, müdahale eder misiniz lütfen yani.

BAŞKAN – Arkadaşlar, hatibe müdahale etmeyelim.

Sayın Paylan, buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (İstanbul) – 301’inci madde meşhur bir maddedir, Hrant Dink yargılanmıştır 301’inci maddede ve Türklüğe hakaret olarak yaftalanmıştır. O günlerde aynı şekilde bu ülkenin medyası ve parlamenterleri Türklüğe hakaret meselesinde bütün basınıyla, medyasıyla, yargısıyla bu iradenin ardasında durmuştur ve bu yolda Hrant Dink’in cinayetinin önu açılmıştır. Siz insanları vatana ihanetle suçlarsanız fikirlerini ifade ediyorlar diye, yarın öbür gün, o, “Oluk oluk kan akacak.” dediğiniz çetelerin önüne atmış olursunuz insanları. İşte tam da bu ülkenin bütçesi buradan geçer. YÖK’e ayırdığınız kaynaklarla nasıl bir YÖK yönetiyorsunuz? YÖK’ü kaldırmayı vadettiğiniz öyle değil mi? “Vesayet kurumların kaldıracağız.” demiştiniz. Ancak bugün geldiğimiz noktada, özgür olmayan üniversite, özgür olmayan akademisyenler, özgür olmayan bir toplum yaratık.

Bakın, “Sanayi kuruluşları konusunda büyük gelişmeler kaydedeceğiz ve teknoloji yüklü ürünler üreteceğiz.” diyorsunuz. Sayın Bakan, özgürlüğün olmadığı yerde, özgür düşüncenin olmadığı yerde, özgün fikirler çıkmaz. Bir yerde özgürlük varsa, insanlar kendilerini ifade edebiliyorlarsa, “En aykırı fikirleri dahi ben söylersem bu ülkede başıma bir iş gelmez.” diyebiliyorlarsa, orada yaratıcılık vardır, orada özgür fikirler çıkar ve ülkemiz orta gelir tuzağından, orta teknoloji tuzağından çıkar, orada çıkabilir. Ancak, bir tek kişinin subjektif görüşleri üzerinden herkes yaftalanabiliyorsa orada özgün düşünce ve özgür düşünce olamaz, orada teknolojik yatırımlar olamaz, katma değer olamaz. İnsanlarımız “Bin liradan 1.300 liraya çıkarıyoruz. Vay, işte sanayi ne yapacak?” düşüncesine kapılır. Oysa, bugün Batı’da asgari ücret bin euro, 2 bin euro, 3 bin euro, 2 bin dolar, bunlar ödenebiliyorsa, orada özgür düşünceler özgün fikirler çıkarmıştır, teknoloji yatırımları bu şekilde çerçevelenmiştir. Bütçe tam buradan bir yerden geçer Sayın Bakan. Özgürlükleri genişletmezsek, demokrasiyi büyütmezsek, rakamlarımız hep küçük kalır. Ne zaman ki özgür düşünceyi genişletiriz, demokrasi anlayışımızı geliştiririz... İçerideki ve dışarıdaki sermaye de buna bağlıdır, bakın. Bir korku iklimi yarattırsanız, hukuk devletini devre dışı bırakırsanız, sermaye de güvenmez buraya, yerli sermaye de yabancı sermaye de güvenmez. Çünkü “Bir kişinin iki dudağı arasındayım.” der. “Katli vaciptir.” dediği anda, bir insanın işinin bittiğini, bir sermaye grubunun işinin bittiğini gördüğü anda hiçbir sermaye grubu buraya gelip yatırım yapmaz. Şu anda yalnızca Katarlılar yatırım yapıyor, geri kalanda başka yeni yatırım yok. Batı’dan herhangi bir atılım yok. Yerli sermaye de yeni yatırım yapma konusunda maalesef şu anda çekingen. Tüketici Güven Endeksi dibe vurmuş durumda. Sebebi şu: Çünkü Türkiye’de bir iç barış olmayınca insanların gelecek kaygısı olduğunda harcama alışkanlıkları değişir ve güvenlerinin azaldığı bir noktada da geleceğe güvenle bakamazlar ve harcamalarını da kısırlar. Şu anda olan durum da bu. Ülkenin bir yerinde yangın varsa o yangına biz “Ne olacak efendim!” diyemeyiz. Hepimiz o yangını söndürmek üzerine davranmalıyız ve bütçemizi de barışçı politikalara, hayra harcamalıyız, Meclisi devreye sokmalıyız, siyaseti devreye sokmalıyız.

Sayın Bakan, mesela Eğitim Bakanlığı, bir örnek daha vereceğim. Şimdi, “Eğitime kaynak harcıyoruz.” diyoruz. Şimdi, eğitimle barış ilişkisi çok fazla olan bir şey. Biz diyoruz ki, bakın: Ben ana dili temelli çok dilli eğitim veren bir kurumda on beş yıl yöneticilik yaptım, Ermeni okullarında. Bakın, ben Türkçeyi konuşabiliyorum, öyle değil mi? Ermeniceyi de çok iyi konuşurum, İngilizcem de iyidir, İspanyolcam da vardır, biraz da Fransızca bilirim yani 5 tane dili az çok biliyorum, Kürtçeyi de öğrenmeye çalışıyorum. Ana dilini bilen bir çocuk ulusal dili çok daha kolay öğrenir. Yani ana diliyle eğitime başlayan bir çocuk ulusal dili çok daha kolay öğrenir. 2 dilli yaşamayı bilen bir çocuk evrensel dili çok daha kolay öğrenir. yani İngilizceyi ben çok daha hızlı öğrendim mesela İspanyolcayı çok daha hızlı öğrendim çünkü ana dilimde başladım, ulusal dili öğrendim, evrensel dili öğrendim ve çok dilli yaşadım. Beynimde bütün diller kardeşe yaşayabiliyor ama biz ne diyoruz? “Tek dil”, “tek dilli eğitim” olacak, zinhar çok dilli eğitim bu ülkeyi böler, parçalar. Hayır, değil. Dünyada pek çok örneği var. Ya, biz yeni keşfetmeyeceğiz bu meseleyi de. Dünyada pek çok ülkede ana dil temelli çok dilli eğitim var. Gelin kaynaklarımızı bu yönde harcayalım. 10 milyar TL...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Paylan, iki dakika daha süre veriyorum, konuşmanızı tamamlamanız üzere.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :25/1/2016

Saat

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 13

Buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Peki.

Ana dili temelli çok dilli eğitim bir örnektir. Yani parayı nasıl harcadığımızı... Rakamları yalnızca büyütme mesele değil, içeriği nedir? Çocuklara demokrasi kültürünü öğretebiliyor muyuz? Pedagojik bir yaklaşımla ana dili temelli çok dilli eğitimi tanıtırabiliyor muyuz? Mesele budur. Bu yönde adımlar atarsak da ülke barışına hizmet etmiş oluruz. İnsanlar, ben bu ülkenin vatandaşıyım ve bu ülkenin vatandaşı olmaktan büyük bir gurur duyuyorum çünkü bu ülke benim dilime, kimliğime, inancımın sonuna kadar saygı duyuyor ve bu yönde yatırımlar yapıyor diye bakabilir.

Sayın Bakan, bir de son olarak...

Soru-cevap bölümünde vaktimiz olacak mı?

BAŞKAN – Evet.

GARO PAYLAN (İstanbul) – O zaman onları oraya bırakayım.

Esas olan şey, ezcumla söyleyeceğim, bütçe kalemlerinin hepsi iç barışla alakalıdır. Bütçemizi kurşunlara değil, panzerlere değil, Kirpilere değil bu ülkenin iç barışına harcayalım. Bu yönde imza atın Sayın Başkan ve bu Komisyon da bu yönde bütçemizi ayarlasın.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Paylan.

Buyurun Sayın Yıldırım.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli üye arkadaşlarım, değerli bürokratlar ve değerli basın emekçileri; tabii, ülkemiz birçok açıdan zor zamanlardan geçtiği bir dönemde ülkemizin bir yıllık bütçesini konuşuyoruz. Ama öyle bir dönemde konuşuyoruz ki yaşadığımız dönemin endikasyonları sadece 2016'yı değil bundan sonraki yıllarda da ekonomiyi alabildiğine olumsuz etkileyecek bir süreci yaşıyoruz. Siyasette istikrarın olmadığı, idarede istikrarın olmadığı, insanların günlük yaşamında istikrarın -ülkenin belli bir bölümün de olsa bile- olmadığı bir ülkede ekonomide, sağlıkta, eğitimde, sosyal yaşamda istikrardan söz etmek oldukça zordur.

Sayın Temizel uzunca değindiği için aynı bölüme girmeyeceğim. Evet, dünya son sekiz on yıldır -kapitalizm- bir krizin yaşandığı bir dünyaya tanıklık ediyoruz. Evet, kapitalizm bir kriz yaşıyor ve krizi sekiz on yıldır aşmaya çalışıyor. Her aşma yöntemi daha derinleşen bir krizi beraberinde getiriyor çünkü krizi doğuran nedenleri gidermek üzerinden ve yeni metodolojileri öne sürmek üzerinden değil, krizi açığa çıkarmış olan yöntemler tekrar edildiği için krizin giderilmesi bir yana derinleşmesine tanıklık ediyoruz ve bu yöntemler daha fazla daha katı uygulanarak ve bu yöntemlere bu şekilde başvurulunca krizin derinliğinden daha başka bir şey beklemek de doğru değil. Tabii, kapitalizm yeni borçlanmalar, yeni pazarlar üzerinden krizi gidermeye çalışıyor ama bunlar krizi gideren değil, derinleştiren yöntemler olarak karşımıza çıkıyor. 2008'den bu yana, sekiz yıl içerisinde tam 12 trilyon dolar bu krizin aşılması için dolaşıma sokulmuş -belli dönemlerde kısmi rahatlamalara neden olmuş olsa bile- kapitalizm 2008'e göre bugün yaşadığı krizi aşmak, azaltmak bir yana daha büyük bir derinlikle yaşamaya devam ediyor. Bu kapitalist ülkelerle birçok açıdan münasebet geliştiren, gelişmekten olan ülke statüsündeki ülkemiz artık posası çıkmış yöntemler üzerinden kendi ekonomik krizlerini aşmaya çalışıyor. Posası çıkmış yöntem ve sistemlerden kast, hiçbir çözüm ve çare mecali kalmamış olan neoliberal politikalar ve buna bağlı olarak özelleştirme politikalarının yarattığı sıcak para açısından da yolun sonuna gelmiş bulunmaktadır ülkemiz. Evet, son on dört yıllık AKP iktidarı döneminde özelleştirmeden elde edilen sıcak paranın ülkenin temel ve yapısal ekonomik sorunlarını giderme açısından çok çok küçük bir meblağ açığa çıkardığını bunun da hiçbir çareye derman olmadığını belirtmek isterim.

Yabancı sermaye ülkeye çekiliyor veya çekilmek isteniyor ve yabancı sermaye açısından oldukça cazip ülke koşulları yaratılmaya çalışılıyor. Bunun için yasal düzenlemeler yapılıyor. Ancak yabancı sermaye, çok iyi biliyoruz ki özellikle yüzünü doğuya dönmüş ve oradan yabancı sermaye girişi bekleyen Türkiye'de üretime dayalı bir sermaye değil. Ne tarıma dayalı ne hayvancılığa dayalı ne de ağır sanayiye dayalı bir üretim üzerinden sermaye çekişini yaşamıyor Türkiye. Eğer deyimim çok aşırı kaçmayacaksa Türkiye'ye giren sermaye dijital sermayedir. Sadece bilgisayar ekranlarına meblağı yansıyan ve sadece bilgisayar tuşları üzerinden bunları yöneten çok sınırlı sayıdaki kişinin bu işlerle hemhâl olduğu dijital bir yabancı sermayeyle karşı karşıyayız. Finans kapital böyle bir şeydir, ülkede istihdamı artırmıyor, ülkede üretimi artırmıyor. Hiçbir açıdan ülkemizdeki ham maddeyi imal hâle getirip ihraç edilecek bir ürün hâline getirmeyen sermayenin, ülkenin ekonomik sorunlarına, devasa ekonomik sorunlarına çare olmasını beklemek de oldukça zordur.

Burada birkaç hususa özellikle dikkat çekmek isterim. Bakın, Boğaziçi Üniversitesinde Ekonomi Bölümü'nden Doçent Doktor Ceyhan Elgin arkadaşımız, akademisyen arkadaşımız, aralarında Türkiye'nin de bulunduğu 161 ülkenin kayıt dışı ekonomisinin peşine düşmüş ve kayıt dışı ekonomiyi merccek altına almaya çalışmış. Ancak görünen şu: Devletten gizlenen ya da devletin görmek istemediği ekonomik faaliyetlerin deyim yerindeyse bir röntgenini çekmiş. Bu röntgen raporuna göre Türkiye kayıt dışı ekonomi büyüklüğünde 34 üyeli OECD ülkeleri içerisinde birinci sırada. Kayıt dışı ekonomi açısından söylüyorum, 34 OECD ülkesi içerisinde lideriz, şampiyonuz. Yine ülkenin gayrisafi yurt içi hasılasının yüzde 28,72'sinin kayıtlardan azade olduğu tespiti açığa çıkmış. Düşünün neredeyse ülkenin üçte 1'i, mal varlığının, hizmet varlığının, ekonomik döngüsünün üçte 1'i kayıtlardan azade. Bu özellikle devletten kaçırılan devletin denetim işlerini artırması durumunda ulaşamayacağı kayıt dışılıktan söz etmiyorum. Devletin de bir şekliyle göz yumduğu, neşter atmadığı, atmak istemediği bir kayıt dışılıkla karşı karşıyayız. Düşünün bir yıllık toplam mal hizmet üretiminin yüzde 28'i devlet bilgisi ve kamu denetimi dışındaysa sorarım, orada tam teşekküllü bir müesses nizam, tam teşekküllü bir devlet yapısından

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :25/1/2016

Saat

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 14

söz edebilir miyiz? Bir ülkenin yüzde 28'i yoksa orada bütünsel bir devlet yapısından söz edebilmek mümkün mü? Evet, birçok ülkede kayıt dışılık vardır ama OECD ülkelerinin hiçbirinde yüzde 10'un neredeyse üzerine çıkan bir kayıt dışılığa rastlamıyoruz. Bu yönüyle de kaydı kuydu olmayan bir ülke ekonomisiyle karşı karşıyayız biz.

Türkiye'de ekonominin, özellikle, bu hâlde olmasının birçok sebebini irdeleyebiliriz. Ancak, sermaye sınıfının kâr hırsı nedeniyle gerçekleştirdiği ve aşırı üretimden kaynaklanan bu küresel ekonomik kriz döngüsü eşliğinde, Türkiye'de yanlış politikalar neticesinde yabancı sermaye girişine bel bağlamış ve dış borca bağımlı hâle getirilen Türkiye gibi ülkeleri en başta vuracağını da iyi biliyoruz. Şimdi, hatırlardadır, 2008 itibarıyla IMF'e, Dünya Bankasına borcunu bitirmiş, borç almayacak ülke konumuna gelmiş olmakla övünen bir siyasi iktidardı AKP iktidarı ama bugün gelinen nokta itibarıyla 400 milyar dolar dış borca sahip bir ülke. Kaldı ki 2008 itibarıyla uluslararası finans kuruluşlarına borcunu sıfırlamış olan o ekonomi politiğin sahibi de AKP değildi, bunu çok iyi biliyoruz. AKP iktidara gelmeden çok kısa bir süre önce yapılmış olan stand-by anlaşmalarının bütün takviminin o dönemki ekonomik kurmayları, Ali Babacan tarafından işletilmesi ve 2008'e gelmesiyle alakalıydı; değilse, 2008'de uluslararası finans kurumlarına borçların sıfırlanması asla AKP iktidarının bir ekonomi başarısı değildi, böyle açıklamak da oldukça zordur.

Tabii, ekonomimiz sadece 2008'den sonra açığa çıkan krizle bozulmadı; biz, bugünkü ekonomik sıkıntılarımızı sadece 2008'den sonra başlamış olan küresel ekonomik krizle ilişkilendirmiyoruz. Ancak, AKP döneminde ekonomi, sanayi üretimi hep şuna dayandı: Tarıma değil, bakın tarıma dayalı bir sanayi yok, neye dayalı bir sanayi vardı? Özellikle üretim açısından söylüyorum: İnşaatı dayalı bir balon üretimdi bu. Bakın, en fazla inşaatı dayalı üretimin olduğu ve inşaat üzerinden yatırımların işlediği, tüketimin ve inşaatın ön planda olduğu bir ülke ekonomisinin tarım ve sanayi üretimi açısından dış bağımlılığın giderek arttığı... Bakın, ben coğrafya doçenti olarak söyleyeyim Sayın Bakan: 2002'de -en basitinden söylüyorum- hububat alımımız neydi, bugün nedir? İhraç eden ülke olmaktan alan ülke olan konumuna geldik. Sayın Bakan, hayvancılık açısından kırmızı et alan ülke hâline gelmişse bu ülke, ciddi anlamda ekonomik olarak kendini bir sistem sorgulamasından geçirmesi gerekiyor. Kırmızı ette dış bağımlıyız, hububatta dış bağımlıyız. Ee, yaş sebze, meyve açısından da geldiğimiz nokta ne? Geldiğimiz nokta, müthiş bir eforla dış politikanın toslaması sonucunda ihraç edemediğimiz, çiftçimizin elinde kalan yaş sebze meyve realitesiyle karşı karşıyayız. En son, Rusya krizinde de bunu yaşadık. Orta Doğu'ya yaş sebze, meyve, tarım ürünü ihraç edebiliyor muyuz? Hak getire. Baltıklara ihraç edebiliyor muyuz? Hayır. Kafkasya'ya, kuzeye? Yok. Elde kalmış sadece birkaç sınırlı ülke. Bunların hepsi özellikle ihracat ve onun üzerinden elde edilebilecek sıcak parayı engelleyen bir sıkıntı. Ekip biçtiği toprağı kendi kendine yeten... Dönem çiftçilerimiz, ve geçimlik tarım yapan köylülerimiz, hayvancılıkla uğraşan insanlarımız bu yanlış ekonomi politikaları sonucu, maalesef, artık kırsalda yaşamının çok çok zor olduğu ve kırsaldan kente doğru bilinmez bir savrulmayla göçün yoğunlaştığı bir tarım realitesiyle karşı karşıyayız.

Hepimiz gördük, özellikle biz ve bizden bir dönem sonra ve önceki jenerasyonlar. Sayın Bakan, aralık aylarında Yerli Malı Haftası yapılırdı. Ben de bir eğitimci olarak son iki, üç yıldır aralık ayında Yeri Malı Haftası'nda eğitimci arkadaşları da ararım, kendi çocuklarının da okuldaki Yerli Malı Haftasını nasıl etkinliklerle gerçekleştirdiğini sorarım. Öğretmen arkadaşlarımız ne diyor biliyor musunuz Sayın Bakan? "Ben 'Yerli Malı Haftası' diyorum, anlatıyorum, çocuklar bir sonraki gün paket yiyecekler, fast foodlar, kolalarla geliyorlar." Türkiye'nin tarımda kendine yetebilen, fazlasını çok rahat ihraç edebilen ve buradan çok ciddi bir gelir elde eden... Şüphesiz, bir tarım ülkesi olmanın sadece ekonominin tarım ve hayvancılığa dayanmasının iyi bir şey olduğundan söz etmiyorum. Bunun yanı sıra, sanayiye dayalı ekonominin de eş zamanlı olarak yükselim göstermesinin ülke açısından yaratacağı müspetlikten söz ederek bunu ifade ediyorum. Artık, tarım ürünlerimiz, yaş sebze, meyvelerimiz, kışın kuru yiyeceklerimizin yerine fast foodun, paket yiyeceklerin Coca Cola'ların neredeyse çocuklarımızın yerli malı olarak bilinç altına işlettiğimiz bir ülke gerçekliğine dönmüş bulunmaktayız.

Ekonomiden söz ediyoruz, ev içi emeğin sosyal güvenliği yok. Bunu Genel Kurulda da ifade ettim, ev içi çalışanlarımızın bir sosyal güvenlik sistemi yok veya bunların emekliliğe uzanabileceği bir sosyal güvenlik sistemini öncelenebileceğimiz bir planlamamız var mı acaba Sayın Bakan? Kadın istihdamının öncelendiği, geçen hafta Genel Kuruldan geçen yasa maddeleriyle alakalı olarak söylemişim, tekrar söylüyorum: Esnek çalışma geçen haftaki torba yasanın sihirli sözcüğüydü ve emin olun, göreceksiniz, giderek yaygınlaşan, kadınların doğum ve süt izni üzerinden kurgulanmış olan, bakın, kadınların doğurganlığı ve süt izni üzerinden kurgulanmış olan esnek çalışma giderek bütün emekçilerimize yaygınlaştırılacaktır iktidarınız döneminde, bunun işaretlerini görüyoruz. Şunu düşünebiliyor musunuz? Bir özel müteşebbisin yanında çalışan kadın emekçi hamile kalır ve doğum yapar, bu doğum sonrasında artık çıkan bu yasadaki kısmi zamanlı çalışma yasası var, emin olun, işveren o doğum yapan kadına süt izni kullanmaması için mobbing düzeyinde "Ben sana iki saat süt izni vermiyorum, yarı zamanlı çalışmaya geç." diyecektir ve süt izinlerini bile kullanamayacağı noktaya gelecektir çünkü ikisi arasında bir tercihe zorlanacaktır Sayın Bakan. Son bir ayda 100'e yakın yasa maddesi torbalarla, çuvalarla geçirildi burada. Bir ülkede bir ayda 100 yasa maddesi değişiyorsa, o ülkede sistem değişiyor diye düşünürüm ben, ben böyle değerlendiririm. Bir ayda 100 yasa sizce normal mi Sayın Bakan?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Normal.

AHMET YILDIRIM (Muş) – AKP Türkiye'si'nde normal o zaman Sayın Bakan.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Gelişen Türkiye'de.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Ama rakamlarınız bunları söylemiyor Sayın Bakan. Bakın, işsizlik azalmıyor Sayın Bakan, enflasyon son üç yıldır giderek düşmüyor Sayın Bakan, dış borç azalmıyor Sayın Bakan. Gelişen Türkiye buysa, ben böyle bir gelişen Türkiye kavramından imtina ederim. Tabii, takdir sizin.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :25/1/2016

Saat

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 15

Devam edelim Sayın Bakan, bakın, madem gelişen Türkiye... Özellikle 2015'teki 1 Kasım seçiminde, hani hiç sizde seçim popülizmi olmazdı ya ekonomide, hiç tahayyül etmediğiniz, eğer tahayyül ediyor olsanız 7 Haziran seçimleri öncesinde de dile getirirdiniz, çok ciddi artışlar sağladığınızı düşünüyorsunuz, örneğin, asgari ücrette artışlar var, personel harcamalarında artışlar var. Askere, polise, siyasallaştırmak istediğiniz kamu personeline dönük yasal artışlar sağladınız... Göreceksiniz, kısa bir süre sonra yine, siyasallaştırılmasını önemseydiğiniz yargı mensuplarıyla ilgili de gelecek buraya, bundan eminim. Personel harcamaları artıyor mu? Artıyor. Cari transferlerde artış var mı Sayın Bakan? Var. Veya, ithalden alınan KDV yüzde 17'ye yükseliyor mu? Yükseliyor. İthal, yıllık olarak yüzde 17 artacak ama kur yüzde 10'a kadar yükselecek Sayın Bakan. Artışlar var, gırla gidiyor ama buna karşılık, 2016 yılında geçen yıla göre yatırımlar yüzde 9 azalacak Sayın Bakan. Doğru mu Sayın Bakan? En azından verdiğiniz bilgilerden hareketle. Dahası, KÖYDES, BELDES, TÜBİTAK, AR-GE, kalkınma ajansları ve İller Bankasına aktarılan paralar geçen yıldan yüzde 28 daha az olacak. Gelişen Türkiye... Kur artıyor, personel harcamaları, cari transferler, KDV, ithalat... Sermayenin yükü azalıyor, emekçinin yükü artıyor, ülkenin yüzde 95'i belirlenen yoksulluk sınırının altında ama KÖYDES, BELDES, TÜBİTAK, AR-GE, kalkınma ajansları, İller Bankası yatırımları yüzde 28 azalıyor 2016'da. Doğru. Bakın -Garı Bey söyledi, arkadaşlar rahatsız oldu- ben asla ama asla bu kadar askerî harcamalardan bir Maliye Bakanının mutlu olabileceğine inanmıyorum çünkü bunun cefasını en çok kendisi çekecektir. Sözü ettiğimiz az önceki parametrelerdeki olumsuzlukları gidermek için askerî harcamaların azalması lazım. Geçen hafta Genel Kurulda söylediğim hususu tekrar söylüyorum: Askerlik, polislik mesleği, bu iktidar döneminde ölme, öldürme mesleği olarak kodlandı. Oysaki biz askerlik, polislik mesleğinin ölme, öldürme veya şahadet mertebesini dış savaşlarda biliriz. Bir iç savaşta bu kadar ölümleri asla normalleştiremeyiz. Ben hiçbir arkadaşımızın vicdanının ölümlere rıza göstereceğine inanmıyorum. Askerlik, polislik mesleği iç güvenlikte ne anlama gelir? Şu an Türkiye'de olmayan ama olması gereken tahkim edilmiş özgürlükler, demokrasi ve kalıcı bir barışın korunması mesleği hâline getirilmelidir.

Bakın, samimiyet olsaydı eğer, iç savaşa dönük farklı gizli ajandası olmasaydı siyasi iktidarın... 273 bin Emniyet Genel Müdürlüğü personeli var Sayın Bakanım, 260 bini silahlı polis ve rütbelileri. Ya, sadece 13 bin -yüzde 5'ten daha az- sivil personele neden diğer personele yapılan zamlar yapılmadı? Ek göstergelerine, biliyorsunuz, polislerin geçen hafta zam yapıldı ve Genel Kuruldan bir iki maddesi geçti, yarın kaldı, yarın başlayacak; polislere de yapıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Yıldırım, süreniz doldu. Sözlerinizi tamamlamanız için iki dakika süre veriyorum.

Buyurun lütfen.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Teşekkür ediyorum, riayet etmeye çalışacağım.

Bakın, eğer bir samimiyet olsaydı şey de yapılabilirdi. Yani, yüzde 4 sivil personel, aynı büroyu, aynı karakolu, aynı kışlayı kullanıyor bunlar. Çalışma barışı açısından da olsa aynı haklar onlara da verilir, şu anda arkamızda oturan bütün bürokratlara verilir, bütün kamu çalışanlarının beklentisi var. Üzülerek ifade edeyim Sayın Bakan, Komisyonumuzun değerli üyesi Hamza Dağ bu konudaki eleştirilerimize ne dedi biliyor musunuz? “Biz seçim öncesi sahada gezdik, karakollara gittik, beklentileri vardı.” E, birader, sormazlar mı “Siz sadece karakol ve kışlada mı seçim çalışması yaptınız, hiç okula gitmediniz mi, hastaneye, fabrikaya gitmediniz mi, onların bir beklentisi yok mu?” Bir kapalı anket yapalım arkamızdaki bürokratlara, onların beklentisi yok mu? Sadece asker, polis mi beklentisi var?

Önümüzdeki 2016 umarım çok kısa sürer. 2016 yılı içerisinde nasıl bir ekonomiyi planladığımız, aslında nasıl bir ülke planladığımız anlamına geliyor. Umarım hayat beni yanıltır, umarım ülke gerçekliği beni yanıltır. Sanki daha çok kanın akması üzerine planlanan bir ekonomiyle karşı karşıyayız. Değerli arkadaşımızın söylemleri biraz buna tekabül ediyordu; hani, bazı arkadaşlarımızın rahatsız olduğu.

Söylenilecek çok şey var. Daha sonraki turlarda umarım düşüncelerimizi ifade etmek ve Sayın Bakandan bizim için flu kalan yerlerle ilgili cevap almak üzere sorularımıza zaman şansımız olur.

Teşekkür ediyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Yıldırım.

Sayın Çam, buyurun lütfen.

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun saygıdeğer üyeleri, Sayın Bakan, kamu kurum ve kuruluşlarının çok değerli temsilcileri, değerli basın emekçileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii ki ülkemizde yaşanan, özellikle doğu ve güneydoğuda yaşanan olaylardan büyük bir sıkıntı duyduğumuz, büyük bir üzüntü içerisinde olduğumuz muhakkak. Bunları nihai olarak da komisyonlar ve Genel Kurulda dile getirmemiz gerekiyor. İnsanların hayatını kaybetmesini, orada yaşayan insanların yaşadıkları bu sıkıntıları doğal olarak burada da dile getirmemiz gerekiyor ve bütçenin ve kaynakların nereye ve hangi amaçlarla kullanıldığını da burada tartışmamız gerekiyor. Bunu da çok doğal olarak kabul etmek gerekir.

Nihai olarak bugün ülkemizde yaşanan bu olaylar bir sonuç ama esas bir neden var, o neden de ülkemizde yaklaşık kırk yıla yakın yaşanan Kürt sorunuyla ilgilidir. Bu sorunun çözümü için barışçıl yöntemlerle oturup konuşabilmek için bütün kanalları açmak lazım. Bunun hem ülke ekonomisine hem de insanımıza ne kadar büyük bir bedel ödettiğini, ne kadar büyük acılara götürdüğünü hep birlikte izliyoruz. O nedenle, bunları Parlamentoda açık ve net bir şekilde konuşmak gerekir. Talepleri, ihtiyaçları, istemleri göz ardı ederek bir yere gitmek mümkün değil, olmadığını da kırk yıldır görüyoruz. Kapalı kapılar arkasında yapılan görüşmelerin, pazarlıkların

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :25/1/2016

Saat

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 16

da bizi nerelere getirdiğini de görüyoruz. O nedenle, şeffaf bir şekilde, açık bir şekilde, Kürt sorunuyla ilgili meselelerimizi, problemlerimizi Türkiye Büyük Millet Meclisinin çatısı altında konuşmayı ve çözüm üretmeyi buraya seçilip gelen 550 milletvekilinin asli görevlerinden biri olarak düşünüyorum.

Türkiye, değerli arkadaşlar, bir hukuk devleti olmaktan süratle uzaklaşıyor. Bunu hayatın her alanında görüyoruz ve yaşıyoruz. Türkiye, suçluların cezasız kaldığı, suçsuzların zindanlara atıldığı, zulüm gördüğü, horlandığı bir dönemden ne yazık ki geçiyor. Yaşanan bütün bu haksızlıkların, hukuksuzlukların gerisinde, kamu kaynaklarının nasıl talan edildiğini, birilerine nasıl peşkeş çekildiğini, dolayısıyla halkın nasıl soyulduğunu görmemizi engelleme niyetinin yattığını da aşağı yukarı kestirebiliyoruz.

Konuşmama özellikle bütçe uygulamalarında yapılan kimi hukuksuzlukları anlatmakla başlamak istiyorum.

2015 yılında Meclis, Hükûmete 472 milyar 992 milyon liralık bir bütçe ödeneği verdi. Bir süre sonra baktık ki bütçedeki ödeneklerin Meclisten geçen bütçeyle yakından ve uzaktan ilişkisi yok. Şimdi 2016 yılıyla ilgili de tüm bakanlıkların kurum ve kuruluşları oturmuşlar, çalışmışlar, demişler ki: "Bizim 2016 yılıyla ilgili bütçemizin şu olması gerekiyor, böyle taleplerimiz var." ve Maliye Bakanlığında istemlerde bulunmuşlar ve ona göre de Maliye Bakanlığı da bütün bu talep ve ihtiyaçları karşılayacak bir bütçeyi yapıp getirmiş. Ama, bunların yakından ve uzaktan ilişkisi olmadığını birkaç örnekle vereceğim. Örneğin, Maliye Bakanı kafasına göre A Bakanlığının ödeneğini iptal edip B Bakanlığına yeni ödenek vermiş arkadaşlar. Bunu örneklerle anlatmak istiyorum. Hepimizin yakından bildiği bir örneği söyleyeyim. Mesela, Meclis 2015 yılı için Cumhurbaşkanlığına 397 milyon lira ödenek verdi. Maliye Bakanı "Bu yetmez." deyip Cumhurbaşkanlığının ödeneğini 543 milyon liraya çıkardı arkadaşlar. Yani, 146 milyon lira daha ek ödenek aktardı, Cumhurbaşkanı da toplam 471 milyon lira harcadı arkadaşlar. Oysa Cumhurbaşkanının geçen yıl ne kadar ödenek istediği, giderlerinin ne olduğu açık ve netken ödenek üstü bir aktarma gerçekleştirildi.

Yine, Başbakanlık Meclisten talep etmiş, demiş ki "Ben 2015 yılı için 929 milyon ödenek istiyorum." Meclis, Başbakanlığa "929 milyon lira ödenek kullanabilirsin." demiş. Daha doğrusu, Başbakanlık 2015 yılı bütçesi hazırlanırken "Bana 929 milyon lira yeter." diyerek buraya gelmiş. Meclis de bunu onaylamış. Maliye Bakanının bonkörlüğü tutuyor ve Başbakanlığa 1 milyar 536 milyon lira daha vermiş. Başbakanlığın ödenekleri bir kalemde 2 milyar 456 milyon lira olmuş arkadaşlar. Bunda Plan ve Bütçe Komisyonunun, Meclisin hiç ilgisi yok arkadaşlar, bilgisi de yok arkadaşlar. Tamamen Maliye Bakanlığı bunları artırmış arkadaşlar.

Birkaç kuruluştan daha bahsetmek isterim. Örneğin, Diyanet İşleri Başkanlığına Meclis 5 milyar 43 milyon liralık bir bütçe vermiş. Maliye Bakanı "Bu ödenek sana fazla." demiş, 2 milyar 178 milyon lirasını kesip 3 milyar 564 milyon liraya indirmiş. Sonuçta, Diyanet İşleri Başkanlığı 6 milyar 37 milyon lira harcamış. Yani, Maliye Bakanının fazla bulduğu başlangıçtaki ödeneye göre 300 milyon daha fazla para harcamış arkadaş. Diyanet İşleri Başkanlığı talep etmiş 5 milyar 743 milyon lira. Sonra Maliye Bakanlığı bunun 2 milyar lirasını kesiyor ama yıl sonunda kullanıldığı para kendisine ayrılan ödenekten daha fazla. Bu rakamlarla 2015 yılı genel bütçeli idarelerin bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırması tablosunda bunları görmek mümkün arkadaşlar, hepsi burada.

İkinci ve en tipik örneklerden bir tanesi ise Millî Eğitim Bakanlığı. Meclis Millî Eğitim Bakanlığına 62 milyar liralık ödenek vermiş. Maliye Bakanı bu sana fazla demiş. 16 milyar 917 milyon lirasını kesmiş. Sana 45 milyar lira yeter demiş. Millî Eğitim Bakanlığı 62 milyar 218 milyonu fiilen harcamış. Yani başlangıçtaki tutara çok yakın. E, peki, mademki o parayı harcıyacaktı neden 16 milyar 917 milyonunu öncelikle kesiyor? Neye göre kesiyor? Ve sonra yıl sonunda da bütçesinin 62 milyar lira olarak harcılandığını görüyoruz.

Diyanet ve Millî Eğitim Bakanlığı bütçelerinde yapılan değişikliklere dikkat etmek gerekiyor arkadaşlar. Maliye Bakanı bu tasarruftan sonra her iki kuruluştan ödeneğinden fazla harcama yapmış gibi bir konuma düşmüş. Aslında bu kanuna göre suç. Kesin hesap görüşürken bizden bu fazladan ödenek kullanımı için tamamlayıcı ödenek talebinde bulunacaklar. Şimdi, biz Maliye Bakanına Millî Eğitim Bakanlığı ve Diyanet için neden ödendiğinden fazla para harcadı diye sorsak öğretmene, imama maaş vermeyecek miyiz diye bize karşı çıkacaklar. Tabii ki öyle değil. Bizi kamunun gözünde öğretmenin, imamın maaşını sorguluyor pozisyona düşürmeye çalışacaksınız ama öyle olmadığını sizler de biliyorsunuz. AKP'nin yazılı ve görsel basındaki, sosyal medyadaki trollerini üzerimize salacaklar. Vay CHP'liler imamın, öğretmenin maaşı için ödenek verilmesine karşı çıktı diye bize propaganda yapacaklar arkadaşlar. Oysaki Meclis başlangıçta öğretmene de, imama da yetecek kadar ödeneği zaten vermiş. Siz ne olduğu belirsiz harcamaları finanse etmek için Ali'nin külahını Veli'ye, Velinin külahını da Ali'ye giydirebilirsiniz arkadaşlar.

Üçüncü örnek ise gene Ulaştırma Bakanlığı. Ulaştırma Bakanlığına başlangıçta 13 milyar 855 milyon lira ödenek vermiş. Bir bu kadar ödeneği de Maliye Bakanı kendiliğinden vermiş. Ulaştırma Bakanlığı 2015 yılında tam 26 milyar lira harcamış arkadaşlar, 26 milyar lira. Yani 13 milyar lira bütçe istemiş ama yıl sonunda harcadığı para toplam 26 milyar lira. Meclisin öğretmenin, imamın maaşı için verdiği ödenek Maliye Bakanının eliyle döşediği bir hortumla havuza bağlanmış arkadaşlar, Ulaştırma Bakanlığına. E, kolay değil, havuz büyük, orayı doldurmaya Meclisin verdiği para yetmez, Maliye Bakanının da bir el atması gerekiyor. Bu da toplam 13 milyar liraya denk geliyor.

Meclis, Millî Savunma Bakanlığına 22 milyar lira ek ödenek vermiş. Maliye Bakanı bu sana yetmez bizde para çok, al sana 10 milyar daha demiş. Ama Millî Savunma Bakanlığı yılın tümünde Meclisin verdiği ödenek kadar para harcıyabilmiş. Acaba neden arkadaşlar? Bunların cevabını burada duymak isteriz.

Şimdi sorsak Millî Savunma Bakanlığının ödeneğini yıl içinde niye bu kadar artırdın diye, yine aleyhimize bir propaganda çalışacak, "Vay, biz terörle mücadele etmeyelim mi, ülkeyi savunmayalım mı?" diye karşımıza dikilecekler. Tamam da Millî Savunma Bakanlığının kullanamayacağı bir ödenek neden ve niçin veriyorsun? Bunu sizden duymak isteriz.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :25/1/2016

Saat

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 17

Özet olarak, Maliye Bakanı bu Meclisten geçen, 2015 bütçesinden geçen yıl 30 milyar 386 milyon liralık ödeneği iptal etmiş, yerine 51 milyar liralık yeni ek ödenek koymuş arkadaşlar, yani 30 milyar nerede, 51 milyar nerede arkadaşlar? Rakamlara baktığımızda Maliye Bakanı âdeta bütçeyi yıl içerisinde kendisi yeni baştan revize etmiş ve yeni baştan arkadaşlar, dizayn etmiş durumdadır.

Maliye Bakanlığının bütçede bu manevrayı niçin yaptığını bizler çok iyi biliyoruz arkadaşlar, çok iyi de tahmin ediyoruz.

5018 Sayılı Kanun, genel veya kısmi seferberlik, savaş ilanı veya Bakanlar Kurulu kararıyla zorunlu askerî hazırlıkların yapıldığı olağanüstü hâllerde ve Millî Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı bütçeleriyle sınırlı olmak üzere ödenek üstü harcama yapılmasına izin vermiyor arkadaşlar. Ama bu bütçede bu ödeneklerin ne kadar fazla olduğunu görüyoruz.

İktidarın yoksul halkın ekmeğinden keserek ödediği vergileri plansız, programsız harcayabilmek için bu tür kurnazlıklar yaptığı da açık ve net bir şekilde görülüyor. Millî Eğitim Bakanlığını, Diyanet İşleri Başkanlığını ödenek üstü harcama yapmış pozisyonuna düşürüp, son yıllardaki tek işlevi birilerinin havuzuna para taşımak olan Ulaştırma Bakanlığının, hesap vermeden para harcamasına olanak sağlamak başka hiçbir şey değildir arkadaşlar. 2014 yılı bütçesinde benzeri şeyler yaşandı. Sayıştay, ödenek üstü para harcayan kurumlara tamamlayıcı ödenek verip vermemeyi Meclisin takdirine bırakmış. Ne yazık ki Sayıştayın üzerindeki bu baskılar sonucunda ister istemez Sayıştay çok geniş raporlar hazırlamasına rağmen buraya gelen raporlar benden önceki konuşmacı arkadaşlarımızın söylediği gibi 4-5 satırın ötesine geçemiyor ve Meclisin takdirine bırakılmak durumunda kalıyor. Millî Eğitim Bakanlığına tamamlayıcı ödenek verilmesine karşı çıksak, öğretmenin maaşını ödetmiyorlar diye yine aleyhte propaganda yapacaklar. Eğer bütçe Mecliste değil de Maliye Bakanlığında yapılıyorsa, haklı olarak şu soruyu sormamız gerekir: Kimden ne saklıyorsunuz? Meclisten, halktan ne saklıyorsunuz? Kimden ne kaçıyorsunuz arkadaşlar?

Bütçeyi, Maliye Bakanlığının koridorlarında eğer kendiniz yapacaksanız, o zaman Meclise Bütçe Kanunu Tasarısı getirmenize, bizi gece yarısına kadar buralarda çalıştırmınıza da hiç ve hiç gerek yok arkadaşlar.

Maliye Bakanı, bütçeyi yeniden yapma yetkisini bu tasarıda da yer alan önceki yılın bütçesinde de bulunan 6'ncı maddeyle dayanak yaptığını ifade edecektir birazdan bize cevap verirken. Ama ben başka bir öneride bulunmak istiyorum

Bu Bütçe Kanunu Tasarısı'nı da, ek cetvellerini de, yasak savmak için birlikte sunduğunuz diğer belgeleri de bence Meclisten çekin. Onların yerine tasarının 6'ncı maddesini üç maddelik bir kanun tasarısı olarak buraya getirin. Hatta 6'ncı maddeyi bu kadar uzun da yazmaya hiç ama hiç gerek yok. Ve madde 1 deyin, bütçeyi yapmaya Maliye Bakanı yetkilidir, Maliye Bakanı canının istediği kuruma, kişiye canının istediği kadar ödenek verir diyelim birinci madde. 2'nci madde bu kanunu Maliye Bakanı yürütür diyelim. 3'üncü madde de bu kanun Maliye Bakanının canının istediği zaman yürürlüğe girer diyelim ve noktayı koyalım. O zaman Plan ve Bütçe Komisyonu da Meclis de bütün bu zorluklardan sıkıntılardan kurtulur, siz de bu kaynakları, bu ödenekleri istediğiniz gibi, istediğiniz yere aktarırsınız.

Sayın Bakan, sayısal çoğunluğunuz var. Anayasa'ya, hakka, hukuka uymak gibi bir derdiniz, tasarı da yok, bunu biliyoruz, Meclisten istediğiniz yasayı istediğiniz şekilde geçiriyorsunuz. Sırf bir şekle uymak için bu kadar uzun bir mesai yapmamıza bana göre de gerek yok.

Yargının tarafsızlığını, bağımsızlığını, da yok ettiniz. Sizin yaptığınız hukuksuzlukları denetleyecek bağımsız, tarafsız, korkusuz, vicdanının sesini dinleyecek yargıçların da ne yazık ki neslini tükettiniz. Bu tasarıda yer alan, 2015 yılı bütçesinde bulunan 6'ncı madde Meclisi devre dışı bırakmaktadır, halkın iradesini hiçe saymaktadır, Meclisin iradesine vurulmuş bir darbedir, Meclisin yetkilerini gasbetmektir, halkın bütçe hakkına da el koymaktır.

AKP milletvekillerinin halkın haklarına sahip çıkmak gibi bir derterli tasaları olmayabilir ama biz muhalefet partisi milletvekillerinin böyle bir tasası vardır, böyle bir derdi vardır ve bu derdi de burada dile getirmek bizim görevlerimizden biridir.

Buradan Anayasa Mahkemesine de seslenmek istiyorum. Aynı madde, bu 6'ncı maddeyle ilgili, 2015 Bütçe Kanunu'nda da vardı geçen yıl. Anayasa Mahkemesine geçen yıl 23/1/2015 tarihinde dava açtık arkadaşlar. Bir yıldan fazla zaman geçti Anayasa Mahkemesi hâlâ bu davayı görüşüp karara bağlamadı arkadaşlar, tam bir yıl geçti. 2015 Bütçe Kanunu'nun uygulama süresi bitti. Anayasa Mahkemesinin, halkın bütçe hakkına vurulmuş bu darbeyi görüşmek dışında daha önemli ne işi vardı, şimdiye kadar bu maddeyi neden görüşmedi anlamak mümkün değil arkadaşlar. Anayasa Mahkemesi ne yazık ki bu maddeyi hâlâ görüşüp de karar vermedi, vermediği gibi şimdi 2016 yılı bütçesini görüşüyoruz.

Bu örnek bile Türkiye'de yargının nasıl AKP yargısı hâline getirildiğinin en açık örneğidir. Anayasa Mahkemesinin Sayın Başkanına, üyelerine buradan soruyorum: Böylesine önemli bir konuda niçin karar vermiyorsunuz? Neden karar vermiyorsunuz? Ve kimden korkuyorsunuz arkadaşlar? Bunu Anayasa Mahkemesinin değerli yöneticilerine buradan bir kez daha soruyorum ve bundan daha önemli ne kararınız olabilir sizin?

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu diye bir kanunumuz var. AKP'nin IMF zoruyla Meclise getirdiği bir kanundur. O kanunun 21'inci maddesinde şöyle bir hüküm var: "Personel giderleri tertiplerinden aktarma yapılmış tertiplerden ve yedek ödenekten aktarma yapılmış tertiplerden diğer tertiplere aktarma yapılamaz." Açık, net.

Kanunun bu maddesine rağmen Sayıştayın raporundan, bütçedeki ödenek aktarma işlerinin daha çok Millî Eğitim Bakanlığının personel ödeneklerinden yapıldığını anlıyoruz. Hâlbuki kanun çok açık. "Personel giderleri tertiplerinden diğer tertiplere aktarma yapamazsınız." diyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :25/1/2016

Saat

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 18

Hükümet bu kanunsuzluğu yapabilmek için bütçe kanununda bir kanunsuzluğa daha imza atıyor. 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 21'inci maddesini askıya alıyor. Yani bütçe kanunu ile başka bir kanunu fiilî olarak değiştiriyor. Hâlbuki temel bir Anayasa kuralıdır: "Bütçe kanunuyla başka kanunlarda değişiklik asla ve asla yapılamaz."

Mediste sayısal çoğunluğunuz var. Madem 5018 sayılı Kanun'un bu maddelerini uygulamayacaksınız, bir yasa getirir değiştirirsiniz. Ama bunu yapmak yerine, siz "Dediğim dedik, çaldığım düdüğüm." diyerek bildiğinizi yapmaya da devam ediyorsunuz.

Bu yaptığınız halkı aldatmaktır, vatandaşı aldatmaktır, vatandaşı kandırmaktır, desisedir, hiledir. Türkiye Büyük Millet Meclisini aldatmaktır. Aldatma konusunda ne kadar yetkin ve mahir olduğunuzu da gösteren çok önemli örnekleri de bu on üç yılda görmek mümkündür.

Yolsuzluklara giden yolun taşlarını, bütçede yaptığınız bu hukuksuzluklarla döşediğinizi çok iyi biliyorsunuz. Öğretmenin, imamın maaşı için ayrılmış ödeneği haksızlığa, hukuksuzluğa kılıf yapıyorsunuz. Gerçeğin ömrü sonsuzdur ve gerçeklerin şöyle bir durumu da vardır: Er veyahut da geç gün ışığına çıkmak gibi bir dertleri de vardır. Gerçek nasıl olsa bir gün ortaya çıkacak ve yaptığınız bütün haksızlıkların, hukuksuzlukların hesabını bu halka er veyahut da geç vereceksiniz.

Bir ülkeyi sonsuza kadar kanunsuzluklarla, orman kanunlarıyla yönetmek de mümkün değil. Keser döner, sap döner, gün gelir hesap döner arkadaşlar.

Bu yoksul halktan topladığınız vergileri, sarayın hazinesiymiş gibi, padişah fermanlarına göre harcayamazsınız. Bütçe kanunlarını Medise, "sarayın hazine hesabı" gibi sunamazsınız. Harcadığınız halkın parasıdır. İnsanların içtiği sudan, yediği ekmekten, alın terinden alınan vergileri harcıyorsunuz.

Bütçe, çok önemli bir ekonomik politika aracıdır. Bütçeyi, büyümeyi hızlandırmak, enflasyonla ve işsizlikle mücadele etmek, cari işlemler açığını azaltmak, gelir dağılımını düzeltmek, devletin borç yükünü, bütçe açığını düşürmek gibi birçok amacı gerçekleştirmek için araç olarak kullanabilirsiniz. Ama bizim bütçeler, demokratik bir ülkenin değil, sarayın hazine hesabı gibi hazırlanıp uygulandığı için bu amaçlar için değil, başka niyetlerin gerçekleştirilmesinin aracı olarak kullanılıyor. Söz gelimi AKP'ye seçim kazandırmanın, birilerini başkan yapmanın, havuzu beslemenin aracı olarak görülüyor. Bu yüzden de buraya çalaka em yazılmış metinlerle bir bütçe kanunu getiriliyor.

Bizim Merkez Bankası Kanunu'na göre Hükümet le Merkez Bankasının oturup her yıl bir sonraki yılın enflasyon hedefini belirlemesi gerekiyor. Merkez Bankasının 2016 yılı için açıkladığı enflasyon hedefi yüzde 5. Yani Merkez Bankası "Hükümetle oturduk, 2016 yılında enflasyonu yüzde 5'e indirmeyi hedefledik." diye açıklama yapıyor. Bir süre sonra Orta Vadeli Program açıklanıyor öğreniyoruz ki Hükümetin hedefi yüzde 7,5 imiş. İkisi arasında tam yüzde 50 fark var. Bu yüzden de bu tasarının gerçekçe kısmında, bütçenin hedefleri sayılırken, "fiyat istikrarına yardımcı olmak" gibi bir madde görünce hayretler içerisinde kaldığımızı da söylemek isterim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çam, süreniz doldu. Sözlerinizi tamamlamanız için...

MUSA ÇAM (İzmir) – On dakika daha veriyorsunuz.

BAŞKAN - ...iki dakika süre veriyorum efendim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bütçede biraz daha esnek olun.

BAŞKAN – Buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Siz daha Merkez Bankasıyla kararlaştırdığınız enflasyon hedefine sadık kalamıyorsunuz, fiyat istikrarına nasıl yardımcı olacaksınız? Gerçekten merak ediyorum.

Bütçe politikaları ekonomik büyüme için de çok önemli bir araçtır. Görüştüğümüz tasarının gerekçesinde, arkadaşlar, şu amacı "Büyüme potansiyelinin yukarı seviyesine çıkarılması için gerekli olan politikaları uygulamak." gibi biraz akla ziyan bir cümleyle bunu açıklamaya çalışmışlar. Yıllardır potansiyeli kadar büyüemeyen bir ülkenin büyüme potansiyelini yukarı seviyesine nasıl çıkaracaklarını gerçekten çok merak ediyorum. Sanıyorum arkadaşlar, "Büyüme potansiyel seviyesine çıkarmak" demekle yetinmek istemişlerdir sadece.

Bir gerçek var ki, Türkiye ekonomisi artık büyümiyor. Genellikle Türkiye ekonomisinin yüzde 5'lik bir büyüme potansiyeli olduğu kabul edilir. Bu sadece bu dönemle ilgili değil, yaklaşık eli yıllık, altmış yıllık dönemlerde bile bütün iktidarlar döneminde yüzde 5'lik bir büyüme potansiyeli olduğu kabul edilir. Ama Türkiye ekonomisinin büyüme hızı geçtiğimiz dört yılda da 4 kaldı ve yüzde 5'in altında kaldı arkadaşlar. 2016 yılında da bu oranın, yani potansiyelinin altında kalacağı da verilen rakamlarla görülmektedir.

Son dört yıla baktığımızda yıllık ortalama büyüme hızı yüzde 3'e kadar gerilemiş. Ortalama nüfus artış hızını düşersek, gerçek anlamda büyüme hızı yüzde 1,7 civarına kadar gerilemiş durumda. Böyle bir büyüme hızıyla değil gelişmiş ülkelerle aramızdaki mesafeyi korumak, geri kalmış ülkelerin bile gerisine düşme riskiyle karşı karşıya bulunuyoruz.

Türkiye'nin millî geliri 2015 yılında 722 milyar dolara kadar geriledi. Son iki yılda 100 milyar dolar azaldı. Kişi başına düşen geliri 8 bin dolara doğru iniyor. Önümüzdeki yıllarda da düşmeye devam edeceğini ne yazık ki üzülerek görüyoruz.

AKP'nin propaganda makinesinin üflediği yalanların aksine Türkiye ekonomisi hızla kötüye gidiyor, halk yoksullaşıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çam... Sayın Çam, lütfen, otuz saniye içinde toparlarsanız.

MUSA ÇAM (İzmir) – Bitiriyorum. Sayın Bakan geçtiğimiz sunumunda iki saate yakın konuştu.

BAŞKAN – Nasıl olsa daha çok konuşma imkânınız olacak. Lütfen toparlayın.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :25/1/2016

Saat

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 19

MUSA ÇAM (İzmir) – Bitiriyorum, bitiriyorum.

Türk Lirası hızla değer kaybediyor. Çarşıda pazarda fiyatlar almış başını gidiyor.

Dünyada ham petrol fiyatları son bir yılda yarı yarıya indi. Bizde benzin, motorin fiyatları aynı düzeyini koruyor.

Emekliye, asgari ücretliye CHP'nin zoruyla verdiği üç beş kuruş da bu fiyat artışları karşısında üç beş ayda eriyip gidecek.

Türkiye'den son yıllarda yurt dışına bir para çıkışı olduğunu hepimiz biliyoruz. Bunun bir nedeni Amerika'nın faiz artırması ise diğer bir nedeni de Türkiye'deki yatırım ortamının giderek bozulması, hatta yok olmasıdır.

Yasalara uyulmayan, hukuku ayaklar altına almış, muhalif her sesi susturmaya çalışan, susturmadığını uydurma gerekçelerle hapse attıran, yargının bağımsızlığı, tarafsızlığı kalmayan bir ülkeye kim yatırım yapar? Kim tasarruflarını böyle bir ülkede değerlendirebilir?

Son olarak böyle bir dönemde Hükümet, Meclise maliye politikasını gevşetecek bir bütçeyle geldi, Türkiye ekonomisinin geleceği açısından tehlikeli bir tercihte bulundu. Uyarlamak bizim görevimiz.

Siyasi alanda yaratılan istikrarsızlıklar, ekonomiyi de derinden etkiliyor. Dolayısıyla Türkiye'nin insan haklarından, demokrasiden, özgürlüklerden, hukuktan uzaklaşan, düşüncesini açıklayan bilim insanlarını, aydınlarını linç etmeye yönelik, elindeki devlet gücünü kullanarak muhalefeti yok etmeye, en barışçıl protestoları copla, gazla...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSA ÇAM (İzmir) – ...TOMA'yla, kalkanla, polis tekmesiyle, mermiyle susturmaya çalışan bir iktidarın Türkiye'yi götürüleceği yerin asla aydınlık bir yer olmayacağını söylemekten üzüntü duyuyorum.

Son cümlem: Sayın Bakan, konuşmanızın, sunumuzun son cümlesinde Sayın Cumhurbaşkanına, Sayın Başbakan ve diğer Kabine üyelerine teşekkür etmişsiniz. Edilir. Ama merak ediyorum, burada Sayın Cumhurbaşkanının bu bütçenin hazırlanmasında ne rolü var, ne fonksiyonu var, ne etkisi var? Ama Sayın Bakan, bize “Ya, bizi uzun yıllar müsteşar yaptı, şimdi de Bayburt'tan milletvekili yaptı, bundan dolayı teşekkür ederim.” desenez daha anlaşılabilir.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Çam.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Rahatsız mı oldunuz?

MUSA ÇAM (İzmir) – Rahatsızlık değil. Bu sizin açınızdan çok iyi bir karine değil.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, çok güzel.

MUSA ÇAM (İzmir) – Değil, bana göre değil. Bunu Cumhurbaşkanına değil, Başbakan'a etseniz... Çünkü burada Hükümetin başı Cumhurbaşkanı değil Anayasa'ya göre, Sayın Başbakandır. Sizden de böyle bir cümleyi görmenin bizi üzdüğünü de belirtmek istiyorum.

2016 yılı bütçesinin ülkemize, insanımıza hayırlara vesile olmasını diliyorum. Teşekkür ediyorum.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Cumhurbaşkanı, biliyorsunuz, devletin başı, unutmayın!

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Çam.

Değerli milletvekilleri, öğlen yemeği için 14.30'a kadar ara veriyoruz.

Saat 14.30'da yeniden toplanmak üzere oturumu kapatıyorum.

Kapanma Saati: 13.30

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :25/1/2016

Saat

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 20

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.30

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: İbrahim Mustafa TURHAN (İzmir)

SÖZCÜ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, 11'inci Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

Görüşmelerimize kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Sayın Usta, söz sizde, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, bürokrasimizin ve basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Öncelikle, 2016 yılını bütçesinin hem bakanlıklarımıza hem de ülkemize hayırlı olmasını Cenabı Allah'tan niyaz ederim.

Şimdi, Sayın Bakan, daha makro değerlendirmelerimi, müsaade ederseniz, sizden sonraki bakanlarımızla, Mehmet Şimşek Bey'in ve Kalkınma Bakanının toplantılarında biraz yapmak istiyorum. Ancak çok kısa bir şekilde, belki şöyle son on-on iki yılına baktığımız zaman, maliye politikasının, biliyorsunuz, 1999 yılındaki sosyal güvenlik reformuyla başlamıştır Türkiye'de son dönem mali disiplini ilişkin veya maliye politikasının daraltılmasına ilişkin çabalar. Ondan sonra artarak devam etmiştir. 2007'ye kadar veya 2006'ya kadar maliye politikasının aslında bütçe açığını düşürmeye, borç stokunu sürdürülebilir kılmaya, faizleri belli seviyeye indirmeye yönelik olması normaldir. Fakat Türkiye, maalesef, 2006, 2007 sonrasında maliye politikasını yeniden bir dizayn etmesi gerekiyordu, onu başaramadı. Onu başaramadığı için de aslında makroekonomi tarafında ciddi sıkıntıları görüyoruz. Son dönemlerdeki dokümanlarda o yüzden maliye politikasının makroekonomik hedefleri içerecek şekilde veya makroekonomik hedefleri esas alacak şekilde bir maliye politikası uygulanması sözleri de politika dokümanlarında o yüzden yer almıştır. Maalesef, Türkiye bunu başaramadı. 2016 bütçesinde de aslında bunun çok fazla izini görmüyoruz. Ben birazdan bunların belirli ölçüde detaylarına girmeye çalışacağım.

Tabii, Türkiye'de dış kaynak girişine dayalı bir büyüme var özetle aslında. Dış finansman, finansman kesildiği anda büyümenin yavaşladığı bir ortam var. Yapılması gereken işlerden bir tanesi, uzun süre hangi pozisyonda olursak olalım bizim de söylediğimiz bir şey, ekonomide kaynak tahsisine müdahale edilmesi gerekiyor. Çünkü bizim kaynaklarımız, zaten kaynaklarımız kıt -yani yurt dışı tasarrufların düşük olması bu demek- bu kıt olan kaynakları da daha verimli alanlarda kullanmamız lazım, daha üretken alanlarda kullanmamız lazım.

Sizin verdiğiniz dokümanlarda buna ilişkin herhangi bir şey ben göremedim. Hemen burada bir soru sormak istiyorum. Yani bir rant vergisi bu 2016 bütçesinde yer alıyor mu? Yani kaynak tahsisine müdahale çok cazip olan fakat ekonominin geneli için çok üretken olmayan ve faydalı olmayan alanların vergilendirilmesi veya o cazibesinin yitirilmesi gerekiyor veya tersini yapacaksınız, öbür alanları da en az o kadar cazip hâle getireceksiniz imalat sanayisini. Tabii, bunu o kadar yapma imkânı olmadığı için diğer taraftaki o cazibenin bir miktar azaltılması lazım. Bu da rant vergisi olarak formüle edilmiş bir şeydi. Bu var mı, yok mu? Bunu sizin dokümanlarınızda göremedik. Buna ilişkin bir bilgi verilirse ben sevinirim. Tabii, sadece rant vergisi değil. Bunu örnek olsun diye söylüyorum.

Maliye politikasının genel çerçevesini, hem harcama tarafıyla hem gelir tarafıyla Türkiye'nin kilitlendiği makroekonomik hedeflerle, işte enflasyonu düşürme, cari açığı düşürme, büyümeyi artırma ve sürdürülebilir ve zikzaksız bir büyüme ama yüzde 6'larda, 7'lerde bir büyümeye Türkiye'nin ulaşacağı bir makroekonomik altyapıyı oluşturmamız lazım.

Malum, Hükümetin elindeki aslında hemen hemen tek silah, maliye politikasıdır. Para politikasının hedeflerini Merkez Bankasıyla birlikte koyar fakat uygulaması Merkez Bankasına ait olduğu için maliye politikası Hükümetin elindeki önemli bir silahtır. O yüzden, bu silahı bu anlamda kullanıp kullanmadığını da bilmemizde fayda var.

Ben değerlendirmeye geçmeden önce, sıklıkla gündeme getirdiğim hususu burada da şimdi söylemek istiyorum. Tabii, siz "Mali disipline riayet edeceğiz." diyorsunuz normal olarak, bir Maliye Bakanı olarak. Bunu söylemeniz normal. Beklenen bir şey. Fakat bütçe kanununun 5'inci ve 6'ncı maddesi burada olduğu sürece mali disiplinden Türkiye'de söz edilemez. Yani 6'ncı maddede bütün ödeneklerden personele ödenek çekip, oradan yedeğe atıp, yedekten de 5'inci madde kapsamında istediğin yere verme imkânı, bir bakanlığımıza, Maliye Bakanlığımıza veya Hükümete verildiği sürece Türkiye'de -bana göre- kimsenin mali disiplinden söz etmemesi lazım.

Bunları, tabii, maddelerde konuşacağız ama eminim ki siz de yarın bir gün bu görevleri bıraktığınızda arkanızda bir sistem bırakmak isterseniz. Aslında bunun sistemi 5018'de var. Fakat sistemsizlik kural hâline gelmeye başladı. Yani bunlar doğru şeyler değil. Bunları düzeltmemiz lazım. İhtiyaç neyse ona göre -şimdi bunu hani söylemesi kolay filan değil. Ben bunu bürokratken de söylüyordum- bütçeyi yapalım. Nasıl olsa sonunda veriliyor bazı paralar. Hiç olmazsa bu sefer öncelikleri biz belirleyelim.

Şimdi, özellikle yatırım giderlerinde, yatırım önceliklerini, yatırım projeleri arasındaki öncelikleri finansmanı güçlü olmayan durumuna göre müteahhitler belirliyor. Yani müteahhitlerin öncelikleri belirlediği bir ortamdaki Hükümetin, bakanlıkların öncelikleri belirlediği bir ortama geçmek çok daha faydalı olur.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :25/1/2016

Saat

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 21

Şimdi, rakamları siz biliyorsunuz ama hem tutanaklara geçmesi hem de diğer arkadaşlarımızı da bilgilendirme anlamıyla, mesela 2015 yılında ödenek üzerinden, ödeneklerimiz 472,9' muş, harcama 506 milyar TL.

Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun Başkanı olarak sizin de bu konudan bir miktar rahatsız olmanız lazım bir parlamenter olarak. Yani 33,1 milyar TL ödenek üzerinde harcama var. Yani buraya bir ek ödenek falan geldi de bizim mi haberimiz olmadı, onu bilmiyorum. Biz burada olduğumuz süre içerisinde böyle bir şey olmadı. Yani Parlamentodur, bütçe hakkıdır, bunları hakikaten şu anda... Yazık -biz de buralarda çok oturduk- bu arkadaşlara yazık. Yani bu yanlış anlaşılmasın. Dışarıda da bir yığın arkadaş var. Yani insanları işlerinden güçlerinden edip buraya getirmeyelim. Mümkünse tek kelimeyle bir bütçe yapalım, şu kadar ödeneği vardır, her şeye de Hükümet yetkilidir diyelim. Olan o. 33 milyar lira -hatta burada değişen rakamlar çok daha fazla- ben 33 milyar lira ödenek üzeri harcama yapabiliyorsam bu Parlamento'ya bütçenin gelmesinin filan hiçbir anlamı yok. Yani bu, sadece bu yıl da değil. Rakamlarda yanlışımız varsa düzeltsinler. Zaten buralardan rakam bulmak -birazdan formatı anlatırken söyleyeceğim- hakikaten çok zor, buralardan rakamları yan yana getirip de aynı tanımda rakamı, iki tane rakamı yan yana getirip birbiriyle mukayese etmek.

2014 yılında 28 milyar lira ilave ödenek yapılmış. İlave değil "kaydedilen ödenek" diye de yeni bir kavram var, eskiden ek ödenek filan olurdu, kaydedilen ödenek, 12,4 milyar harcama. Yani burada, geriye doğru başlangıç bütçesinin yüzde 7,5' una varan bir ilave harcama yapıyoruz Meclise hiç uğramadan. Bu Meclis, iktidarıyla muhalefetiyle fark etmez, hiç kimse, işte bütçe hakkı Meclisindir, bütçeyi biz yaparız filan demesin. Yazıktır günahtır. Şurada yirmi gün anamızdan emdiğimiz süt burnumuzdan gelecek. Tabii, bürokrasidedeki emek çok daha fazladır. İnsan bunu söylemek zorunda kalıyor bu rakamları görünce.

Şimdi, mali disiplin... Mali disiplin sadece şu değil bunu daha önce de Sayın Bakan size de ifade etmişim, bunları siz de biliyorsunuz: Mali disiplin sadece açığı tutturma meselesi filan değil. Açığı tutturmadığımız zamanlar da oldu. İşte bu yıl da açığı tutturamadık. Yani bütçe açığına baktığımızda, bütçe açığı az da olsa saptı. Mali disiplin, sizin aslında harcama için ne ödenek koydunuz ne harcadınız, işleri baştan iyi tasarlayabildiniz mi? Ha, çok fevkalade durumlar oluyor ekonomide, ona kimse bir şey diyemez. Ama fevkaladelik kural hâline geldi. Kaçınıcı bütçe bu? 13, 14'üncü bütçede, hepsinde olmuş bir şey. Burada 4,8'in altında bir şey göremedim ben başlangıç ödeneğinin üzerine ilave ödenek kaydetme durumu. Dolayısıyla, harcamalar da aynı şekilde. Hep üzerinde oluyor.

Mesela OVP -yani orta vadeli bakış- 5018 reformunun bana göre çok önemli bir unsuru. İşte orta vadeli bakış getirdik biz diyoruz harcamalarımıza, gelirlerimize filan. 2016 yılı için 2015-17 OVP' sinde yani geçen yılki OVP' de ne demişiz? 506,8 milyar TL merkezî yönetim bütçesinin harcaması olacak demişiz. Ha, bunun bire bir tutması gerekiyor mu? Yıllık bile tutmuyor ki bir yıl sonrası... Çünkü 2016, geçen yıl yaparken ikinci yıldır. Ama tutmasa da azıcık yaklaşması lazım. Şimdi, 506 milyar dediğiniz şeyi, bu yılki OVP' ye -2016 için- veya bütçeye -aynı şey- 570,5 milyar olarak koyuyoruz. 63,7 milyar lira, 2016 için söylediğimiz rakam, bir yıl içerisinde değişiyor. Dolayısıyla, bu dokümanların kredibilitesi, itibarı açısından da bence son derece önemli ve itibarı zedeleyen hususlar. İtibar zor kazanılıyor, kolay kaybediliyor bunun farkında olmamız lazım.

Şimdi, 2015 yılında, hedef gerçekleştirme anlamında ne olmuş diye şöyle çok kısa bir baktığımızda, az önce ifade ettim, harcamalar 33,1 milyar TL başlangıç programının bütçesinin üzerinde. Gelirler de 31 milyar lira üzerinde. Vergi gelirleri 18, vergi dışı gelirler 13,4 milyar lira. Mesela ben, bu gelirlerdeki artışta yani bu vergi gelirlerinde... Tamam, güzel bir şey vergi gelirlerinin artması ama hani bunun bir analizine hiçbir yerde ben rastlayamadım. Yani rakamı konuşurmak... Rakamı zaten tablodan görebiliyoruz ama bu rakam, hani, nerelerden kaynaklandığı... Mesela vergi dışında, işte, Merkez Bankasının kârı... Şimdi o geldi, kambiyo kârı var, yani milleti fakirleştirdi, Merkez Bankası zenginleşti, Maliye' ye 5 milyar lira para geldi. E, bunları söylememiz lazım, ben şimdi... Bütçe açığımız tuttuysa... Tutmadı gerçi, bütçe açığımız şey yaptı değil mi arkadaşlar? 21 milyardı, 22,6 milyar, küçük de olsa bir sapma var bütçe açığımızda ama ben bütçe açığındaki sapmadan ziyade harcamalardaki sapmayı çok önemsiyorum. Yani bence mali disiplinin en temel şeyi öngördüğünüz harcamaya ne kadar sadık kalabiliyorsunuz, ona ne kadar yaklaşabiliyorsunuz? Yoksa, bir yandan burada bütçeler yapılıyor... Biz şunları çok yaşadık: Şimdiki Cumhurbaşkanı Başbakan, bir yandan burada bütçe yapılıyor, bütçede olmayan bir şeyle ilgili daha bütçe çıkmadan ve Mecliste görüşülürken -ben o zaman Plan Bütçe Komisyonu üyelerinin ne dediğini çok merak ediyordum- Sayın Cumhurbaşkanı bir talimat veriyor, 10 milyar lira, 20 milyar lira, 5 milyar lira mesela bütçeye yük geliyor. Ya, Mecliste bütçe görüşülüyor. Bu talimat bir hafta önce verilse bütçenin içerisine konulur. Yani, tabii, bütçede sonsuz kaynak yaratma imkânınız olduktan sonra Hükümetin herhangi bir üyesi veya Hükümetin başındakiler veya devleti yöneten kişiler, "Ya, biz bir iş yapacağız, yapacağız bu işi bütçeye koyalım." anlayışı içerisinde olmuyor. "Nasıl olsa bütçeyi ona göre ben ayarlıyorum." diyor. Dolayısıyla, bu Parlamento... Şimdi -bürokratken de benim çok sıkıntı çektiğim bir şeydi- Parlamenter olunca da insanın çok rahatsız olduğu, burada hakikaten boş çalıştığını insana düşündürcek durumlar... Bunu düzeltmek lazım Sayın Bakan, bu sizin çok elinizde. Yani bütçe kanunundaki o iki tane maddeyi düzelttiğiniz zaman Türkiye' de mali disiplin işte o zaman olur. Ha, işlerimizi baştan öngörelim. Karayollarının, efendim, paraya ihtiyacı var mı, 10 milyar lira ilave yatırım ihtiyacı, onu baştan verelim. Hiç olmazsa önceliklerimizi biz tespit edelim. Yani, az önce Habib Bey, siz dışarıdaydınız, yani öncelikleri müteahhidin finansman durumu tespit etmesin.

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – İş üretiliyor. Üretilen iş...

ERHAN USTA (Samsun) – İş üretiliyor. Yani bir yıl sonra para almaya, finansmanı uygun olan müteahhit gidiyor, ondan sonra yürüyor, diğeri yürüyemiyor. Bunlar dolayısıyla bildiğimiz şeyler.

MEHMET HABİB SOLUK (Sivas) – Eylül'den sonra, eylül'den sonraki yapılarda...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :25/1/2016

Saat

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 22

BAŞKAN – Sayın Soluk, müdahale etmeyelim lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Tabii, program tanımı da... Az önce şeyi... Bütçe açığı üç aşağı beş yukarı biraz sapsakla birlikte tuttu ama 2016 yılında merkezî yönetim program tanımı dengesi yine şeyde... Pardon, geçen yılla bu yıl arasına baktığımızda 1,2 puan bozuluyor. Yani geçen yıl 1,3 program tanımlı fazlamız olacak demişiz, şimdi 0,1. Bu programın tanımından kast, biliyorsunuz, bir defalık gelirleri ve faiz giderlerinin düşüldüğü, bu IMF'nin tanımladığı ve program açısından, hakikaten izlenebilir ve esas kaynaklar dediğimiz ana kaynakları gösteren bir tanımdır, önemli bir tanımdır. Orada 1,2 puan millî gelire oran olarak bir bozulma var.

Şimdi, şeylere bakıyorsunuz, mesela vergilerle ilgili Sayın Bakan, format açısından biraz da hani tafsilatlı söyleyeceğim ama bana Allah rızası için, bir kişi, şu bir çantayla taşıdığımız kaynaklar, dokümanlar içerisinde, geçen yılın vergileriyle ne hedeflemiştir, şimdi ne gerçekleşmiş, 2015 yılı için bunu bir gösterebilir. Var mı? Ben görememiş olabilirim.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – 2015 için mi?

ERHAN USTA (Samsun) – 2015 için, vergi bazında. Onun tablosu. Şeylerde nerede, ben bu dokümanlarda göremedim. Sonra başka kaynaklardan bulduk. Mesela, şimdi, orada...

Burada da enteresan şeyler var.

Şimdi, kurumlar vergisi hedefin 2,7 milyar altında kalacak ama onun haricinde, işte, efendim, gelir vergisi, faizlerdeki artıştan ve personel giderlerinden dolayı 3,4 milyar üzerinde. Diğer vergilerde, mesela akaryakıt ÖTV'si 3,1 milyar lira hedefin üzerinde. Motorlu taşıtlar vergisi 4,2 milyar lira hedefin üzerinde. Şimdi, bakın, işte, bunu söylüyorum, Sayın Temizel ifade etti, bunlar hakikaten Maliye açısından vergi olarak toplaması kolay şeyler de ama bunlar makro açıdan doğru değil. Şimdi, her yerde biz, efendim "Biz yurt içi tasarrufları artıracacağız." diyeceğiz, zaten bunun anlamını bilen yok, ben artık buna iman ettim. Yani burada yurt içi tasarruflarını - yönetim açısından söylüyorum, Hükümet tarafı açısından söylüyorum- artırmanın kamudan veya şeyden...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Vergi gelirlerinin hedef ve gerçekleşmeleri var burada.

ERHAN USTA (Samsun) – Tamam, birazdan bakayım. 2015 için değil mi, vergi bazında?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Evet.

ERHAN USTA (Samsun) – Tamam.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Açık ve şeffaf orada var.

ERHAN USTA (Samsun) – Yani orada olacağını hiç tahmin etmedim. Bütçe gerekçesinde ve yıllık raporda...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – O da var orada.

ERHAN USTA (Samsun) – Şu bütçe gerekçesinde var mı? Şu bütçe gerekçesinde gösterin. Hayır orada da varsa, o da bana yeter de, ben orada olabileceğini düşünmedim. Bütçe Kanun Tasarısı değil mi o?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bu da önemli bir doküman.

ERHAN USTA (Samsun) – Çok önemli, esas doküman o.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Orada var.

ERHAN USTA (Samsun) – Ama şimdi koskoca bütçe gerekçesi hazırlıyoruz, şurada. Yani yanlış yerde var varsa da.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Doğru yer.

ERHAN USTA (Samsun) – İyi, peki. O sizin düşünceniz, benim düşüncem de yanlış yerde var.

Şimdi, motorlu taşıtlar vergisinde 4,2 milyar lira fazla vergi topluyoruz. Hiç kimse bu paraya, bu vergiye sevinmesin. Bu, bu ülkenin tasarruflarının biraz daha düştüğü, bu ülkenin büyümesinin biraz daha sıkıntıya girdiği anlamına gelecek bir şeydir. Bu paranın nereye harcandığı önemli, buradan gelecek, devlete gelecek vergi değil. Yani, şurada, aslında, vergilerdeki performans baktığımızda, performansı şeyin üzerine çıkanlar yani hepsi bizim makroekonomik hedeflerimiz açısından gelişen hususlar yani keşke bizim kendi önceliklerimiz çerçevesinde gelirlerimizi buradan değil de başka yerlerden vergi performansımızı daha fazla arttırsaydık. Şimdi, zaman çok sınırlı olduğu için, söyleyecek çok şey var, bunların detaylarına girmiyorum ama gerekirse gireriz.

Burada Merkez Bankası kârı ve 4,5G frekans ihalesinden kaynaklanan yaklaşık 10 milyar lira, 10 milyarın da biraz üzerinde olan gelir artışını da, hiç öngörmediğiniz gelir artışını da bütçe açığını düzelterken bir kalem olarak söylemek lazım. Yani bunlar olmazsa bütçe açığımız 12-13 milyar lira civarında bozuluyor, hani, sürekli bütçe açığıyla performansımızdan bahsediyoruz...

Şimdi, baktığımızda, "Bu bütçe nasıl bir bütçedir?" diyorsunuz. Hep, işte, eleştirilen vastalı, vastasız ayrımı anlamında yani vergi adaleti anlamında herhangi bir iyileşmeyi öngörmeyen... Mesela, sermaye giderleri... Şimdi, yani bu bütçe samimi yetsiz bir bütçe bir defa her şeyden önce. Yani hep aynı hikâye: Sermaye gideri 2015 yılında 56,9 olmuş, 2016 yılında 51,8'e düşecek diyoruz. Bu hiçbir şekilde olmayacak. Yine bir yerden bir Merkez Bankası kârı, bir özelleştirme geliri, bir bilmem ne filan bulduğumuz zaman, burada tutacağız, bu tarafa yine 5-10 milyar lira civarında bir kaynağı aktaracağız. Dolayısıyla, gerçekleri bu anlamda gösteren bir bütçe değil.

Şimdi, makrosuna girmeyeceğim dedim ama... Kur, 3 liralık kur... Bu kurun bugün 3 liranın üzerinde olması kurun 3 liranın altına inmeyeceği anlamına gelmez ama kuru 3 liranın altına indirecek hiçbir makroekonomik temeli göremiyorum ben. Yoksa ben şunu söylemiyorum, yani arkadaşlar yanlış anlamasın, kur bugün 3 liraysa efendim, siz bunu, 3'ü nasıl alınız? Bundan sonra illa 3'ün üzerinde olur... Kur bugün 3 lira olur, yarın 2,50'ye bile düşebilir. Ama çok güçlü bir şey yaparsınız, bir reform ajandası ortaya koyarsınız, dünya konjonktürü çok uygun olur, bunlar olur ama ne dünya konjonktürü çok uygun bunun için ne de bizim maliye politikası çerçevemiz uygun değil arkadaşlar. Yani şu anda maliye politikasının bozulduğu bir ortamda hiç kimse kurun bugünkü seviyesinin daha altında bir yere geleceğini bana göre düşünmemesi lazım. Ha, nasıl olur? Faizleri, işte, bir üç beş puan daha artırırsın,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :25/1/2016

Saat

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 23

yani dünya sıfır faiz verirken yüzde 10 faiz verirsen, işte, onu da 12'ye, 15'e çıkartırsan para gelir o zaman. İşte, zaten on yıldır yaptığımız makro politika uygulaması da bu. Dolayısıyla, enflasyon da burada 7,5 diye enflasyon alınıyor. Burada Merkez Bankası Başkanı 1,5 puan asgari ücretten, 0,7 puan da tütünden katkı geldiğini söyledi. Bu elbette 8,8'in üzerine gelecek bir katkı değil ama bu 7,5 şeyi çok iddialı. Büyümeye ilişkin iddialar var, şimdi onları biraz hızlı geçmek istiyorum.

Dolayısıyla, hani bu bütçe nasıl bir bütçe diye baktığımızda... Bu Sayıştay meselesini Sayın Mehmet Günel çok detaylı söyledi. Sayıştayın devre dışı bırakıldığı, Parlatmentonun devre dışı bırakıldığı, nedenlerini anlattım, millete hesap verilmeyen, yani dokümanların bu anlamda yetersiz olduğu bir bütçe, maalesef böyle bir bütçe.

Şimdi, biraz daha, kamu maliyesinde 2016 için azıcık daha detaylara belki kalan sürem içerisinde girmek gerekirse... Şimdi, genel devlet dengesi, biliyorsunuz, 2016'da 2015'e göre 0,9 puan bozuluyor, KİT'ler 0,4 puan iyileşiyor. Şimdi, ben bunu geçen sefer de sordum, buna ilişkin herhangi bir cevap alamadık, KİT dengesinin 0,4 puan iyileşmesinin çok rasyonel bir temeli yok bana göre, bana göre değil, yok yani varsa da bir yerde izah edilmesi lazım. 0,4 dediğimiz de yaklaşık 8,8-9 milyar lira civarında bir para. Buradaki iyileşmeyi nasıl izah ediyoruz? Bu konuda bilgi verilirse ben sevineceğim.

Diğer taraftan -risklere birazdan geleceğim- bir şey daha söyleyeyim. Şimdi, Sayın Bakan, bir yandan Komisyona sunduğunuz metnin 61'inci sayfasında "Tasarrufları artıracamız." diyorsunuz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlar mısınız lütfen.

Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Şimdi, tasarrufun, malum, iki tane boyutu var; bir özel tasarruf kısmı var, bir kamu tasarruf kısmı var. Tasarrufların düşük olması bu ülkenin en önemli makroekonomik problemlerinden bir tanesi. Bunu hepimiz kabul ediyoruz, zaten o yüzden de artırılacak deniliyor fakat 2016 bütçesinde bir gelişki var, kamu tasarrufunu da 4,4'ten 3,4'e düşürüyoruz. Yani "component"lerden bir tanesini yani kendi elimizde olanı düşürüyoruz, ondan sonra artıracamız, nasıl artıracamız? Özel sektördeki özel tasarrufun artırılmasını teşvik edeceğiz. Tabii, bunu teşvik etmemiz lazım. Yani tasarrufları artırıcı, teşvik edici veya zorlayıcı veya işte, o makroekonomik çerçeveyi oluşturmamız lazım ama devlet olarak da, bütçe olarak da kendimizin buna bakması lazım. Yani kendinizin tasarrufunu 1 puan düşürdüğünüz bir ortamda siz nasıl özel sektörün tasarruflarını artıracamız veya nasıl inandırıcı olacağız? Bu, işin bir boyutu.

Şimdi, kamu yatırımları da 2016'da 0,4 puan düşüyor. Yani bu ülkenin yatırım ihtiyacı var. Yatırımların da tabii, iyi önceliklendirilmesi lazım. Onu Kalkınma Bakanlığının bütçesi geldiğinde konuşacağız. Yani sadece duble yol yaparak bu ülkenin yatırım ihtiyaçları filan karşılanmaz. Yani bu ülkenin başka yatırımlara da ihtiyacı var ama buralara biz bu bütçeden, maalesef, yeteri kadar kaynak ayıramıyoruz. Bakın, ilk olarak 2016 yılında 2002 seviyesinin üzerindeki bir şeye -2016 yılında hedeflenenini söylüyorum- geçildi. Yani onun haricinde on dört yıldır 2002 seviyesi... Ha bire 2002 mukayesesi yapıyorsunuz ya, yani yüzde 4'lerde olan bir şey var. Millî gelir olarak yüzde 4,9'dur, biliyorsunuz, 2002'de yatırımların millî gelire oranı. İlk kez o seviyeye geliniyor, geriye doğru baktığımızda ciddi bir kayıp var. Anlamlı, ülkenin önünü açacak, özel sektörün önünü açacak kamu yatırımlarına ağırlık vermemiz lazım. Bu, önemli bir konu.

Şimdi, vergi tarafına bakıyorsunuz, vergi tarafında sosyal güvenliği dışarıya aldığımızda vergi gelirlerinin millî gelire oranı 21,4 olarak görünüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Usta, lütfen toparlayalım.

ERHAN USTA (Samsun) – Toparlayacağım Sayın Başkan.

Tabii, ben burada şunu merak ediyorum: Acaba bir... Çünkü biz şimdi burada başladık, vaatler var, başka yapılacak, yani gelir kaybına neden olacak bir kısım tedbirler alıyoruz veya uygulamalar yapıyoruz. Gelir kısmına neden olacak mevzuat düzenlemeleri yaptık, işte, buradan çıkardığımız yasalar var. Diyelim ki basit usulde vergiden 300 küsur kaybedeceğiz, oradan buradan filan derken...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – 2017'de gelecek o.

ERHAN USTA (Samsun) – O 2017'de mi gelecek? 2016'da gelecekler de olması lazım veya soru olarak da kabul edebilirsiniz, yoksa problem değil. Yani yoksa 21,4'ün 20,4 olarak sürdürülmesi yanlış bir şey değil ama gelir kaybına neden olacak uygulamalarımız olacaksa, bu 20,4'ü o zaman nasıl tutturacağız? Buna bir bakmamız lazım. Yani bir yerlerde bir vergi artışı olacak mı, olmayacak mı? Bu konuda bizim bilgilendirilmemizde fayda var.

Şimdi, şöyle kabaca bakınca, "Burada, bu bütçede riskler neler olabilir?" diye baktığımızda, ben en büyük riskin sosyal güvenlik prim gelirlerinde olduğunu düşünüyorum. Şimdi, orada 0,8'lik bir artış var. Bunun, artışın nereden geldiği hesabını anlamak zor değil, asgari ücreti artırdığımız zaman prim tabanları, matrahları artıyor, oradan bir şey geliyor. Ancak, tabii, bunu artırdığımızda, kayıt dışılığın yüksek olduğu bir ekonomi olduğumuzu da düşündüğümüzde bunu nasıl başaracağız? Yani bunu yönetebilecek miyiz? Hakikaten bunu, prim gelirini bire bir yansıtacak mıyiz, yansıtamayacak mıyiz? Buna dikkatle bakılması lazım. Yoksa burada bir risk olduğu zaman, biliyorsunuz, bunun vuracağı yer bütçedir, bütçe transferleri buradaki aksama kadar artacaktır. Sosyal güvenlik prim gelirlerinde ben 17-18 milyar liralık bir riskin olduğunu düşünüyorum. Vergi geliri tarafında rakamı tam kestiremiyorum ama en azından birkaç milyar liralık bir risk büyük ihtimal var, şundan dolayı o da: İndirdiğimiz kalemlerden dolayı, kayıplarımızdan dolayı. Oranı aynı tutuyorsak burada problem var ama...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :25/1/2016

Saat

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 24

BAŞKAN – Evet, Sayın Usta, lütfen, son bir dakika...

Buyurunuz.

ERHAN USTA (Samsun) – Hemen toparlıyorum.

Daha büyük riskin de KİT tarafında olduğunu... Yani yaklaşık, şöyle baktığımızda 30 milyar lirayla 40 milyar lira arasında bugünkü konuştuğumuz rakamlara göre, bugün buradan bakınca o civarda bir riski ben toplam kamu dengesinde görüyorum. Mesela sosyal güvenlik prim gelirlerinde yüzde 23'lük bir artış var. Yani bu, dediğim gibi, hesaben anlaşılabilir ama bunun bir kısmını her ne kadar devlet olarak biz karşılamış olsak da bunu tutturmak çok kolay olmayacak. Buradaki riske ben dikkatinizi çekmek isterim. Diğerleri de dediğim gibi, vergi ve KİT tarafında.

Şimdi, dolayısıyla, bilgi talebi olarak da Sayın Bakan -az önce gelir tarafını söyledim- yani bu yeni programlar veya işler nedeniyle bizim harcamalarımız ne kadar arttı? Mesela analitik olması filan derken, birazdan formata ilişkin bir iki cümle söyleyeceğim...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Vergilerdeki ne kadar diye mi soruyorsunuz?

ERHAN USTA (Samsun) – Vergilerde 3 ila 5 milyar lira civarında bir...

BAŞKAN – Sayın Usta, lütfen, son sözlerinizi alayım.

ERHAN USTA (Samsun) – Tamam, hemen bitiriyorum Sayın Başkan.

Yani burada cevapları verirken en azından çünkü dokümanlarda yok benim gördüğüm kadarıyla... Yeni işler nedeniyle hem harcama tarafında hem gelir tarafında nasıl bir farklılık var yıllar itibarıyla, 2016-2017'de? Bunlara ilişkin en azından totalde hani çok detayını vermeniz gerekemeyebilir...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Vergiler...

ERHAN USTA (Samsun) – Vergi tarafında da harcama tarafında da. Şimdi, yeni harcama programlarımız başlayacak değil mi?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Asgari ücretten ne gelecek, ne gidecek? Prim geliri ne kadar olacak?

ERHAN USTA (Samsun) – Mesela "Asgari ücretten 13 milyar gelecek." dedi, onları biliyoruz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Harcamaların artış detaylarını istiyorsunuz.

ERHAN USTA (Samsun) – Harcamaların ve şeylerin bu yeni işler nedeniyle artış detaylarını vererseniz çok mutlu oluruz.

Şimdi, çok kısa, Sayın Başkan, müsaadenizle, hemen ben fazla da istismar etmek istemiyorum. Ancak, bu dokümanların formatıyla ilgili olarak, Sayın Bakan, şimdi, hakikaten daha açıklayıcı, daha hesap verme sorumluluğu içerisinde bu dokümanları hazırlamamız gerekir diye düşünüyorum. Bütçe gerekçesinin de yıllık ekonomik raporun da böyle olmasında ve daha analitik olmasında fayda var. Yani, şimdi, tabii, biz de yıllarca böyle, kendimize özel... Şimdi, bu dokümanları biliyorduk, hepimiz bu dokümanlara bakıyoruz. Ama eminim, sizler de bu dokümanları çok fazla bilgi derleme amaçlı olarak kullanmıyorsunuz ama bu kullanıldığı zaman bunun çok zor olduğunu ben şimdi anladım burada. Kendimiz çok özel tablolardan bunlara bakıyorduk, çok kolaydı her şeyi görmek. Şimdi, 2014'e kadar bir yerde geliyor, 2015 bir yerde var; 16, 17, 18 bir yerde var. Formatları farklı. Mesela vergiden, Allah rızası için bana bir bakın da söyleyin, ret ve iadeler bir yerde dâhil, bir yerde hariç; aynı formata ben getiremedim, bu kadar bu işe emek vermiş birisi olarak. Bunlar yapılamayacak şeyler değil, bunu bizim arkadaşlarımız yapar, güçlü bir ekip var ama buna bu gözle bakılması lazım. Çünkü biz yöneticiler, bizler de öyleydik, kendi tablolarımızdan çalıştığımız için buralardaki sorunları bilmiyoruz. Madem millete hesap verme, Parlamenta hesap verme anlamında bu açıklayıcılıkta olmasında fayda var. Projeksiyonlarla gerçekleştirmeleri birlikte görelim. Bazı yerlerde var ama birçok yerde mesela yok bunlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Usta, lütfen, son sözlerinizi alayım.

ERHAN USTA (Samsun) – Tamam.

Mesela şu son bölümdeki, bölüm 11'de GSYH payları filan, onları filan vermekte fayda var. Yani orada sosyal güvenlik kocaman...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Nerede?

ERHAN USTA (Samsun) – 11'inci bölümde. Onlar çok kolay yapılacak şeyler ama bunlar kullanıcı açısından...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hazırlasın arkadaşlar.

ERHAN USTA (Samsun) – Hepimize hazırlayıp vermelerinde de fayda var ama gelecek seferin bütçe gerekçelerinde, yıllık ekonomik raporlarında bunlar olsun.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hazırlasınlar.

ERHAN USTA (Samsun) – İşte ben onu diyorum. Şimdi, bakın, sizin söyleyeceğinizi ben kendim söylüyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakan, lütfen müdahale etmeyin Sayın Usta'ya.

ERHAN USTA (Samsun) – Kendimiz de bunları kullanırken, bu tabloları bilmediğimizden değil ama kullanmadığımız için, bu anlamda kullanmadığımız için ihtiyacı görmüyoruz ama buna buradaki milletvekillerinin ihtiyacı var, biraz da sistematik açısından. Şu mahallî idare ret ve iade meselesi, yani mesela -şimdi burada uzatmak istemiyorum- vergi yükü tablosu koyulmuş, 98'deki yüzde 13'lerden 22'lere gelmiş. O tablo kesinlikle birbiriyle mukayese edilebilir bir tablo değil. O tablolara filan o anlamda bakmamız lazım. Tablo başlangıçları da önemli.

Son söz olarak da bu, özellikle -ilk başlangıçta söylemeyi unuttum- hem maliye politikası...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :25/1/2016

Saat

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 25

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son söz, lütfen...

ERHAN USTA (Samsun) – Maliye politikasında bir alan açtık, faizlerle, uygulanan sıkı maliye politikasıyla fakat maalesef, o alanı çok iyi kullanamadık. Yani mesela personel giderlerimiz arttı, ciddi ölçüde arttı -“Vatandaşa para vermeyelim.” demiyorum- ama kapsamlı bir personel rejimi reformu gerçekleştiremedik. Yani keşke biz baştan iyi tasarlayıp ciddi bir personel rejimi reformu çerçevesinde o parayı harcamış olsaydık. Sosyal transferlerimiz çok arttı fakat istihdamı caydırıcı, babadan oğula yoksulluk kültürünü taşıyan bir sosyal transfer sistemi yarattık. Bakın, ben “Fakirliği artıralım.” demiyorum. Elbette bu paraları harcayalım, toplumun bekleyen ihtiyaçları vardı ama bu paraları... Yani bundan bir bürokrat olarak benim de sorumluluğum olabilir, onları hiç şey yapmıyorum ama şu anda bu tespitleri yapmamız lazım. Tabii bir çoğunu söyledik, şunu söyleyeyim: Bunları siyasi iktidara kabul ettirmek kolay olmuyor. Artık, tabii şu anda muhabatımız siyasiler. Yani burada sosyal transfer sistemi için ciddi para harcıyoruz fakat istihdam... Yani istihdamdan caydırıcı bir sosyal transfer sistemimiz var. İşte, bunun için Kalkınma Bakanlığında programlar yapılmaya çalışıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Usta, lütfen son cümlelerinizi alayım.

ERHAN USTA (Samsun) – Eğer bütün bunları yaparak biz bundan sonraki yıllarda böyle bir bütçe ortaya koyarsak bu ülke açısından faydalı olur, bu millete de hizmetimiz olur.

Ben çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Durmaz, buyurun lütfen.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Sayın Başkan, Sayın Bakanımız, Komisyonumuzun değerli üyeleri, kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli temsilcileri, değerli basın mensupları, sivil toplum örgütlerinin temsilcileri; 2016 yılı merkezî bütçemizin ülkemize hayırlı uğurlu olmasını diliyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

“Bütçe” demek “Bazı kaynaklara vergilendirme yoluyla el konulup ve daha sonra bu kaynakların yeniden planlanarak kanun çerçevesinde dağıtılması” demektir. Yine bütçe, demokrasilerin temelini oluşturan kamu gelir ve giderlerini belirleyen temel unsurlardan biridir. Yine bütçe, bir insan hakkıdır, Türkiye’de yaşayan her ferdin geleceğidir. Yine bütçe, 78 milyonunun hakkı olup halktan da gizlenemeyen bir olgudur.

Bu yüzden kendi geleceğini belirlemede hak sahibi olmak için bütçede katılımcılık esas alınmalıdır. Bütçeler şeffaf olmalı, adaletli, yasalara, teamüllere de uygun olmalıdır. İnsanların, sivil toplum örgütlerinin, meslek odalarının siyasal karar alma süreçlerine katılabilmeleri, bilgilinmeleri ve onların düşüncelerinin alınmasına ihtiyaç duyulmalıdır, olmalıdır. Biz “katılımcı demokrasi” derken bunu kastetmekteyiz.

Demokrasi tarihi vatandaşların bütçe hakkını elde edebilmek için yaptıkları mücadelelerle yazılmış. Yüzyıllar içinde halkın kendisini yönetenlere karşı bütçeye sunduğu talepleri dikkate aldığı o ülkelerin geliştiği, refah seviyesinin arttığı da görülmüştür.

Ekonomik kalkınma, istikrar ve eşit dağılım ve refah bütçelerin genel ilkeleri olmalıdır. Bugün halk, bu bütçe hakkını parlamentolar aracılığıyla yani bizlerin aracılığıyla kullanmaktadır. Bu nedenle Bütçe Komisyonu üyeleri ve milletvekilleri olarak bütçeyi denetlemek ve hakça bölüşümünü sağlamak için, vebal ve sorumluluğumuz büyüktür. “Ben yaptım, oldu.” zihniyetiyle oluşturulan, önümüze koyulan kalın kitaplardan öte katılım sağlayamadığımız bütçelendirme süreci, AKP Hükümeti tarafından tekeli zihniyetle, Parlamentonun iradesini yok sayarak oluşturulmaktadır. Yaşadıklarımız ve bugün ülkenin hâli bu yapılanların doğru olmadığını göstermektedir.

Bu yönüyle 2016 bütçesi antidemokratik, dayatmacı ve katılımcılıktan uzaktır. Artan enflasyon, düşürülen büyüme hedefi, büyüyen işsizlik, halkın altında boğulduğu gıda zamları bunları göstermektedir. Orta vadeli programların Türkiye’nin yapısal sorunlarını çözebilecek nitelikte olmadığı da açık göstergesidir.

Türkiye ekonomisinde ciddi problemler var, yapısal problemler var. Gerekli tedbirler keyfiyetçilikten sürekli, kalıcı çözümlere doğru bir türlü gidememektedir. Merkez Bankası siyasi kararlarla yönetiliyor. Plan Bütçe Komisyonunda çıkan yasalar, torbayla çorbaya dönmüş durumda, sorumsuz yöntemlerle çıkarılıyor. Her kanunun sonunda tüm yetkiler de Hükümete veriliyor. Torbalarda onlarca yasa çıkardık. Denetim hakkımız elimizden alındı. Komisyon Parlamentaoya saygınlık kazandıracak katkılarını bir türlü veremedi ve kabul görmedi. Meclisin iradesi de hiçe sayılıyor. Unutulmamalıdır ki, rakamlar ortadayken bunları ortak anlayışla tartışıp değerlendirmeden bu ülkeye yararlı olacak gerçek bütçeyi yapamayız ve yapılamaz.

Bu Orta Vadeli Program’ın günü kurtarma projesi olduğunu düşünüyorum. Bunun bir vizyonu yoktur, yapısal problemleri çözebilecek bir perspektif geliştirememiştir. Gerçekçi olmayan, denetlemeden kaçırılmış hedefler kamuoyunda göstermelik çözümleri daha da ağır bir sürece götürmektedir.

Büyüme hedefimiz aşağıya çekilmiştir. Geçtiğimiz dönemde orta vadeli projelerde 2015 için öngörülen büyüme hızı yüzde 5’te, gerçekleşen yüzde 4 oldu. 2016 içinse yüzde 4,5 öngörülen büyüme oranı büyüme hedefimizin aşağı çekilmesi, gerçekleşecek oranın da yüzde 4 ya da altında olacağını göstermektedir. “Büyüme hedefini aşağıya çekmek” ne demektir? Türkiye’de ekonomi çarkının gerektiği gibi işlemediğini, Hükümetin de öngörüsünün eksikliğini göstermektedir; “Gelecekte kaygılı bir ekonomik program ortaya koymuş olmak.” demektir. Türkiye artık yüzde 6-7’lik oranları hayal gibi görmektedir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :25/1/2016

Saat

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 26

Orta Vadeli Program'da iyimser olan Hükümetin en iyimser olduğu yeri işsizlik. İşsizlik rakamının düşmesi içinse en az yüzde 5 büyümenin yakalanması gerekiyor. Görünen o ki yüksek işsizlik oranı önümüzdeki üç yıl Türkiye'nin kanayan yarası olmaya devam edecek ve Hükümet, başta gençlerimiz, çalışma yaşamından uzaklaştırılan kadınlarımız olmak üzere tüm vatandaşlarımızın bu ülke için katma değer üretmek evlerine ekmek götürme kaygılarına seyirci kalacaktır.

Dünya tarihinin en büyük finansal krizini yaşayan birçok ülke işsizlik seviyesini beş altı yıl gibi kısa sürede neredeyse doğal işsizlik oranı seviyesine çekerken, Türkiye gibi on dört yıldır, mazeretsiz, tek başına iktidarın yönettiği, kendilerini başarılı ilan eden bir ülkede yüksek faiz ve işsizlik seviyesi oldukça kontrolsüz bir şekilde ilerlemektedir.

Bugün işsizlik rakamları -kayıt dışını saymıyorum- yüzde 10,3 oranındadır. Yine 10,2 olarak gerçekleşmesi öngörülen oranın daha üzerinde bir seviyede işsizlik oranının olduğu da herkesçe bilinmektedir. Yani büyümedeki zayıflığa paralel olarak yeterli istihdam da yaratılamamakta, işsizlik sosyoekonomik hayatın acı bir gerçeğine dönüşmektedir.

Ülkede gençler geleceğinden umutsuz, yanlış ekonomi politikaları, istihdam politikası yapılmadan mezun edilen gençlerle üniversiteli işsizler artık yüz binleri bulmaktadır. İşsiz üniversiteli sayısı AKP döneminde rekor kırdı. Bu tespit, şahsımın ya da partimizin değil, Meclis tarafından hazırlanan bir raporda gözler önüne serildi. Her 4 işsizden biri üniversitelidir. 2015 yılına gelindiğinde Ağustos ayı itibarıyla 6 milyon 373 bin üniversite mezunu iş gücünün 774 bininin işsiz olduğu görülmektedir. Buna göre üniversite mezunu işsizlik oranı yüzde 12,1 olarak gerçekleşmiştir.

Bu işsizlik rakamları ekonominin öyle söylendiği gibi çok parlak olmadığını, önümüzdeki dönemin daha da sıkıntılı olacağını, Türkiye ekonomisinin hiç de iyi yönetilmediğini gözler önüne sermektedir. Bugün AKP iktidarının yanlış politikaları sonucunda karşımıza çıkan tablo, potansiyelinin altında büyümelere mahkûm edilmiş, işsizliği kadere dönüştürülmüş, orta gelir tuzağındaki kırılmalı bir ülkeden başka bir şey de değildir.

Sürekli büyüyen ekonomiden bahsediyoruz. Bugün büyüme hedefi aşağılara çekilmiş bir ekonomi var, halk bunu bilmiyor. Bilinen sadece büyüyor olduğumuz. Peki, bu büyüme kimin için büyüme? Büyümeden çalışanlar, memurlar ne aldı? Asgari ücretli, taşeron işçi, küçük esnaf ve emekli ne aldı? Yoksulun sofrası bütçeden ne alacak? Halkın asıl merak ettiği konular bunlar. Büyüme birkaç zengini daha çok büyütecekse ne fayda? Yoksulun sofrası ne kadar büyüyecek, önce bunu açıklamak gerekir. Bu halkın manipüle edilmiş rakamlara değil, gerçeklere ihtiyacı var. Bu konuda Adalet ve Kalkınma Partisi Hükümeti doğrudan ülkenin on beş yılından sorumludur.

Şimdi bakalım, değerli arkadaşlar, AKP iktidara geldiğinde, 2002 3 Kasımından bu yana ülkemizdeki diğer artışlara. 3 Kasım 2002'de ciddi ekonomik programı ve bunun disipliniyle övünen Hükümetiniz döneminde kıymanın kilosu 8 lira, bugün 33 lira değerli arkadaşlarım. 300 gramlık ekmek -buğdayın kilosu 600 lirayı geçmemişken- 15 kuruşluk ekmek bugün 1 TL'dir. Benzin 1,69 kuruştan 4,90 liraya, dolar 1,6'dan 3 nokta küsura, euro aynı şekilde, tüp gaz 19 liradan 69 liraya, işsizlik oranı 10,3'den 11,2'ye... Bunları uzun uzun sayabiliriz değerli arkadaşlarımız.

Ülkemiz, bu kadar zenginlik kaynağı ve bu kadar verimliliğine rağmen dünyada hak ettiği noktada değildir, Avrupa ülkeleri arasında ise maalesef kaynaklarının doğru kullanılmaması noktasında üzücü bir durumdadır. Sayın Bakanımızın sunduğu bütçede verdiği Avrupa Birliği ülkelerinden örnek de Polonya'dır. Hâlbuki biz o örneği Avrupa'daki daha gelişmiş, kaynaklarını insanlarla bölüşen, bütçeleri şeffaf olan ülkelere vermesini beklerdik.

Zengin kesim servetine servet katarken asgari ücretli vergi veriyor. Maaşlar enflasyon karşısında eriyor. Zenginlerin bu derece büyüdüğü bu ekonomide asgari ücretli vergiden muaf olmalıdır diyoruz. Vergilendirmede adaletsizlik çok net bir şekilde görülmektedir.

Asgari ücrete zam yapıldı. Sanki Türkiye bütçesi bu zamlarla yer yerinden oynadı. İşverenler, Hükümet yetkilileri zammın maliyetini tartışır; alan analizlerini, etki analizlerini sürekli bu komisyonlarda konuşur olduk. Değerli arkadaşlar, verdiğimiz zam bu insanları mutlu bir yaşam seviyesine asla götürmüyor ve buluşturmadı. Vicdanımız gibi gördüğümüz bu bütçeyi olması gerektiği gibi, yasalara uygun, doğru eleştirilerle düzelterek, değerlendirerek hazırlamak durumundayız. Bugün asgari ücretlinin, memurun, işçinin aldığı zamlar gıda zamları karşısında, enflasyon karşısında eridi gitti. Çalışan, zammı cebinde göremeden kaybetti.

Bugün kabuklu fındık üreticide 9,5 lirayken iç fındık piyasada 40 liradan satılıyor ama üretici perişan ve perişan olmaya devam ediyor. 2016'nın ilk ayında sadece ekmeğe yapılan zam bile asgari ücret artışını alıp götürmüştür.

Dünyada gıda fiyatlarının düştüğü, Türkiye'de buğday üretim rekorlarının konuşulduğu, tartışıldığı bir ortamda ekmeğe gelen bu aşırı zammın anlamını da çok merak etmekteyiz.

Zamlar dar gelirli, emekli, dul ve yetimin bir ekmeğini daha sofrasından almıştır. Son zamlarla birlikte ekmeğin kilogram fiyatı 5 lirayı bularak birçok temel gıda maddesini geride bırakmıştır. Ekmeği evde yapmak, satın almaktan çok daha ucuz hâle gelmiştir. Ekmek, piyasada 3,99 lira olan yerli muz, 4,5 lira olan bisküvi fiyatını geride bırakmıştır değerli arkadaşlarımız.

Asgari ücretin 1.300 TL'ye çıkması, alım gücünü arttıracaklarını düşündürse de gıdada yaşanan zam oranları tam tersini söylemektedir. 2013 yılı ve 2016 yılı ocak ayı fiyat değerlendirmesi yapıldığında, örneğin dana etindeki artış, mercimekteki artış, kuru fasulyedeki artış, zeytinde, zeytinyağında ve birçok temel gıdadaki artış Hükümet hedeflerinin çok ve çok üzerinde olmuştur.

Her yıl asgari ücret miktarı artsa da geçimini bu yolla sağlayan bir çok çalışanın yıllara göre alabileceği gıda miktarları da giderek azalmaktadır. Örneğin, 2013 yılında bir aylık maaşı ile 32 kilogram et alabilecek bir çalışan, 2015 yılına geldiğinde iki yılda ete yapılan yaklaşık yüzde 82'lik zamlarla 26 kilo et alabilmektedir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :25/1/2016

Saat

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 27

Günümüz şartlarında 4 kişilik bir ailenin yeterli ve dengeli beslenebilmesi için hanelerine 1.391 TL'nin girmesi gerekiyor. Haneye giren para bu miktarın altında ise hane halkının açlık sınırının altında yaşadığı anlamını taşımaktadır. Yoksulluk sınırı ise bugünkü şartlarda 4.530 Türk lirasıdır. TÜRK-İŞ'in açlık ve yoksulluk rakamları ile TÜİK'in eş değer hane halkı kullanılabilir gelir istatistiklerini karşılaştırıldığında, bu rakamlar daha da vahim bir tablonun ülkemizde olduğunu göstermektedir.

Sürekli üretim ve temel gıdaya üretim diyoruz arkadaşlar. Ülkemizde on binlerce veteriner hekim boş gezmekte, bölgesel kalkınma ajansları ve benzeri çalışmalar, teşvikler, yatırım programları olduğu hâlde, hedeflenen bölgelerde bir türlü kalkınma ajansları hedefini alamamaktadır. Bunun yolu, yeniden bu bölgesel kalkınma ajanslarının gözden geçirilip bütçelerinin yöre tarımsal değerleri ve hayvancılık potansiyeline göre gelişmesi de sağlanmalıdır.

Ve bütün yaşadıklarımız, 2016 yılı bütçesiyle ülkemizin çok iyi günleri beraberinde yaşamayacağını göstermektedir.

Olumlu eleştirilerin ve katkıların Sayın Bakan ve Hükümet, yetkili Komisyon üyesi arkadaşlarımız tarafından gözden geçirilip gereğinin yapılması konusunda umut taşımak istiyoruz.

BAŞKAN – Arkadaşlar, çok uğultu var. Lütfen, sessizlik...

KADİM DURMAZ (Tokat) – Hepinize teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Durmaz.

Sayın Karabıyık, buyurun lütfen.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli Plan Bütçe Komisyonu üyeleri, değerli bürokratlar ve basın mensupları; evet, bütçe ve orta vadeli program birbirinin tamamlayıcısı. Önce orta vadeli programı gördük, açıklığı biz de piyasa da aradığını bulamadı. Sonra beklenti bütçeye doğru kaydı. Şimdi görüyoruz ki onu da iyimserliğin ve aynı zamanda da belirsizliğin hâkim olduğu bir bütçe olarak algılıyorum ben, zannediyorum piyasa da böyle algılıyor.

Bu arada, Merkez Bankasından beklenen enflasyon başarısı da sergilenemedi, sadeleştirme hep sözde kaldı ve görünen faiz ile uygulamadaki faiz arasında da büyük farklar oluştu. Bunu da izlediğimiz süreçte yakinen gördük.

Şimdi, orta vadeli programda ve bütçede iyimserlik olduğunu ifade etmişim, "...aynı zamanda belirsizlikle beraber iyimserlik..." demişim. Şimdi, buradan ben, biraz sayfa sayfa gidersem, tabii, Sayın Bakanın bütçe sunuş konuşması burada aslında yol gösterici çünkü neye inanılıyorsa bu konuşma da ona göre yorumlanmıştır diye düşünüyorum.

Bir kere, öncelikle, büyümeden bahsedilmişti ama sağlıklı bir büyüme değil karşımıza çıkan, yeterli bir büyüme de değil aynı zamanda. Ben şunu merak ediyorum: Olumsuz olan oranlarda, verilerde acaba neden hep konjonktürel dalgalanmaların arkasına sığınıyoruz? Çünkü, evet, şu anda konjonktürde birtakım olumsuzluklar söz konusu küresel ortamda ama bizim olumsuz ayrıştığımızı gösteren veriler de son derece fazla. Mesela, TL'nin dolar karşısında değer kaybetmesine bakalım. Evet, aslında, dolar gelişmekte olan ülke paralarına göre değer kazandı ama TL'ye göre daha fazla. Yani, bu aradaki farklar her şeyin konjonktürel etkilenmelerden olduğunu bana ifade etmiyor. Biraz ayrışma olduğunu, olumsuz... (Gürültüler)

BAŞKAN – Bürokrat arkadaşlarımız, lütfen... Yani bir şey konuşacaksınız bilgi alışverişini dışarıda yapalım. Lütfen...

Değerli arkadaşlar, lütfen biraz yavaş. Bakın, takip edemiyoruz.

Buyurun Sayın Karabıyık.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Evet, risk primimizdeki artıştan dolayı olumsuz bir ayrışma olduğunu kabul etmemizin doğru olduğunu düşünüyorum çünkü bazı doğruları, gerçekleri kabul edersek daha iyi ilerleyebiliriz, gerçekleri kapatmaya veya görmezden gelmeye... Evet, iyimser olmak çok güzel bir şey, umudumuz olacak ama iyimser olalım derken de bazı sebeplerin arkasına sakanmamız da gerekiyor diye düşünüyorum.

Yine -büyümeden bahsetmişken- dış pazarlar daralıyor, dış politikada sorunlar var ve rekabet edebilirlik gücümüz azalmış. Burada nasıl bir ihracat bekliyoruz yani hangi ihracatla büyümeyi aslında hedefliyoruz? Tabii, bunu da sormamız lazım.

Düşük enflasyon beklentisi var, bu bana çok iddialı geliyor. Şimdi, az önce de ifade ettim. Merkez Bankası sadeleşme dedi ama bu sözde kaldı ve bence enflasyonu daha da fazla tetikleyen bir durum söz konusu. Kaldı ki şu anda Merkez Bankasının uyguladığı faiz görünen farklı yani tavan ve taban farklı, uygulama farklı, politika faizi farklı ve bu ortalamadan, aslında görünenin üstünde bir fonlama faizi yansıyor. Bunu da dikkate almakta fayda var. Yani aslında Merkez Bankası şu anda enflasyonu tetikleyici de bir görünüm içerisinde diye düşünüyorum.

Diğer taraftan, cari açık konusunda da birtakım söylemek istediklerimiz var.

Pardon, önce şu büyüme politikasında bir şeyler daha aklıma geldi, onu da ifade edeyim izninizle. Bakın, büyüme ve enflasyon konusunda özellikle Sayın Bakanın konuşmasında enerji, gıda, alkollü ve alkolsüz içecekler diye başlayan o cümlede, işte, yıl sonunda yüzde 9,5 olarak gerçekleşmiştir ve bir inme hedefi olduğu ifade ediliyor.

Şimdi, değerli üyeler, tarım politikamız yok. Tarım politikasının görünürde gelecekte nasıl bir düzenleme yapacağı ve özellikle gıda ve tarım ürünlerinin ithalatını nasıl ihracat yönüne çevireceğine dair ben Orta Vadeli Program'da da çok net bir şey göremiyorum, eylem planını göremiyorum.

Yine, önemli bir oligopol piyasa var. Tarladan sofraya taşınan bu yolculukta fiyatların kaç kat yükseldiğini geçen konuşmalarımızda oranlarla, yüzdelerle ifade ettik. Yani yüzde 400'lere, yüzde 500'lere gelen bir fiyat farkı var. Şimdi, büyüme ve enflasyonu kontrol konusunda bizim bu noktalara dikkat etmeden bu hedefleri nasıl başaracağımızı ben açıkça anlayamıyorum. Bunu Orta Vadeli Plan'da ve eylem planlarında da asla göremiyorum. Hani varsa, gösterirseniz aynı zamanda memnun olurum tabii ki.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :25/1/2016

Saat

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 28

Yine, cari açık konusuna şimdi geçmek istiyorum. Sanki cari açığa bir başarıdan söz ediliyor. Ama hatırlayalım, yani gayrisafi millî hasılanın yüzde 9'una ulaştıktan sonra bir frene basma söz konusu olmuştu. O zaman cari açık küçülmeye başlamıştı, ardından, enerji fiyatları. İşte büyüme küçülünce ihracatın azalmasıyla, ithalatın azalması filan; sebepleri bunlardı. Hatta enerji fiyatlarındaki düşüşün çok daha olumlu yansımaları vardı. Yalnız cari açığa değil, aynı zamanda enflasyona. Ama bunu da görememiştik.

Şimdi, şunu ifade etmek istiyorum: Kontrollü olarak küçültülebilen bir cari açık söz konusu oldu. Ardından da aslında övünülecek değil, enerji fiyatlarının gerilemesinden oluşan ihracat düşüşü için, ithalata bağlı üretim düşüşü için azalan bir durum söz konusu oldu. Ama, buna rağmen, küçülen cari açığa rağmen finansmanın kalitesi bozuldu ve finansmanı da zorlaştı. Yani biz aslında enerji, nitelikli üretim... Evet, üretiyoruz ama nitelikli üretim, yani katma değeri yüksek sektörler olarak düşünüyoruz. Yine tarım ve bunun gibi kalıcı alanlarda kalıcı politikalar üretmediğimiz sürece büyüme yine aynı olacak, yine bunları net olarak ortaya koymadığımız sürece bir adım ileriye gidemeyeceğiz ve beklenen ihracat da bizi sıcak paraya bağımlılıktan kurtaramayacak. Onun için daha kalıcı ortaya konacak çözümler arıyor benim gözüm. Bunu da ifade etmek isterim.

Bakın, dedim ki cari açığın finansmanı zorlaştı ve finansmanın kalitesi düştü. Şimdi, portföy yatırımları geliyordu, 17 milyar dolardan 7 milyar dolara düştü. Oysa Sayın Bakan konuşmasında hızla yabancı sermaye çektiğimizi ifade etmişti ama bu 2002-2007 yılları arasında, evet, doğru... Zaten, o zaman, geçenki konuşmamda da ifade etmiştim, küresel sermaye hareketi çok fazlaydı, dünyada büyüme ivmesi yüksekti fakat, evet, şu anda küresel birtakım sıkıntılar da var ama Türkiye'ye baktığınız zaman bir risk priminden kaynaklanan ayrışma olduğunu da söylemek zor değil.

Şimdi, diğer taraftan rakamlara bakıyorum, 2015 yılında on bir ay itibarıyla Türkiye'den kaçan sermaye miktarı 69 milyar dolar ve bu miktarın 29,8 milyar doları doğrudan yatırım ve 42 milyar doları da portföy yatırımı çünkü risk primi yükseldi.

Şimdi, denmişti ki seçim öncesinde: "İşte, istikrar tek partiyle olur, tek parti önemlidir istikrar için." AKP tek başına iktidara geldi ama hemen ardından 17 milyar dolar yabancı sermaye çıktı. O zaman, demek ki küresel sermaye bir şeyleri istikrarlı görmedi, bunun için olumsuz ayrıştı. Yani bunu gerçekten dikkate almak zorundayız. Nerede bir şey var, nerede bir sorun var, bunu görmezden gelemez bana göre. Yine, son dönemde kırılganlık daha fazla arttı. Döviz rezervleri eriyor, kısa vadeli borçlar artıyor, döviz rezervleri kısa vadeli borçların 14,5 milyar dolar gerisine düştü ki bu söylediğim çok ciddi bir rakamdır. Buna dikkat etmekte fayda görüyorum.

Yine, değerli üyeler, yabancı sermayenin geleceğinden nasıl emin olabiliyoruz? Yabancı sermaye gelmeye devam ediyor, edecek diye bekliyor muyuz? Yani şu risk priminden dolayı ayrıştığımız durumda bence bunu da dikkate almakta fayda var. Evet, gelmediği zaman rezervler var. Gelmediği zaman, işte, önceki günlerde ifade ettik, net hata noksan kalemindeki kaynağı belli olmayan paralar var. Nasıl güveniyoruz? Kaldı ki hatırlarsanız ben Sayın Merkez Bankası Başkanına burada sorumu yönelttim ve Sayın Başkan bu kaynağı belli olmayan paraların nereden geldiğini bilmediklerini söyledi, "Bir iki yeri var, tahmin ediyoruz ama..." filan dedi. Hatta bana bir belge verilecekti, o da verilmedi. Yani direkt olarak nereden geldiği belli bile olmayan bu kaynağın devam edeceğine veya biz bu yabancı sermaye açığını nasıl kapatacağımıza nereden emin olacağız, nasıl bileceğiz, nasıl bu kadar rahat olabiliriz ya da?

Evet, bir başka noktaya geçiyorum: 20 Kasımdan bu yana Türk lirası yüzde 8 değer kaybetti. Bakın, sadece 20 Kasımdan bu yana yani üç beş ay filan değil, 20 Kasımdan bu yana. Dolar bazında yüzde 8,5; sepet bazında yüzde 9. Hani tabii, Kasım-Aralık enflasyonunda 0,88 etki ettiği için ortalamada yüzde 8-yüzde 9 sadece 20 Kasımdan bu yana TL değer kaybetti. Şimdi, bu belirsizliği kat kat artırıyor, bu da çok önemli.

Şimdi, bazı verileri güzel görmek iyi bir şey, güzelleştirelim. Zaten 11 Ekim sabahında, bu revize edilmeden önceki Orta Vadeli Program açıklandığında gördüğümüz gibi, hani artık millî geliri hesap etme yönteminde cari yöntemden satın alma gücü paritesine geçmiştik ve orada da bir güzelleşme, bir makyajlama olmuştu kişi başı gelirden. Şimdi, geçen gün tekrar ifade edildi, önemli bir değişiklik var TÜİK'te. TÜİK, bir kere, izlemiştir, 2012 yılını baz alarak veri setinde değişiklikler yapıyor ve bu da güzelleştirecek, bu da makyajlayacak millî geliri. Yoksulluk endeksinin hesaplanmasında da yine yöntem değişiklikleri yapıyor, bir taraftan da, enflasyonun, TÜFE'nin hesaplanmasındaki mal ve hizmet gruplarının oranını değiştiriyor ve burada benim en çok dikkatimi çeken, gıda enflasyonunun etkisi azalıyor. Evet, biz (i) endeksiyle, (h) endeksiyle hesaplıyoruz ama TÜFE'de böyle de bir değişiklik var, o ayrıntıları biraz daha net aslında irdelenebilir diye düşünüyorum.

Daha önce de 2008'de olmuştu ve yüzde 30'luk bir iyileşme olmuştu kişi başı gelirden. Şimdi de yüzde 10'la 20 arasında bir iyileşme olabilir ama bu tabii ki Türkiye'nin 10'uncu büyük ülke olma hedefini etkilemez, değiştirmez çünkü biz artık kişi başı gelirden düşmüş durumdayız, bunu kabul etmek durumundayız. Belki Eurostat'a uyum sağlamak için denebilir, yani çeşitli nedenler söylenebilir, "İşte, emeğin, sermayenin, rantın payı daha net ortaya çıksın." diye ifade ediliyor falan ama biz bunların arkasına saklanarak ya da bazı şeyleri iyimser görerek bence kendimizi aldatmayalım. Evet, yeni hesaplamaları da yapalım ama şu bütçe çalışmaları üzerinde mutlaka gerçek veriler üzerinden hareket edelim diye düşünüyorum.

Yine, turizm gelirlerinin azaldığı ifade ediliyor. İyi de turizm gelirleri niye azaldı? Risk primimiz arttığı için olabilir mi acaba? Neden durduk yerde turizm gelirlerimiz azaldı veya artması için nasıl bir eylem planını tekrar gerçekleştirmeliyiz? "Risk primimizi azaltacak yönde çalışmalar yaparak." cevabı olmalı aslında.

Evet, aslında söyleyeceğim daha çok şey var ama şunu da ifade edeyim: İşsizlik... Bakın, genç işsizliğin yüzde 19 olduğu ifade ediliyor ve biz de dünya sıralamasında iyi bir yerlerde, orta seviyelerde falan görünüyoruz. Ancak üniversite mezunlarında Türkiye'nin genç işsizliği yüzde 30'a varıyor. Genç işsizliği, evet, yüzde 20-22'lerde görünüyor ama üniversite mezunu genç işsizlerde yüzde 30'a kadar varıyor ve bu çok ciddi bir rakam. Türkiye istihdam yaratmada 34 ülke içerisinde sondan 2'nci, olumsuz ayrışıyor bu noktada da

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :25/1/2016

Saat

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 29

ve ben orta vadeli programda istihdamı artırıcı çabalarda çok net cümleler göremiyorum, maalesef göremedim ve inceledim yani orta vadeli programı da inceledim, diğer bütün verileri de incelemeye gayret ettim.

Yine, tasarruf oranı konusunda söyleyeceğim bir şeyler var. Evet, tasarruf oranı her zaman -bildiğimiz gibi- gelirin harcamadan arta kalan kısmıdır. Gelir olacak, tasarruf olacak, bunu her noktada tasarruf alışkanlığına bağlamak tabii doğru değil. Peki, hangi enflasyon hedefiyle acaba tasarruf oranı artacak ya da hangi yetersiz gelir potansiyeliyle tasarruf oranı artacak? Yine, bu konuda eylem planına değinmek gerekiyor, burada bir netlik söz konusu değil. Yine, birkaç cümleyle tasarruf oranının artacağı ifade ediliyor, ben bunu basında da çok izledim, çok soru işareti olan bir nokta. "Nasıl?" sorusunun cevabı aranıyor, tasarruf oranı artacak ama "Nasıl?" sorusu çok kişi tarafından merak ediliyor. Çünkü ben sadece inceleme yaparken kendi düşüncelerimi değil, piyasa nasıl algıladı, onu da merak eden birisiyim aynı zamanda.

Herhâlde zamanım doluyordur, sonra tekrar belki değinebiliriz.

Çok teşekkür ediyorum, hayırlı olmasını diliyorum bütçenin.

(Oturum Başkanlığına Başkan Vekili İbrahim Mustafa Turhan geçti)

BAŞKAN – Sayın Karabıyık, ben teşekkür ederim.

Sayın Çaturoğlu, buyurun lütfen.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Sayın Başkan, değerli Bakanım, çok kıymetli vekil arkadaşlarım ve değerli hazırım; hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, bu bütçenin hayırlara vesile olmasını temenni ederek sözlerime başlıyorum.

Siyasi istikrar ile ekonomik kalkınma ilişkisi arasında güçlü bir korelasyon ilişkisi olduğu yapılan araştırmalar neticesinde ortaya çıkmıştır, kalkınmakta olan 100 ülke için geçmişte yapılan bu araştırmalar da bunu doğrulamıştır bir ikisi dışında. AK PARTİ hükümetleri döneminde de -2002 yılından günümüze kadar geçen süreç içerisinde- kişi başı millî gelir 3 bin 492 dolarlardan, neredeyse 3 kat artarak, 2014 yılı itibarıyla 10 bin 390 dolar seviyelerine yükselmiştir. Satın alma paritesi yönünden de bu 20 bin dolarları aşmıştır. Yani AK PARTİ hükümetleri döneminde Türkiye düşük gelir grubu ülkelerinden orta gelir grubu ülkeleri seviyesine yükselmiştir. Şimdi, tabii, önümüzde bu orta gelir seviyesini yüksek gelir seviyesine taşıyacak bir gündemle karşı karşıyayız.

Öncelikle, ülkemizin bu orta gelir tuzağından süratle sıyrılabilmesi için bugüne kadar kararlı bir şekilde sürdürülen reformların daha da ileri götürülerek 2016 yılı içerisinde önemli bir kısmının bitirilmesi gerekmektedir. Önümüzde bu paradokstan çıkış için önemli fırsatlar vardır, bunu Parlamento olarak değerlendirmemiz gerekiyor. Önümüzdeki dönem içerisinde vergi ve diğer reformlarımızı yaparken diğer taraftan da gerçekleştirilecek olan reformların 6 temel alanda yoğunlaştırılması düşünülmektedir. Bunlar; demokratikleşme ve adalet, eğitim, kamu yönetimi, kamu maliyesi, reel ekonomide köklü değişim, öncelikli dönüşüm programları alanında gerçekleştirilecek olan reformlardır. Ekonomik önceliklerimizi istikrarlı ve güçlü büyüme, tasarrufların artırılması, mali disiplin ve fiyat istikrarı olarak düzenlemek gerekmektedir. Bu nedenle, önümüzdeki dönemde bir yandan makroekonomik istikrar ve kazanımlarımızı güçlendirirken bir yandan da mikroekonomik ve sektörel dönüşümlere odaklanmak gerekmektedir.

2005 yılında uygulamaya konulan gerçekçi, somut ve uygulanabilir 25 öncelikli dönüşüm programıyla ekonominin verimliliğinin ve üretken kapasitesinin güçlendirilmesi, büyüme potansiyelini yükseltecek, genç girişimciliği ve istihdamı teşvik edecek kurumların kalitesinin artırılması planlanmaktadır. Türkiye, genç ve dinamik nüfusu, geniş iç pazarı ve stratejik konumuyla bunu başarabilecek güce sahip bir ülkedir. Siyasi istikrarımız, kararlılığımız, geçmiş reform tecrübe ve başarılarımız bu reformları gerçekleştirme yolunda en önemli teminatlarımızdır.

Önümüzdeki dönemde yine Anayasa'yla birlikte üzerinde çalışma yapılması planlanan alanlar şunlardır: Siyasi Partiler Kanunu, Seçim Kanunu, Ekonomik ve Sosyal Konsey Kanunu, Siyasi Etik Kanunu, ayrımcılığın önlenmesi kanunu, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'dur. Bütün bu reformları yerine getirdiğimiz takdirde Türkiye'nin önünde çok da büyük bir engel kalmamış olacaktır.

Değerli arkadaşlar, 2016 yılı bütçesinin temel özelliklerine de bakınca yine öteden beri olduğu gibi eğitim birinci öncelik olarak görülmektedir. İkincisi, sağlıkta kalitenin artırılması planlanmaktadır. Kamu ve özel yatırımlar desteklenmektedir, çalışanların ve emeklilerimizin mali ve sosyal hakları iyileştirilmektedir, sosyal yönü güçlü bir Türkiye programı uygulanmaktadır. Sosyal güvenlik sisteminin yine eskiden olduğu gibi desteklenmesine devam edilecektir, tarımsal destekler devam edecektir, AR-GE çalışmaları çok büyük destekler görmeye devam edecektir, küçük ve orta boy işletmelere destek artırılmaktadır, gençlerimizin iş ve istihdam imkânlarını artırmaya yönelik çabalar yoğunlaşmaktadır, yerel yönetimlere destek sağlanmaya devam edilecektir, kadınlarımıza yönelik sosyal politikalara devam edilecektir.

Bu yönüyle bütçenin ülkemize ve ülkemiz insanına hayırlar getirmesini Cenab-ı Allah'tan temenni ediyor, hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkürler Sayın Çaturoğlu.

Sayın Tamaylıgil, buyurun lütfen.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; Türkiye'nin ekonomik geleceği açısından önemli yol haritasını ve yürütmenin ortaya koyduğu tercihleri bizlere anlatan bütçesini görüştüğümüz bugünde Sayın Çaturoğlu'nun bugün konuşma yapmasıyla gerçekten mutlu oldum.

Çünkü, sabahtan itibaren baktığımda Sayın Bakan geçtiğimiz hafta sunumunu yaptı ve muhalefet partilerinin temsilcilerinin Türkiye'nin 2016 yılındaki ekonomik haritası ve hedefleriyle ilgili bir söylemde sadece muhalefet partilerinin söz sahibi oluyor

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :25/1/2016

Saat

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 30

konumda olması bir taraftan parlamenter olarak, vatandaş olarak, bütçe hakkına sahip olan bir kişi olarak beni gerçekten bu noktada soru işaretleriyle dolu hâle getirmişti ama iktidar partisi milletvekilimizin, en azından kendi değerlendirmesine göre bir katkı sağlayacak noktada burada bu konuşmayı yapmış olması da gecikmiş bir söylem olarak en azından katkısını burada yaşamak beni mutlu etti.

Şimdi, hepimiz tarihe dönüp baktığımızda bildiğimiz çok önemli bir isim vardır: Sokrates. Sokrates'in tabii kim olduğunu, ne yaptığını anlatacak değilim ama o dönemlerde yani bundan iki bin dört yüz yıl önceye dönüp baktığımızda bize o dönem için ortaya koymuş olduğu tercihleri, düşüncesi ve anlatımlarıyla o günkü düzen içerisinde yaşadığı dönemin popülerleşen bir söylemini ortaya koymuştu. Söylediği şeydu: Gerçekleri, doğruyu ve o doğrular içerisinde doğruyu yakalamak için bilimsel bakış açısının tartışılmasını dile getirmiş ve malum o dönemde bu sözleri ve söylemiyle beraber 500 kişi bir araya gelerek, Sokrates'in bütün savunmasını Platon'un yapmasına rağmen ölümüne karar verilmişti ama önemli bir demokrasi, düşünce özgürlüğü ve ona bağlı olarak bir bakış açısını ortaya koyan ilk dayanak olarak kendini göstermişti.

Biz, bugün, 2016' da ekonomik açıdan Türkiye'yi değerlendirirken geçmişten bugüne baktığımızda tarih içerisinde bize örnek olacak bazı gelişmeleri de bir arada değerlendirmek zorundayız diye düşünüyorum. Çünkü, o dönem ekonomik ve toplumsal çöküş içinde olan bir devlet yapısının içerisinde bir ses olarak çıkmıştı Sokrates. Daha sonraki dönemlerde pek çok ülke ve tarihsel gerçek açısından bunu görmüşüzdür ve öyle bir Türkiye'ye ki biz, bölgemizde yaşanan bugünkü gerçeklerle beraber baktığımızda veya demokrasiyi yaşayan bu bölgenin en güçlü ülkesi olmamız hasebiyle biz, büyüme, ekonomik performans ve bunu çeşitlendirecek ekonomik alternatiflerde örnek bir ülkeyken, bunu değiştirecek idari ve demokratik bir uygulama ortaya çıktığı zaman yaşanacak olan ekonomik performansımız içerisinde etkileri ne olur diye sorgulamayı da bu paralellik içinde yapmamız gerektiğine inanıyorum.

Çünkü, bir ülkede demokrasi doğru işlemez ve söylem, bilgi toplumu olma yönündeki temel oluşturulmazsa o ülkede büyüme olmaz. Yani bakın, zenginlik belki olabilir ama çok güzel bir ayırım vardı, zengin olmak ve varlıklı olmak diye bir köşe yazarının, geçen gün okudum, gerçekten belki petrolünüz olur bir anda bütün paralar petrolden, bir tek maddeye bağlı olarak zenginlik sağlar ama bu zenginlik varlıklı olmayı beraberinde getirmez. Çünkü, pek çok, bu tür ürüne bağlı zenginlikleri yaşayan ekonomilerin genel, toplumsal ve sosyal paylaşımı hangi noktada olduğunu hep beraber çok net görüp değerlendirebiliriz.

Şimdi, Türkiye açısından, ülkemize dönüp baktığımızda ve bugünkü gerçeklerle baktığımızda dediğim gibi, bir ülkede, hele hele bu küreselleşmenin getirdiği ve demokrasinin işleyeceği temel şartların kendini hissettireceği ekonomiler en azından bu uluslararası ticaret açısından, sağlam, güvenilir zemini, hukukun tüm evrensel kurallarının işleyeceği bir sistem ve bir ülke ekonomisinin diğer ülkeler açısından, yatırımcı açısından hele hele ki 2009'dan itibaren ayarı bozulan, 2008-2009'dan sonra bir geçici ayar yapılan ama ondan sonra dünya gerçeğinde baktığımızda, küresel, ekonomik datalarla değerlendirdiğinizde gerçekten sorunlu günlerin yaşandığı bugünlerde ve bu dönemde ve yaşanabileceği bu dönemlerde, Türkiye olarak yapılacak olan her kararlı eylem ve uygulamada bu zamanı, bu temeli ve bu gerçekleri görmezden gelerek herhangi bir tercihte bulunmak çok doğru olmayacaktır diye düşünüyorum.

Diğer taraftan baktığımızda, evet 2016 bütçesi, iki defa daha doğrusu bir kere yayınlanan, arkasından revize edilen ve iki-iki buçuk ay içerisinde içindeki ruhundan bile baktığımızda bir anda belli riskleri -ilk ekim ayındaki orta vadeli planda- tespit içerisinde olduğunu gördüğümüz rapor içeriğinden, bir anda pembeleşen bir bakış açısına dönen bir raporla karşı karşıyayız. Ama bakın, tarihte önemli, hepimizin bildiği bir söz vardır: Tarih tekrardan ibarettir. Ve eğer tarihteki yaşananlardan ibret almayı, örnek almayı ve ders almayı becerabilirsek tarih tekrardan etmez. O yüzden sizleri... Tabii arkadaşlarım burada bütçe büyüklükleri ve ona bağlı değerlendirmelerde bulundular, onlara da kısaca değineceğim ama vaktim olduğunca. Sadece iki olayı hatırlatmak isterim: Bakın, hep döneriz biz 97-98 yaşanmış olan krizlere yani Uzak Doğu krizlerine ve bunları hazırlayan faktörlere. O faktörlere gelmeden önce, o dönemde neler olduğunu, muhakkak ekonomi bürokrasisi ve ekonominin içinde yer alan bütün aktörler çok iyi hatırlarlar. Yani nasıl bir büyüme, nasıl bir balonlaşma olduğu, daha sonra Uzak Doğu'da başlayan hareketin bir küresel domino etkisiyle nerelerde, nasıl yansıdığı, sonuçların neler getirdiği ve uygulanan ülke ekonomilerindeki politik tercihlerin hangi sonuçları bize yaşattığını, yanılmayalım, sadece 2008'e bakmayalım, 96, 97, 98 sürecinde dünya üzerinde nasıl bir ekonomik değişimlerinin olduğunun dersini iyi çıkarmak gerekiyor.

Sonra, 2000'li yıllara geldiğimizde, yine uygulanan o küresel büyük güçlerin dünyaya para pompalayarak, kendi para birimlerini ihraç ederek ortaya koydukları o küresel ekonomik idari takvimin ülkelerde neyi, nereden nereye getirdiğini de iyi görmek lazım. Bakın, o süreç dâhilinde yani on beş yıllık süreç dâhilinde gelişmekte olan ülkelere yani bu yükselen ekonomilere aktarılan dış kaynak ve onların sahip olduğu dış yükümlülüklerin millî gelirlerine oranı yüzde 80'li rakamlardan yüzde 125'lere çıktı. Yani her ülke dışarıdan -ortalama açısından baktığımızda- bu aktarılan kaynaklarda, dışarıya bağımlı, dışarıdan aldığı kaynağa, onunla beraber üretim yapmaya, onunla beraber yatırım kaynaklarını oluşturmaya çalıştı veya tercih etti. Çünkü, çok uygun, çok ucuz bir maliyetle gelen bir kaynaktı bu. Ama sonrasında yaşananlar ve süreç içerisinde, işte o 2008'deki ilk şok, onun arkasından tekrar "O şoku düzeltelim." diye bir daha basılan paralar ve onların nereye gittiği, nasıl gittiği ve dünya ekonomisinde nasıl değerlendirildiğinin takibinin yapılmaması, bugün bize bazı adaletsiz dünya düzenlerini de beraberinde getiriyor.

Bir de yani şöyle düşünün: Dünyadaki yüzde 1 zengin, yüzde 99 kadar varlığa sahip durumda şu anda dünya üzerinde. Yani biz "Gelir adaletsizliği" dediğimiz zaman, bu pompalanan ve bu pompalarla büyütülen, hormonlaştırılan ekonomilerin kendi içinde yaşattığı, daha sonraki kriz dönemlerinin riskleri, adaletsiz dünya, zenginlik düzeyini de beraberinde getiriyor. Bu neyi getiriyor? İşte dönemimizin meşhur yaşanan görünmez sömürgeleştirilmiş, görünmez sömürgecinin ötesinde idari modellerinde oluşturulan o baskıyı

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :25/1/2016

Saat

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 31

hazırlayan ekonomik modeli getiriyor. O yüzden, yaşananları, yaşanmış ve yaşanabilecekleri bu küresel bakış açısı içinde değerlendirmenin çok önemli olduğuna inanıyorum.

Diğer taraftan, yakın geçmiş açısından ülkemize baktığımızda "Gelen kaynakları nasıl kullandık?" dediğimizde, gelen kaynakları kullanımımız "Taşı toprağı altındır." denilen bir yatırımla ne yazık ki üretim faktörlerini, üretimi hareketlendirecek bir yatırıma dönüşmemenin sonuçlarını da bugün yaşadığımız bir süreçte değerlendirildiğini görüyoruz. Yani, özellikle son iki üç yıllık süreçte baktığımızda, artık yatırım iştahının kalmadığı, yatırımcıların -yerli veya yabancı yatırımcı açısından Türkiye özelinde değerlendirdiğimizde- bu iştahının kalmadığı gibi, buradan çıkışların yaşandığı, onun ötesinde, maalesef oluşan, -biraz önce söylediğim- bundan önceki oluşmuş yükümlülüklerin karşılanması ve mevcutta kurgulanmış üretim sisteminin dışa bağımlılığından doğan cari açık yapısının finansmanı için oluşturulmaya çalışılan bizim kendi rezervlerimiz ve rezervlerimizle beraber "net hata/noksan" denilen, kaynağı tam olarak açıklanmayan rakamla günü çevirme, günü döndürme arayışlarının ortaya koyduğu bir belirsizlik.

Şimdi, bugün, Türkiye ekonomisi açısından baktığımızda, belli kırılma noktaları hazırlayan, işte kur açısından, enflasyon açısından, büyüme açısından, işsizlik açısından baktığımız gerçeklerin bütçelerde yansımalarının net olarak kendini gösterdiğini sorguladığımızda bu bütçede bunu görmüyoruz çünkü Türkiye artık yatırım alamıyor, neden alamıyor? İşte kasım ayı itibarıyla net pozisyon belgesine baktığımız zaman, Türkiye'nin maalesef sabit yatırımları, doğrudan yatırımları ve bunun yanında "sıcak para" dediğimiz veyahut geçici bir saadet yaşatan parada, portföy yatırımlarında yüzde 15, yüzde 20 oranlarında gerileme ve montan olarak baktığımızda da 60-70 milyar dolarlara varan rakamlara geldiğini görüyoruz. Bunun ötesinde değerlendirdiğimizde, Türkiye'de yatırım iştahının azalmasıyla beraber, bir taraftan da, baktığımızda, Türkiye'nin tablosunda... Geçen sunum yaparken Sayın Bakan "Millî Eğitime daha fazla ağırlık vereceğiz." dedi ama o kadar geride kaldık ki, biz, gelişmekte olan bizim gibi ülkeler içerisinde, o para bolluğunda yatırımını üretime bağlamış olan bir Kore'yle karşılaştığımızda, bizim 15 yaş üzeri eğitim yılımız 7, Kore'ninki 12,5. Ve bugün baktığımızda, Kore, büyük bir rekabet içerisinde öne çıkmış ve bu rekabeti alıp götüren güçte olan bir ülke. Yani, Türkiye, dönemsel olarak nimetleri sadece dönemi geçirmek için veya o rahatlığı yaşamak için değerlendiren bir süreçten geçti.

Tabii, verimlilik de çok önemli yani bu büyüme, bu kaynak ve bu kaynakların kullanımına verimlilik açısından baktığımız zaman da, biz Türkiye olarak verimlilik konusunda -hele hele şu anki şartlara baktığımızda- artık çok geriye gittik. Bir dönem "Verimlilik artışı oldu." denildi, o da tamamen emeğin üzerine yüklenmiş bir verimlilik artışından öteye geçmeyen bir tercih içerisinde kendini gösterdi.

Şimdi, tabii, bir bütçe görüşüyoruz. Bu bütçeyi görüşürken, defalarca bütçenin -bundan önceki geçici bütçe görüşmelerinde de dile getirdiğimiz- işte Sayıştay raporlarıyla ilgili başlığı gündeme geldiği zaman "Efendim, Sayıştay da bir rapor verdi bize, biz web sitemizde genel raporlarla ilgili bir döküm verdik, 8 Aralıkta sizin odalarınıza geldi, bunlarla değerlendirin." dediğinizde, bu web sitesinde yayınlanan Sayıştay raporlarıyla ilgili hem geçici bütçe hem de torba kanunlar sırasında oldukça yoğun sorular sormaya çalıştım. İşte son olarak Karayollarının kanununu geçirdik bu HGS, OGS'yle ilgili. Orada bile, tespitlerde tahakkukların kayıtlara girmediğine dair önemli başlıklar var. En ufak başlıklardan biri bu ama diğer yandan, işte bütün tutulması gereken kayıtlarla ilgili problem olduğu, rakam rakam bakanlıklar açısından tespitlerin olduğu bir dönemde, ne yazık ki ben -burada Sayıştay temsilcisi arkadaşlarımız da var- bu konularda tamamen soru işaretlerini ortadan kaldıracak yeterlilikte bir cevabı bulduk noktasında olmadığımızı hissediyorum.

Diğer taraftan, şimdi, bizim bir Anayasamız var; şu anda, üzerine yemin edip bu Anayasa'yı uygulamakla yükümlü olduğumuz bir Anayasamız var. Ve Anayasamızın 163'üncü maddesinde belirlenmiş olan, bütçeyle ilgili olarak bir olması gereken var ama biz, Bütçe Kanunu' muza bir 6'ncı madde getiriyoruz. Bizde yürütme organının bir tercihi var, özel yetkilendirilmiş bir sürü birim oluşturdu. Gördüğüm kadarıyla, Maliye Bakanını da özel yetkilendirilmiş bir harcama patronu hâline getirerek, Anayasa'ya da aykırı olarak bir uygulama içine geçildiği çok açık. Yani, biz Anayasa'ya aykırı bir Bütçe Kanunu yaptık geçen sene. Bir Anayasa Mahkemesi süreci işliyor ama bugün, yine aynı şekilde o Bütçe Kanunu'nun 6'ncı maddesinde direterek bir uygulama içindeyiz. Yani, burada, o zaman -düşündüğünüz zaman- böyle bir yetkinin verilmesi neden, neyin ne şekilde saklanıyor, saklanmakla beraber ne hangi noktada kullanılıyor? Veyahut işte Sayıştayla ilgili başlığa geldiğiniz zaman da, rapor veya açıklık veya aleniyet veya şeffaflık açısından neden bunu becermek istemiyoruz ya da beceremiyoruz dersem çok büyük bir problem. Çünkü, biliyorsunuz ki, Şeffaflık Örgütünün ortaya koyduğu rakamlarda Türkiye içler acısı bir noktaya gelmiş durumda. Biz bunu düzeltmek sorumluluğundayız ama hem Anayasa'yı tanımadan hem de var olan mali kanunları dikkate almadan yapılan tercihlerin, Türkiye açısından ve yürütme açısından sorgulanan ve güvensizlik başlıklarında ortaya konulan pek çok konuyu ön plana çıkaracağı çok açık bir gerçektir. Yani, bugün baktığımızda, mesela "özel hesaplar" diye bir hesap var. Sayın Bakan, bu özel hesaplar nedir böyle? Yani, siz söz verdiniz, bu sene bekliyoruz. Harcama raporlarınız, 2007'den beri yayınlanmamış olan harcama raporları inşallah gelecek. Harcama raporları nedir? Biz vergimizi ödüyoruz, vergimizi hangi tercihlerle nereye kullanıyorsunuz, onu da hem kendi bütçe hakkı içerisinde hem de buradaki bize verilen denetim hakkı içerisinde değerlendirmek istiyoruz. Ama, dediğimiz gibi, hem Anayasa'yı tanımayan hem olması gereken yasal zemin içerisinde hazırlanmayan bir bütçe tercihi içerisinde bulunulduğu takdirde, bizim de bunu eleştirip, bizim de bunun üzerinde sorgulamalar içerisinde olmamız ve en azından önümüzdeki dönemde Türkiye'de, dünyada, bölgede ve yaşanan bütün bu gelişmeler içerisinde alınabilecek yol açısından ortaya konulan değerlendirmeleri ciddiyle karşılayacak olan bir sürecin işleyeceğine inanıyorum.

Tabii, şimdi, bu dönemde unutmamız gereken, biz klasik olarak "Bölgemizde çatışmalar var, bunların getirdiği sorunlar var." diyoruz ama dünya ekonomisinde bir Çin gerçeğini unutmamız gerekiyor. Bence ikinci bir gerçek de, kendi komşularımızdan olan

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :25/1/2016

Saat

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 32

İran'ın gösterdiği gelişme, İran'da yaşanabilecek olan gelişmeler. İran'da son ambargonun kalkmasıyla beraber, bizim açımızdan, bizden 70 milyar dolayında çıkan sermayenin yenilenecek İran yapısı içerisinde konumlanacağı veya tercihlerinin neler olacağı, artı, oradan alacağı pay açısından neler getireceği, bunun hesaplarının yapılarak bizdeki hedeflerin ve projelerin ortaya konulması lazım. Diğer taraftan Çin. Çin, artık bu "egemen güçler" denilen o yapının içerisinde kendine bir yer buldu ve onu devam ettirecek. Çin hem kendi ekonomik, sosyal yapısını değiştiriyor hem de ekonomi politikası açısından da bir dönüşüm süreci yaşıyor. Ve bu dönüşüm sürecinin getirmiş olduğu gelişmeler, baktığınızda, bir taraftan, işte dünyadaki talep, talebe bağlı olarak ortaya çıkan emtia fiyatından enerji fiyatına kadar olan gelişmeleri beraberinde yaşıyor ama bizim, bunların hepsini görerek... Mesela, bakıyorsunuz enerji, petrol fiyatları düşüyor. Petrol fiyatı 100 dolar seviyelerinden 30'lu rakamlara geldi. Peki, benzinciye gittiğim zaman depodaki böyle bir düşüşü ben hiç göremedim, ben değil yaşayan hiçbir vatandaşımız görmedi, niye? Çünkü, baktığınız zaman, Türkiye'de enerji üzerinden, özellikle akaryakıt üzerinden alınan vergiler olmasa sizin o güzel bütçenizin çok az bir açıklı tutması gibi bir şey söz konusu olmayacak. Allah'tan, vergi dairesi gibi çalışan benzin istasyonları var veya her şeyde KDV, ÖTV hazır tak tak ödeyen insanlarla biz bütçe açığını tutuyoruz. Şimdi, enerji fiyatları düştü ama biz, o zaman, bizimle rekabet edecek ülkelerde o enerji fiyatının düşüşünden aynı şekilde nasıl faydalanıyoruz? O ülkeler getiriyor, o düşen enerji fiyatıyla bizimle rekabet içerisinde bunları kullanarak kendi içlerinde ihracatlarını artırıyor veya piyasa oluşturuyor. Biz ne yapıyoruz? Biz fiyatı indiremiyoruz çünkü enerjide, en önemli girdi maliyetimizi oluşturan konuda, devlet, daha doğrusu maliye gelir elde edebilmek için herhangi bir değişiklik yapmadan o kaynağı sürekli olarak kullanıyor ve rekabet gücü açısından haksız rekabetin ve üreticinin üzerindeki yükün -direkt olarak baktığınızda- yine devlet kaynaklı olduğunu veya Maliye kaynaklı olduğunu çok açık olarak görebiliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Tamaylıgil...

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Bitireyim mi?

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlamanız için iki dakika ilave süre veriyorum.

Buyurun lütfen.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Şimdi, bakın, dünyada o yaşanan dönemler açısından alamadığımız, almamız gereken veya üstünü örttüğümüz gerçeklerden dolayı kırılabilirliği en yüksek olan gelişmekte olan ülkelere birisi biziz, birisi de Brezilya. Belki belli konularda farklılığımız var ama biz kendi açımızdan doğruları görüp, doğrulara göre karar alarak bundan sonraki dönemdeki... Yani, bir bütçe oluşturduk, bütçenin ana kalemleri olan -yine söylediğim gibi- enflasyon, büyüme, kur ve baktığınızda tespitlerde ve hedeflerde olmayacak hedefler koyarsak hiçbir zaman gerçeğe ulaşamayız.

Diğer taraftan, bu uygulamada da baktığımızda, şeffaflık ve güvenin birbirini tamamlayacak nitelikte olması şarttır. Eğer dünyada rüzgâr esip de bizde kasırga olacak korkusu varsa bunu önleyecek doğru tespitler içerisinde karar almak ve ona göre bir hedef ortaya koymanın geçerli olduğunu düşünüyorum. Çünkü unutmayalım, kimisi "uzun durgunluk" diyor, kimisi "büyük keyifsizlik" diyor bu döneme ama en önemlisi şu var: Her talep kendi arzını yaratırken, şimdi artık bu tersine döndü, her talepsizlik ve küçülme kendi azalan arzını yaratıyor. Bölgemizdeki gelişmeler, yaşanan dış politik gelişmeler, dünya şartlarındaki ekonomik gelişmelere göre Türkiye, bir, demokrasi; iki, uluslararası hukuk ve evrensel hukuk ilkelerinde uygulayacağı yönetimi şeffaflık ve açıklık içerisinde gerçeklerin üzerinden koyacağı hedeflerle bu dönemde çok önemli bir sorumluluk almıştır diye düşünüyorum ve bu bütçe dâhil olmak üzere, göstergelerin bu doğruluk içerisinde ortaya konmasının da gerekli olduğunu düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim Sayın Tamaylıgil.

Felsefe tarihi konusunda bilgilerimizi tazelediğiniz için ayrıca teşekkür ediyorum. Yalnız, benim hatırımda şöyle bir şey kalmış: Sokrates'in idamıyla ilgili, mahkûmiyetiyle ilgili...

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Baldıran zehri içti de "baldıran" demedim belki size bir şey hatırlatır diye, baldıranı özellikle söylemedim.

BAŞKAN – Yok, benim hatırladığım kadarıyla, Sokrates Yunan politeizmine, çok tanrılı Yunan inancına karşı çıkıp tek tanrılı inancı savunan ilk kişidir. Onu da bu vesileyle hayırla ve rahmetle yâd etmiş olalım.

BIHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – "Baldıran demeyeyim." dedim, "Siyaset yapıyor muhalefet." diyorlar ya ondan sonra, belki başka bir şeyi hatırlatır diye.

BAŞKAN – Estağfurullah.

Sayın Kuşoğlu, buyurun efendim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Başka konuşmacı yok mu Sayın Başkan? Bitti mi?

BAŞKAN – Sizdeydi sıra benim önümdeki kayıtlara göre.

Buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım, Sayın Bakan, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Galiba son konuşmacı olarak ben de bazı yorumlarda bulunacağım ama öncelikle Sayın Çaturoğlu'na teşekkür ediyorum çünkü bütçeyi çıkarmak sadece muhalefetin görevi değil.

BAŞKAN – Çok affedersiniz, çok affedersiniz...

Değerli arkadaşlar, değerli bürokratlar; istihdam ediyorum, lütfen, sayın hatibin sözleri işitlimiyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :25/1/2016

Saat

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 33

Çok affedersiniz, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Kimse için önemi yok ki iştilsin. Ne önemi var burada konuşmamızın? Hiçbir önemi yok.

BAŞKAN – Olur mu efendim? Bizim için son derece ehemmiyetli.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Baksanıza 25 kişi olması gereken iktidar sıralarında, sağ olsun, 7 arkadaşımız var. Ne önemi var? Burada geliyoruz, konuşuyoruz, Sayın Bakan geldi, çarşamba günü bütçeyi sundu, biz de bugün geliyoruz, yirmişer dakika konuşuyoruz, hiçbir önemi yok konuştuklarımızın, hiçbir anlamı yok. Dinlense de olur, dinlenmese de olur, biz görevimizi yapıyoruz, o sorumlulukla hareket ediyoruz ama böyle bütçe yapılmaz, böyle saçma bir şekilde, bu şekilde, bu anlayışla bu işler yürümez, gerçekten böyle. Kutsal bir iş yapıyoruz arkadaşlar, yaptığınız iş çok önemli, 570 milyar lira bu ülkenin zar zor toplanan vergileriyle ilgili olarak bir bütçe çıkarıyoruz, 2014 bütçesini denetliyoruz 450 milyar liraya yakın. Ne kadar harcama yapılmış, nasıl harcama yapılmış, usulüne uygun yapılmış mı yapılmamış mı, bunları denetliyoruz. Bütün bunları küçümsüyor muyuz? Kul hakkı dediğimiz mesele budur işte, bununla ilgili olarak buradayız yani somutu budur, hikâye değil ki buraya gelip de milletvekilliği yapmak. Gelip burada bunlarla ayrıntılı olarak hepimiz uğraşacağız, bu bizim sorumluluğumuz, kul hakkıdır, vebaldir hepimiz üzerinde, sorumluluktur. Burada görev yapan bürokratlar için de öyledir, basın mensupları için de öyledir, hepimiz için böyle bir sorumluluk var. Bunu hepimizin yerine getirmesi lazım, hiç kimsenin de bu işi küçümsememesi lazım. Böyle bir anlayışla bütçe mi yapılır? Tamam, rutindir, her sene bu işlem yapılıyor ama her sene aynı para harcanmıyor ki. Her sene yaklaşık aynı rakamlar harcanıyor ama her sene başka insanlar, birileri tarafından bu bütçe harcanıyor, bir şekilde insanların kursağına bu bütçe vastasıyla bir şeyler giriyor, “Şuradan alıyorum, buraya veriyorum.” diyoruz bütçeyle. Bunu neden küçümsüyoruz, neden bu kadar önemsiz olarak görüyoruz, bunu anlamak mümkün değil.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Ya, küçümseyen yok.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ya, özellikle yeni gelen arkadaşlarımı şey tutuyorum, özellikle sizden. Sağ olun, birçok arkadaşım var, özellikle sizler, Sami Bey'in de adını sayacağım, dikkatle izliyorsunuz. Yeni arkadaşlarınsınız ama eskilerin gelip bir Maliye Bakanına teşekkür etmesi lazım, “Bütçeyi getirdiniz, Meclis adına, iktidar adına biz de teşekkür ederiz.” demesi lazım. Onun için Çaturuğlu'na demin teşekkür ettim, beş dakika olsa da bir konuşma yaptı, fikirlerini beyan etti, ne kadar güzel, hepimizin yapması lazım, hepimizin uğraşması lazım ama öncelikle kıdemli arkadaşların bunu yapması lazımdı.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sözüünüzü bölmek istemiyorum ama biz de katkı yapmak istiyoruz fakat bazı arkadaşlar geçmiş dönemde olduğu gibi yani torba yasalarda olduğu gibi, ilgili ilgisiz konuşuyorlar. Tenzih ederim, sizden ve sayın hocamdan, herkesten burada çok istifade ediyoruz ama uzatmamak için söz almıyoruz ben şahsım adına konuşmam gerekirse.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Cemal Bey, uzatmak diye bir şey mi var? Gerekirse bunu tartışacağız günlerce, bunun belli bir süre içerisinde çıkması gerekiyor. Olur mu, uzatmak olur mu?

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, Sayın Öztürk; lütfen, isterseniz sohbeti dışarıda devam ettirin. Biz sizi dinlemeye devam edelim Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bakın, diğer normal kanunlar gibi bir kanun da değil, çok önemli bir kanun bu. Ülkenin bütçesini yapıyoruz, gayrisafi millî hasılasının dörtte 1'i bu Türkiye'nin, çok önemli bir konu, çok önemli. Yani, rutin olması bunun önemini azaltmaz, basının çok fazla yer vermiyor olması bunun önemini azaltmaz, çok önemli bir konu.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Yani, konuşmamamız, söz almamamız önemsemediğimiz anlamına gelmez. Onu söylemek için sözünüzü böldüm, özür diliyorum, buyurun.

BAŞKAN – Siz lütfen devam edin Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şimdi, bu bütçeyi, 2014 kesin hesabını yani harcanan kalemlerini denetliyoruz, 2016 bütçesini de yapıyoruz değerli arkadaşlar. Bunu da bir mevzuata göre yapıyoruz. Bu mevzuat da sizin döneminizde, özellikle sizin iktidarınız döneminde çıktı. Bakın, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu da, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu da sizin dönemlerinizde çıktı. Bu iki mevzuata göre özellikle bu bütçeleri yapıyoruz. Dolayısıyla, bunların hesabını soracağız, bu prosedüre de uygun olup olmadıklarına bakacağız. Şimdi, bakıyorum, bunlarla ilgili olarak bize Maliye Bakanlığı bütçeyi getiriyor, 2016 bütçesini; Sayıştay da 2014 yılı kesin hesabıyla ilgili yaptığı denetimlerle ilgili, bunun gibi bize raporlar getiriyor.

Şimdi, ben bu raporlara bakıyorum, 2014 Yılı Dış Denetim Değerlendirme Raporu. Sayıştay -biraz önce söylediğim gibi- “Sayıştay denetimi kendi kanununa göre, Anayasa'ya göre ve 5018'e göre yapılır.” diyor ve bu çerçeveyi de şöyle çiziyor, çok önemli gördüğüm için özellikle okuyayım: “Türkiye Büyük Millet Meclisi adına Sayıştay tarafından yürütülen denetimlerin amacı, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nda, bütçe hakkının gereği olarak kamu idarelerinin faaliyet sonuçları hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisine ve kamuoyuna güvenilir ve yeterli bilgi sunulması -bakın, kamuoyuna güvenilir ve yeterli bilgi sunulması- kamu mali yönetiminin hukuka uygun olarak yürütülmesi ve kamu kaynaklarının korunması, kamu idarelerinin performanslarının değerlendirilmesi, hesap verme sorumluluğu ile mali saydamlığın yerleştirilmesi ve yaygınlaştırılması olarak belirlenmiştir.” diyor. Ne kadar güzel. Bunlara uygun mudur bunlar? Ama bakın, hemen arkasından uygun olmadığını görüyoruz. Sayıştay yine aynı raporda “Genel ve Özel Bütçeli Kamu İdarelerine İlişkin Konular” başlığıyla diyor ki: “5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu hükümlerine aykırı olarak -bakın, aykırı olarak- genel bütçe kapsamındaki bazı kamu idarelerinin kullanımlarında özel hesaplar bulunması...” Kanuna göre bir “hazine birliği” ilkesi vardır, bütün gelir ve giderlerin mümkün olduğunca bütçe içerisine alınması lazım. Ama bakın, burada, Sayıştayın bize bildirdiğine göre Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından kullanılan özel hesaplar varmış 5 tane, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından özel hesaplar kullanılmış, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından özel hesaplar kullanılmış, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği tarafından kullanılan bir özel hesap varmış, at yarışları

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :25/1/2016

Saat

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 34

düzenlenmesi ve devriyle ilgili bir şey de var. Bütün bunlar mevzuata aykırı yani bütçenin dışında bazı harcamalar yapılmış. Bunlara hep beraber karşı çıkmamız, itiraz etmemiz gerekiyor, bunları değerlendirmemiz gerekiyor. Bunların yapılması bu mevzuata aykırı. Başta Sayın Maliye Bakanı olmak üzere hepimizin buna karşı çıkması ve bunun hesabını sorması lazım. Ne kadardı 2014 bütçesi? 448,8 milyar lira harcanmış ve bazı hesaplar özel hesap; bütçenin dışında harcama, bütçe usullerinin dışında harcamalar yapılmış, olur mu böyle bir şey?

Bakın, yine, Sayıştay tarafından 2014'le ilgili olarak bize gönderilen bir genel uygunluk bildiri var. Burada da -bu da çok çok önemli- diyor ki: "5018 sayılı Kanun'a göre yedek ödenek Maliye Bakanlığına bir hak olarak veriliyor ama başlangıç ödeneklerinin yüzde 2'sini aşamaz." 2014 yılı Merkezî Yönetim Bütçe Kanunu'yla 1 milyar 199 milyon liralık başlangıç ödenegi konmuş, yedek ödenek konmuş yedek ödenek tertibine, bu tertip yıl sonunda 25 milyar 360 milyon lira olmuş ve başlangıç ödeneklerinin yaklaşık yüzde 6'sını oluşturmuş, yüzde 6'sını. Bu da Anayasa'ya, kanunlara aykırı ve Sayıştay raporu diyor ki: "Konu Türkiye Büyük Millet Meclisinin takdirine arz olunur." "Takdirine arz olunur." ne demek? Kanun var, kanun gereğinin yapılmasını istiyor ve diyor ki: "Bu, Türkiye Büyük Millet Meclisinin takdirinde." Ne takdirindedir ya? Burada bir çoğunluk var, o çoğunluk ne derse o oluyor sonuçta. Onun da ne demek istediğini tam bilmiyoruz ama... Yine, aynı Sayıştay raporunda ödenek üstü harcamalarla ilgili olarak da 2014 yılında 14 milyar 180 milyon liralık ödenek üstü harcama gerçekleştirildiği, 30 milyar liralık da iptal edilen ödenekler olduğu bildiriliyor.

Bakın arkadaşlar -Sayın Bakan biliyor en iyi şekilde- bunlar ek bütçe yapılmasını gerektiren konulardır, ek bütçe yapılması gerekir bu durumlarda. Mevzuatta böyle bir hüküm var. Ek bütçe yapılması da -burada görüşülmesi ve Genel Kurulda görüşülmesi- bir hafta sürer en fazla. Ek bütçe dediğiniz 2-3 maddelik bir şeydir. Geçici bütçeden bile daha basit bir şekilde çıkacak bir husus ve yıllardan beri Maliye Bakanlığı maalesef bunu yapmıyor. Size gelen şu "2016 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı ve Bağlı Cetveller" e bakarsanız burada, kanun tasarısının 6'ncı maddesinde -Maliye Bakanlığında her sene yapıyorlar bunu- diyor ki: "Yıl içinde meydana gelecek gelişmelerin zorunlu kıldığı durumlarda bütçe ödenekleri arasında aktarma yapılmasına ilişkin esaslar burada yer alıyor. Buna göre Maliye Bakanlığı yetkili kılınıyor." Maliye Bakanı bütçeye konulan bu hükümlerle bu konularda yedek ödenegi aşılıyor ya da ödenek üstü harcama yapıyor. Bu kanuna aykırı, Anayasa'ya da aykırı ama maalesef biz farkında olmadan buraya böyle bir hüküm koyuyoruz, bu da Maliye bakanlarının ya da Maliye bürokratlarının güvencesi oluyor, bununla bu harcamayı yapıyoruz. Ama bu Anayasa'ya aykırı, doğru değil; genel mevzuata aykırı bir kere. Bir kere, bütçe kanunlarına böyle bir hüküm konulamaz; kanunlara aykırı, prosedüre aykırı bir hüküm konulamaz Anayasa'ya göre. Anayasa'nın 163'üncü maddesine bakın, olacak şey değil ama her dönem bu yapılıyor. Ve biz her sene -işte, bu sene 570 milyarlık bir bütçe var- aşağı yukarı bu miktardaki bütçeleri denetlemeden doğru dürüst, mevzuatına uygun olarak çıkarmadan hukuksuz bir şekilde buradan geçiriyoruz.

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) – Ek bütçeleri kastediyorsunuz değil mi?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Normalde yapılması gereken ek bütçe. Yani, o da dediğim gibi bir haftalık bir iştir. Bakın, bir haftalık bir iştir, gerekiyorsa yapılır. "Zorunlu nedenler..." Yok öyle bir zorunluluk. Zorunlu nedenler yine burada bahsedilmiş, özellikle askerî konularla ilgili bazı zorunluluklar söz konusu olursa Maliye Bakanlığı tarafından ödenek üstü harcama yapılmasına cevaz veriyor, böyle bir şey yok.

Değerli arkadaşlarım, müsaade ederseniz biraz da Sayın Bakanın sunumuyla ilgili olarak bazı konulara değinmek istiyorum. Sayın Bakan, geçen hafta sunum yaptınız, küresel ekonomiyle ilgili bazı rakamları verdiniz, Türkiye rakamlarını ilave olarak verdiniz ama bunlar arasında bir bağ kurup dünya şöyledir, dünya şu tarafa doğru gidiyor; Türkiye'nin durumu budur, biz bunları dikkate alarak şöyle bir bütçe hazırladık demiyorsunuz. Bütçe, geçmiş yılların bütçesi enflasyon oranında biraz artırılarak, her kurumun bütçesi biraz daha artırılarak her sene geliyor. Ya, küresel ekonomide bu gelişmeler var, sıkıntılar var, belirsizlikler var, beklentiler var. Biliyorsunuz, ekonomi yönetimi özellikle beklentiler yönetimidir, beklentilere göre ekonomi yönetimi yapılır. Bizim bu beklentilerle ilgili bir bütçe yapmamız söz konusu değil, her sene belli oranlarda artırıyoruz. Küresel ekonomide ya da Türkiye ekonomisindeki gelişmeler böyle olmasaydı, olumsuz olmasaydı da biz bu bütçeyi yapacaktık, yine aynı şekilde, aşağı yukarı aynı rakamlar söz konusu olacaktı. Halbuki, anlattığınız şekilde -yani epey de yer ayırmışsınız- küresel ekonomi ve Türkiye ekonomisindeki gelişmelere uygun, o felsefeye uygun bir bütçe hazırladık, bu sene daha farklı bir mantıkla hazırladık; bu sene özellikle şu, şu, şu, şu konularda harcamaları artırdık, şunlarda düşürdük diyebilmeniz, onları tek tek gösterebilmeniz.

Şimdi, mesela eğitim harcamaları. Eğitim harcamalarında öğrenci sayısı artıyor, ona bağlı olarak bina sayısı artıyor, öğretmen sayısı artıyor, ona bağlı olarak da eğitim harcaması artıyor. Gerçek bir eğitim yatırımı yok, içerik olarak öyle. Ne artıyor? En önemli artış Millî İstihbarat bütçesinde. 2006'da -yanlış hatırlıyorsam- 300 küsur milyon lira olan Millî İstihbarat bütçesi 1 milyar 600 küsur milyona çıkmış. Yüzde 454'lük -demin hesapladım- bir artış var, yüzde 500'e yakın. En önemli artış orada. O gösteriyor aslında Türkiye'nin nereye doğru gitmekte olduğunu, sıkıntıları gösteriyor. Halbuki sizin bize yaptığınız sunumda bunun felsefesini de açıklayabilmeniz lazım yani bütçe rakamlarının felsefesini açıklıyor olmanız lazım.

Şimdi, Sayın Bakanım, geçici bütçeyi yanlış yaptınız bir kere. Ama bu bütçeleri -bu sizin de ilk bütçeniz, hayırlı olsun tekrar- bunu doğru, hukuka uygun bir şekilde yapmanız lazım. Bakın, hukuk çok önemli. Avrupa Birliği'nin 2015 Türkiye Raporu'nda da bu konuyla ilgili epey bölüm ayrılmış; Türkiye'deki hukuksuzlukları anlatıyor, yolsuzluklarla ilgili önemli paragraflar var, bunlara bakmanızı tavsiye ederim arkadaşlar, çok önemli şeyler var burada, ben de çok yararlanıyorum. Ama Sayın Bakanın da bu konularla ilgili olarak daha bütçe rakamlarına hitap eden bütçeler hazırlaması gerekir diye düşünüyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :25/1/2016

Saat

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 35

Mesela, Sayın Bakanım, geçen hafta sonu ABD'nin iki numarası geldi; geldi oturdu, bütün bizim yönetim kademesini sıygaya çekti. Bu arada, biliyorsunuz bir gazetecinin oğlunu da çağırıldı "Baban bir kahraman." dedi, "Cesur." dedi. Ona "cesur" demek, onu içeri atanlara ne demek, bilmiyorum.

Hukukun olması gerekir. Hakikaten hukuk çok önemli. Sizin de hukuka bağlı olmanız gerekir aynı şekilde. Şu bütçeyi de hukuka uygun yapmanız gerekir. Sıkıntılar içerisinde bir ülke. Bakın, Kilis'e -bizim bir vilayetimiz- son zamanlarda ikinci kez bomba geldi, bomba atıldı, roket geldi, yaralananlar var. Böyle sıkıntılar, kaos ve karmaşa var. Bir Saray Başkanışmanı -ki en köklü kurumlardan bir tanesidir, özel sektör kurumlarından bir tanesidir- İş Bankasıyla ilgili olarak diyebiliyor ki: "Buna devlet el koymalıdır." Böyle bir hukuksuzluk, böyle bir anlayış olur mu ve bu kamudan gelebilir mi? Sizin, bunlara da dur demeniz gerekiyor. Bunlar yanlış işler, Türkiye ekonomisini altüst edecek konular. Yani ne demek şu bankaya el konulsun? Böyle bir şey olabilir mi, bir hukuk devletinde böyle bir söz söylenebilir mi? Ondan sonra Türkiye'de yatırım yapılır mı?

Yatırım harcamaları, değerli arkadaşlar, 2016 bütçesinde 2015'e göre azaldı, yüzde 4'ten yüzde 3,8'e düştü, yatırımlarımız azalıyor. Yatırım yapılamaz çünkü Türkiye'de bu gidişle. Bu bir tahmin bir de. Daha da düşük, muhtemelen çok daha düşük olacaktır.

Vakit daraldı diye atlayarak geçiyorum bazı konuları.

Şimdi, Sayın Başkanım, bu Sayıştaydan gelen raporlarda özellikle bazı sorumluluklar var orada, yaptırımlar var, onların yerine gelmesi gerekiyor. Mesela ödenek üstü harcamayla ilgili olarak bazı bürokratlara ceza verilmesini istiyor Sayın Bakanım. Biliyorsunuz "5018'e göre harcama emrini verenlerin en az 2 maaş tutarında ceza yemesi lazım." diyor. Var mı böyle bir hadise?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Onun koşulları var. Ödenek üstü harcamayı yapma hususunda kamu görevlisinin mevzuata aykırı hareket etme durumu tespit edilecek, ona göre de tabii ki ceza uygulanacak. Orada bir tereddüt yok.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Peki, 14 milyar lira...

BAŞKAN – Affedersiniz, müsaade ederseniz Bülent Bey...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ben zaten cevaplayacağım onları.

BAŞKAN – Siz not alın Sayın Bakanım, böyle kesmeyelim hatibin konuşmasını, en sonunda cevap verelim siz de uygun görürseniz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır canım, kesmedim. Bazen göz teması olur, karşılıklı konuşma olur...

BAŞKAN – Yok, hayır öyle de, insicamı bozmamak adına.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bozulmaz.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kuşoğlu, siz devam edin lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Şimdi, tek tek bakanlıklar, kurumlar bütçeleriyle ilgili Sayıştay raporlarını dikkate alacağız, onlarla ilgili olarak konuşacağız ama şimdi bu gelen raporlar var ya, bütçeyle beraber, 2014 kesin hesabıyla ilgili gelen genel raporlar var ya, bunların gereklerinin de yerine getirilmesi lazım.

Biz bu sene yine 6'ncı maddeye "Maliye Bakanı yetkilidir her türlü şeyi yapmaya." diyecek miyiz? Böyle mi olacak? Yani yine her yedek ödenek, ödenek üstü harcama bu şekilde yapılmaya devam edecek mi?

O zaman bir anlamı kalmıyor yani bütçe yapmamızın bir anlamı yok. Yani "Bütçeyi Maliye Bakanı yapar." desek, inanın bundan daha iyidir. "Maliye Bakanı bütçeyi yapar, uygular." desek daha iyi çünkü hiçbir şekilde Meclisin katkısı söz konusu olmayacak demektir.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yine var Bülent Bey, aynı madde duruyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Duruyor, aynı madde duruyor, bilerek soruyorum ben de onu.

Ama Sayın Bakanım, bu şekilde bütçe olmaz. Bu 6'ncı madde tümüyle bütçe yapma yetkisini size veriyor. Biz bütçe yapmıyoruz, bütçenin ne olduğunu da bilmiyoruz. Bütçeyle ilgili biz hâlâ birçok konuda, mesela Sarayın maliyeti nedir, bilmiyoruz, hiç kimse bilmiyor, maliyet ne kadardır bilmiyoruz. Ben şimdi oradan ezbere olarak alsam, Kalkınma Bakanlığındaki bazı ödenekleri falan da ona dâhil etsem, bir rakam çıkarsam çok ezbere olacak, afaki olacak ama maalesef mecburuz bu şekilde yorum yapmaya.

Biz yine, bu sene de geçmiş yıllardaki gibi kesin hesabı bu şekilde kabul edersek -ödenek üstü harcamalarla, yedek ödeneğin aşılmasıyla- yine bütçe kanun taslağına 6'ncı maddeyi koyup kabul edersek kanun olarak, yine geçmiş yıllardaki gibi hiçbir anlamı olmayan bir bütçe yapmış olacağız.

Değerli arkadaşlarım, gerçekten öyle, hiçbir anlamı olmayacak. Bunu kabul etmek mümkün değil. Bu sorumluluktur hepimiz için, bu sorumluluğu yerine getirmek zorundayız. Yanlış iş yapmış olacağız.

Sayın Başkan, siz de Başkanlık Divanı olarak bu sorumluluğu lütfen müdrik olun. Bu şekilde bir oyun oynamış oluyoruz. Hiçbir anlamı yok. Ne kesin hesaba ilgili, 450 milyar lirayla ilgili hesap sorabiliyoruz ne 570 milyar liranın nasıl kullanılacağıyla ilgili bir yetkiye sahip olabiliyoruz. Olmaz böyle bir şey; böyle bir bütçe yapma anlayışı olmaz. Yaptığımız işin bir anlamı olmalı.

BAŞKAN - Sayın Kuşoğlu, istirham ediyorum efendim, bu toplantının maksadı bu, zaten sizin bahsettiğiniz hususlar.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Toplantının maksadı o ama uygulamada sadece konuşuyoruz, geçiyoruz. Hataları söyleyeceğiz... Şimdi, Mehmet Bey sabahleyin anlattı, ben anlatıyorum, Bihlun Hanım anlattı, özellikle bu konuları işledik.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hâlâ yok.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ne olacak peki? Yani diyoruz ki: "Bu kanunsuz, bu uygun değil, Anayasa'ya da aykırı." Aykırı mı? Aykırı değil mi, kimse itiraz da etmiyor ama tamam yine de getiriyoruz diyor Sayın Bakan 6'ncı maddeyi.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :25/1/2016

Saat

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 36

BAŞKAN – Efendim, Sayın Bakanın cevabını henüz dinlemedik, müsaade ederseniz onun da cevabını dinledikten sonra yapalım değerlendirmeleri.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Cevabı öyle olacak. Cevap olarak diyecek ki: “6’ncı maddeyi getiriyoruz, geçiriyoruz.”

MEHMET GÜNAL (Antalya) – “Ben Sayıştaya karışmam...”

BAŞKAN – Bilmiyoruz efendim, müsaade ederseniz, cevabını dinleyelim, daha sonra yapalım bu değerlendirmeleri.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Öyle bir şey demeyeceğim, ondan emin olabilirsiniz.

BAŞKAN - Buyurun lütfen, siz devam edin.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Peki, teşekkür ederim.

Hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri, önümüzdeki listeye göre Komisyon üyemiz olan sayın milletvekillerinin söz taleplerini karşılamış durumdayız. Komisyonumuz dışından, Komisyon üyesi olmayan milletvekillerimizin söz talebi olmadığı için, böylece bütçe ve kesin hesap kanunu tasarıları ile Sayıştay tezkerelerinin tümü üzerindeki görüşmeleri tamamlamış bulunuyoruz.

Şimdi, öncelikli olarak talep eden...

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Başkanım, usule ilişkin olarak bir belirlemede bulunmak istiyorum.

BAŞKAN – Bir saniye Sayın Bakanım, müsaade ederseniz, ben bundan sonraki programı arz edeyim, size söz vereyim ondan sonra.

Öncelikli olarak talep eden Komisyon üyelerine, Sayın Bakana soru sormaları için söz vereceğim. Komisyon üyelerimizin tamamı için toplam süre on dakika, ayrıca Komisyon üyesi olmayan sayın milletvekillerinin soruları varsa onlar için de beş dakika süre vereceğim, böylece sorular için on beş dakika süre verdikten sonra da Sayın Bakana cevap vereceğim ama buna geçmeden evvel, anladığım kadarıyla Sayın Temizel’in usule ilişkin bir söz talebi var.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ben de unuttuğum bir şeyi söyleyeceğim Sayın Bakandan sonra.

BAŞKAN – Tabii.

Buyurun Sayın Temizel.

III.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- Komisyonun çalışma usul ve esasları hakkında görüşmeler

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, değerli arkadaşlar, Anayasa’nın 163’üncü maddesi bütçelerde değişiklik yapılabilme esaslarını belirtiyor ve diyor ki: “Merkezî yönetim bütçesiyle verilen ödenek, harcanabilecek miktarın sınırını gösterir. Harcanabilecek miktar sınırının Bakanlar Kurulu kararıyla aşılabileceği ne dair bütçelere hüküm konulamaz.”

5018 sayılı Kanun’a geçiyoruz buradan, madde 19, son fıkra: “Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin bütçelerindeki ödeneklerin yetersiz kalması halinde veya öngörülme yen hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla, karşılığı gelir gösterilmek kaydıyla, kanunla ek bütçe yapılabilir.”

Yani Anayasa’nın 163’ü ile 5018’in 19’uncu maddesi birbirlerini tamamlayan yani birisiyle talimat verip de ortalıkta bırakılmayacağını gösteren iki tane düzenleme.

Şimdi, 2015 yılında 33 milyar 49 milyon liralık ödenek üstü harcamamız var. Buna karşılık 2015 bütçesinde 31 milyar 407 milyon lira da gelir artışı var yani tahminin ötesinde gelir. Dolayısıyla, çıkartılacak olan bir ek ödenek kanun tasarısıyla 33 milyar liralık ödenek üstü harcamanın artırılan bu 31 milyar liralık gelirle karşılanabileceği, geri kalan kısmının da, zaten çok büyük bir miktar değil, herhangi bir kalemden aktarma suretiyle bunun çözülebileceği zaten bu bütçenin içerisinde girmiş vaziyette. Şimdi, Anayasa’nın bu hükmüne rağmen, 5018’in alttaki hükmüne rağmen ve de bütçede ortaya çıkmış böyle uygun bir duruma rağmen biz bütün bunların hepsini atlayarak, tamam, 2014 bütçesini ve 2015 bütçesini geçtik diyerek 2016 bütçesinin görüşmelerine başlarsak bundan sonraki yapılacak olan veya karşımıza çıkacak olan sorunların çözümünde bir yol açmış oluruz. Bu yol iyi bir yol değil. Dolayısıyla, bunu telafi edecek olanağınız var. Anayasa’nın 163’üne, 5018’in 19’uncu maddesine göre ödenek üstü harcamayı karşılayacak gelir gösterme olanağınız da olduğuna göre sizlere bunu burada çözerek Anayasa ve yasalara uygun bir düzenleme yapmanızı öneririm. Fazla vaktinizi almaz, yapın bunu ve bundan sonraki zamanlarda da hiç değilse böyle bir ihtiyaç çıktığı zaman karşılık gösterilmek suretiyle, ek ödenek tasarısı gösterilmek suretiyle Meclisin bütçe hakkını ihlal etmeden Anayasa’ya uygun uygulamalara devam etmiş olursunuz.

Teşekkür ederim.

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/529) ile 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/297) ve Sayıştay tezkereleri (Devam)

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim.

Eminim, Sayın Bakan not almıştır, cevapları sırasında buna da değinecektir.

Değerli milletvekilleri, şu anda Sayın Bakana soru sormak için Sayın Çam, Sayın Paylan, Sayın Günal, Sayın Usta söz istemiş durumda. Sayın Kuşoğlu’nun atladığı bir husus var, onu tamamlaması için ona söz vereceğim. Bu arada soru sormak isteyen değerli

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :25/1/2016

Saat

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 37

milletvekilleri varsa basarak bu taleplerini kayda geçirirlerse çünkü on dakikayı ona göre taksim edeceğim, takdir edersiniz ki adilane bir şekilde olması için.

MUSA ÇAM (İzmir) – O kadar zaman kısıtına ihtiyaç yok Sayın Başkan.

BAŞKAN – Efendim, usul bu şekilde.

MUSA ÇAM (İzmir) – Bu şekilde parmak usulüne göre karar alıyorsun, soru bile soramıyoruz.

BAŞKAN - On dakika gayet kifayetsiz bir süre.

Buyurun Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, demin ihmal ettim konuşmam sırasında çünkü irticalen bir konuşma yaptım, bir metin üzerinden değil.

Şimdi, değerli arkadaşlar, 2016 yılı bütçesiyle ilgili olarak Maliye Bakanlığı iki defa bütçe hazırladı. Bir tanesi ekim ayında normal süresinde bize geldi, bu bütçe; bir tanesi de daha sonra ocak ayında geldi, şimdi onun üzerinden görüşmeler yapıyoruz. 2016 bütçesinin ekim versiyonunda bütçe açığı 15 milyar liraydı, şimdi 29'a çıktı, tam 2 misline çıktı, birkaç ay içerisinde, bunlar üç ay içerisinde olan şeyler. 540 milyar liralık bir bütçe vardı, harcama, 570 milyar liraya çıktı. Bununla ilgili ben yorum yapacaktım ama madem soru-cevaba geçtik, bu benim sorum olsun Sayın Bakan. Bu bütçedeki 30 milyar liralık artışın sebepleri nedir? Açığı yüzde 100'lük artışın sebepleri nedir? Bunlarla ilgili ayrıntılı bilgi verebilirseniz o zaman memnun olurum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Kuşoğlu.

Değerli milletvekilleri, soru-cevap kısmına geçiyoruz.

Sorusu olan bütün milletvekillerimizin soru sormasına imkân tanımak üzere her milletvekilimizin soru sorma süresini iki dakika olarak tespit ediyoruz. Dolayısıyla, bu süreye riayet edersek diğer milletvekili arkadaşlarımızın da haklarına riayet etmiş oluruz.

Buyurun Sayın Çam.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Bakan, teşekkür ediyorum.

Cumhurbaşkanlığı, Başbakanlık, Hazine Müsteşarlığı, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı, Millî Savunma Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı ve Ulaştırma Bakanlığı başlangıç ödeneklerinin bu ölçüde artırılmasına neden ihtiyaç duyulmuştur? Ödenek artırımı hangi kalemlerde yapılmıştır?

Bütçe hazırlıkları yapılırken ve TBMM'de görüşülürken ön görülmeyen ne tür olağanüstü gelişmeler yaşanmıştır ki bazı kuruluşların başlangıç ödeneklerinde toplam 47,6 milyarlık artırım, bazılarının ödeneklerinde 25 milyarlık indirim yapılması gerekmiştir? İndirim ve artırım yapılan kuruluşlara başlangıçta bu ölçüde ödenek verilmesi yönündeki engeller nelerdir? Merkezî yönetim bütçesini âdeta yeniden şekillendiren bu uygulamanın anayasal ve yasal dayanağı var mıdır?

Merkezî yönetim bütçesinde TBMM'nin iradesi dışında bu türden işlemler yapmak kamu harcamalarında şeffaflığı ortadan kaldırarak yolsuzluklara ve keyfî harcamalara zemin oluşturmaz mı?

Bu uygulama bir şekilde bazı kamu kurum ve kuruluşlarına gerçekte verilen ödeneğin kamuoyunun dikkatinden kaçırılmasına yönelik midir?

Artırılan ödeneklerle birlikte Cumhurbaşkanlığı toplam bütçe ödeneği 545,9 milyon liraya çıkarılmıştır. Bu, Cumhurbaşkanlığı bütçesinin 2014 yılında gerçekleşen harcama tutarına göre yüzde 123,1 oranında artırılması anlamına gelmektedir. Cumhurbaşkanlığı bütçesi hangi gerekçeyle bu kadar artırılmıştır?

Son sorum: Cumhurbaşkanlığı bütçe harcamasının Haziran 2015'te 54,6 milyon lira gibi, önceki ayların 3-4 katı, geçen yılın aynı ayının ise 5 katına çıkması hangi olağanüstü harcama gereksiniminden kaynaklanmıştır? Bu harcama artışına 7 Haziran 2015'te ve 1 Kasım 2015'te yapılan milletvekili seçimlerinin etkisi var mıdır?

Teşekkür ediyorum.

İki dakika dedi, ne yapalım, bu kadar soruyu sormak için...

BAŞKAN – Sayın Çam, öncelikle henüz daha on beş saniyeniz vardı, süreye bu kadar riayet etmiş olmanızdan dolayı bir İzmirli hemşehrim olarak size teşekkürlerimi ayrıca sunuyorum.

MUSA ÇAM (İzmir) – İki ayağımızı bir pabuca sokuyorsunuz, ne yapalım?

BAŞKAN - Ayrıca da hiç beis yok efendim, buna üç hafta devam edeceğiz, üç hafta buradayız Allah ömür ve sağlık verirse. Dolayısıyla, bu kalemler geldiğinde bu soruları tekrar sormakta da hiçbir sıkıntı yok.

MUSA ÇAM (İzmir) – Şimdi Sayın Bakan adına bize yanıt vermeyin, Sayın Bakan orada duruyor.

BAŞKAN – Tabii, Sayın Bakanımız hepsine cevap verecektir inanıyorum ki.

MUSA ÇAM (İzmir) – Bekliyoruz sabırsızlıkla.

BAŞKAN – Sayın Günal, buyurunuz lütfen.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederim.

Sayın Bakana ben net bir soru soracağım. Az önce, Sayın Usta tasarruflarla ilgili azalışı söyledi ama önceki günlerde sizin açıklamanızı gördüm, demişsiniz ki: "Vatandaşın asgari ücreti azıcık artıyor, bunu harcamasın tasarruf etsin. Yüzde 25, 30'a tasarrufların çıkması lazım." Şimdi, bakıyoruz, 25, 30'a ne zaman çıkar, nasıl çıkar? "Kamu tasarrufu düşerken özel tasarruf artacak." demişsiniz ama gelir belli, yatırım belli; biz yüzde 25'ten vazgeçtik, yüzde 20'ye çıksanız alnınızdan öpeceğiz de bunu nasıl yapacağız? Şimdi, bu harcamalar denetlenmezse, bizim Sayıştayda söylediğimiz denetim hakkımız elimizden alınırken, bir taraftan bu hesapları,

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :25/1/2016

Saat

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 38

harcamaları denetlemeden özel hesaplardaki harcanan paraları oradan oraya sizin aktarma yetkiniz var ama sizin yetkinizin dışında aktarılanların bile izini süremiyoruz, hadi onu gene bir şekilde bütçeye birinden aktar, ötekine döndür, bir kalemden diğerine geçiriyorsunuz, kontrol edemiyoruz diyoruz. Şimdi, burada bu nasıl olacak? Bu dengeleri ben çok gerçekçi bulmuyorum, yani çok iyimser hazırlanmış, sadece Sayıştaya girdiğim için. Siz nasıl görüyorsunuz? Şimdi, enflasyon iyimser tahminle bile 7,5 dediğine göre, daha önce 5 dediğimiz 8; 8,8; 8,5 çıkıyordu, yani 7,5 dediğinize göre en az 10,5; 11'den aşağı çıkmayacak anlamına geliyor. İşsizlik hâlâ 10,5 düzeyinde, 2002 diyordunuz, 10,3'tü, nasıl olacak da bu göstergeler, bu dayandığımız temel büyüklükler eğer yanlışsa, eğer bu millî gelir hedefini geçen seferki gibi iyimser koyarsanız yani yüzde 4 yerine 3 olduğu zaman siz ne kadar bir vergi gelirini kaybedeceksiniz? Sizin alacağınız vergiler gelir ve bunu oluşturan harcamalar üzerinden olacağına göre bu gelirler gerçekçi değilse biz o gelirleri nereden bulacağız? Dönüp yeniden Eylül ayında, geçen sefer oldu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bitirdim Başkanım.

...OVP açıklandığı zaman -Sayın Şimşek döneminde olmuştu, sizde de devam edecek mi?- dönüp vatandaşa "KDV, ÖTV olarak biz bu bütçeyi tamamlayamayacağız, dolayısıyla, kusura bakmayın, yıl sonuna kadar biraz ÖTV, KDV artışı yapacağız." diyecek misiniz diye... Çünkü asgari ücretteki artışa bakarak söylemişsiniz, vatandaşın alacağı zaten belli, oradan tasarruf etme şansı yok, asgari ücretle geçinenler zaten kendi borçlarını zor ödeyebiliyorlar, vatandaş geçiminin sıkıntısında. Nasıl bunları gerçekle bağdaştırıyorsunuz, merak ediyorum.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Günal.

Buyurun Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Bakan, ilk konuşmamda da belirttiğim bu basın özgürlüğü, ifade özgürlüğü, hukukun üstünlüğü ve insan hakları değerleri bütçemizle ne kadar ilgilidir sizce? Yani, bunların bütçe rakamları üzerinde doğal olarak, doğrudan ilişkisi olduğunu düşünüyorum. Bu grafikleri de keşke bütçe sunumunuza ekleyebilseydiniz, şu anda AKP iktidarının en düşük dönemini yaşıyor olabiliirdik bu konularda. Bu özgürlüklerin genişlediği dönemlerde ekonomimizin de iyi gittiğini iyi biliyoruz, bu özgürlüklerin daraldığı anda da ekonomilerin kötüye gittiğini biliyoruz. Dünya standartlarında, bu özgürlüklerin daraldığı yerde bütçemiz de daralacaktır. Bu yönde sizin de uyarılarınız olacak mı? Bu uyarılarınızı çok merak ediyorum.

Diğeri: Vaatleriniz Medisten geçiyor. Bu vaatlerin toplamı nedir ve gerçekten nasıl finanse edeceksiniz? Yani, kalem kalem rica ediyoruz "Biz şu vaatleri yaptık, her bir vaat için total şu rakamlar var ve biz bunları nasıl finanse edeceğiz?" diye. Ben bununla ilgili henüz cevap alamadım. Kitapçıklarda da bazı rakamlar var ama... Mesela, geçen sene tek seferlik gelirleriniz vardı; özellikle vergi affıyla ilgili gelirleriniz vardı, başka tek kalemlik gelirleriniz vardı. Bu sene onlar da olmayacak. Hangi tek kalemlik gelirleri öngörüyorsunuz? Yani, sanıyorum finansman için tek kalemlik bazı gelirler öngörüyorsunuz, bunları da çok merak ediyorum.

BAŞKAN – "Tek kalemlik gelir" derken...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yani, tek seferlik dilimler yani onların devamı olmayan; özelleştirme veya diğer gelirler gibi.

BAŞKAN – Bir sefere mahsus.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Evet, bir sefere mahsus gelirler.

Bir de gelir üzerinden alınan vergilerde hâlâ gelir vergisinin yüzde 68'ini emekçiler ödüyorlar. Gelir vergisi reformunu dillendirmişsiniz. Bununla ilgili bu yıl hemen başlayabilecek miyiz? Yani, gelir vergisini hem düşük alıyoruz hem de yüzde 68'ini emekçiden alıyoruz. Rant üzerinden vergi alamıyoruz, rant vergisini bir an önce gündeme getirmenizi bekliyoruz çünkü hâlâ devlet imar planlarıyla rant dağıtan bir noktada. Bunların da vergilendirilmesi ve yoksul emekçi kesimlere dağılması noktasında acil bir tedbiriniz var mı, hemen olacak mı? Bunu çok merak ediyorum.

Bir de hedefleriniz doğrultusunda döviz kuru, enflasyon hedefleri nasıl tutarlı hâle getirilecek? 2.99 dolar, 7,5 enflasyon. Bu konuda beklenti yönetimiyle ilgili Merkez Bankası net bir şey söyleyemedi. Yani, beklentiler şu anda yukarı doğru döviz kurunda da enflasyonda da, bunu kırmaya dönük... Çünkü genişlemeci bir politikanız var şu anda, vaatler devrede, bu genişlemeci politikanın tahsili nasıl olacak, nasıl vergilendirilecek?

BAŞKAN – Sayın Paylan, lütfen bağlayalım.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hemen bitiriyorum.

Çünkü, genişlemeci politikanıza inandıracak şey, tekrar para nasıl toplayacak kamu? Bu noktada ancak dengeleyebilirsiniz 7,5 beklentisini, yoksa 10, 11, 12'yi yani çift haneli rakamları görme riskimiz var. Biran önce beklenti yönetimine girmeniz gerekiyor bence. Bu konuda da cevabınızı özellikle merak ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Paylan.

Sayın Tamaylıgil...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

2014 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'nun E cetvelinde açılan özel hesaplardan yapılan harcamaların toplamı nedir Sayın Bakanım? Yine aynı şekilde, E cetvelinde açılan özel hesaplardan kaç tanesi Sayıştay tarafından denetlenmiştir? Özel hesaplardan yapılan kullanımlarla ilgili olarak bakanlıklarca ayrı ayrı veya topluca bir rapor hazırlanacak mı, verilecek mi?

Yine aynı şekilde, Bakanlık bütçesinden zorunlu hâllerde belediyelere yardım yapılmasına ilişkin ödenekten 2012, 2013, 2014, 2015 yıllarından hangi zorunluluktan dolayı hangi belediyelere ne kadar yardım yapılmıştır?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :25/1/2016

Saat

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 39

Ayrıca şunu sormak istiyorum: Ekonomiyle ilgili 3 tane bakanlık olarak ayrı ayrı ihracat rakamı hedefleri verildi. Bundan önce, bu farklı beyanların her zaman için ekonomide risk faktörü açısından veya güven açısından çok önemli olduğunu düşünüyorum. Gümrük ve Ticaret Bakanımız Sayın Tüfenkci ihracatı 2016 için 200 milyar demişti, arkasından, Sayın Elitaş 150 milyar dedi, sonra siz sunum yaptınız, ihracat hedefi 155 milyar dediniz. Hedeflerin hangisi doğru, hangi bakana inanacağız? Hangisi temeline inanıp doğruyu söylüyor? Yine üç bakan üç ayrı şey mi konuşuyor diye sorgulamak istiyorum.

Bir de bence her zaman konuşmasında sınırını aşan bir saray danışmanı var. Türkiye’de yerleşik bir bankaya el konulması için bir çağrıda bulunmuştu. Böyle bir çağrıyı dile getiren, kendine danışman kimliği biçmiş kişinin ekonomi ve Türkiye’deki bankacılık sistemi açısından baktığınız zaman böyle bir çağrısını ne derece doğru bulduğunuzu sormak istiyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Tamaylıgil.

Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, öncelikle bahsettiğim tablo yok. Yani, 2015 yılı vergi gelirlerinin hedef ve gerçekleştirmelerinin gösterildiği bir tablo yok. Ayrıntılı, o detaylı, o yüzlerce sayfa olan şey ayrı, o sayfaları kastetmiyorum. Bin sayfalık bir şeyin içerisinde bunun olması gerekirdi.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Gerek yok, var zaten.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, hayır, “brüt, net” demiyorum, “hedef, gerçekleşme.”

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Var zaten.

ERHAN USTA (Samsun) – Yok.

Şimdi, Sayın Bakanım sorularım şunlar: Biliyorsunuz, 2015 yılında bütçe açığı saptı, yani hedefi tutturamadınız. Bir defalık gelirler olmasaydı çok daha fazla sapacaktı. Bu bir defalık yani arızı gelirleriniz ne kadar 2015 yılında? Bunlar olmasaydı sapma ne kadar olacaktı?

2016 yılında da ödenek üstü harcama yapacak mısınız? 2015 yılında 33,1 milyar TL’lik ödenek üstü harcama yapıldığını söylemişim. Bu alışkanlık 2016 yılında da devam edecek mi? Bunun bir parçası olarak, 2016 yılında Karayollarına ilave ödenek verecek misiniz?

Konuşmam esnasında sormuştum ama sorularda tekrar hatırlatmakta fayda görüyorum araya gitmesin diye: 2016’da başlayacak yeni harcama programlarının ayrıntılı yükü ne kadardır?

Aynı şekilde, gelir azalışına ilişkin düzenlemelerin mali boyutu nedir 2016 yılında?

Gelecek yıl orta vadeli programı zamanında çıkaracak mısınız?

Rant vergisini ne zaman çıkaracaksınız? Çünkü bu eylem planında da var. Bu ne zaman çıkarılacak?

Bunun dışında, 2016’da yeni vergi veya vergi artışı var mı? Çünkü rakamların bir miktar buna işaret ettiğini konuşmamda söylemişim.

Bütün bunlardan sonra, özellikle şu ödenek üstü harcamaları da dikkate alırsak gerçek bir mali disiplin uygulamasına ne zaman geçeceksiniz?

İmalat sanayisinin üretimini artıracak, teknoloji seviyesini yükseltecek, yenilikçiliği artıracak neler yapacaksınız? 2016 yılında bunlara bütçenizde ilave ne kadar kaynak ayırdınız? Çünkü, Türkiye’nin büyümesi açısından bu son derece önemli.

Son sorum: Motorlu taşıtlar vergisinde emisyonu esas alan vergi sistemine ne zaman geçeceksiniz?

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Usta.

Sayın Çaturoğlu...

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Sayın Bakanım, bu bütçede olduğu gibi diğer bütün bütçelerde de tarım, sanayi ve diğer kesimlere destekler vardı. Ben burada bir örnek vermek istiyorum. Bu desteklerin bir amaca matuf olması gerektiğini ifade ederek bunu söylemek istiyorum.

Akçakoca’da fındık sempozyumuna katılmıştım. Orada bir konu gündeme geldi. Bizde fındıktaki ortalama dekar verimliliği 80 ila 100 kilo arasında değişiyor, dünyada bu 150 ila 200 kilo arasında değişiyor. Mesela, biz alan bazlı destekler veriyoruz. Bu destekler fındıkta tarla verimliliğinin artırılması için kullanılamaz mı yani bir amaca matuf olamaz mı?

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Çaturoğlu.

Son olarak Sayın Temizel konuşacak sanırım değil mi?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ben konuşacağım.

BAŞKAN – Siz mi Sayın Kuşoğlu?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Yıldırım da konuşacak.

BAŞKAN – Peki, son olarak Sayın Yıldırım, ondan sonra, çünkü Komisyon üyesi olmayan bir değerli milletvekilimiz var ona da... Maalessif arkadaşlar, baştan özellikle istirham ettim kaç kişi soru soracak diye, ona göre süre tahsisi yapıyoruz. Siz de takdir edersiniz ki ucu açık olamaz bu görüşmelerin. Sayın Kuşoğlu, Sayın Yıldırım ve daha sonra da Sayın Mevlüt Karakaya’ya söz vereceğim, daha sonra da Sayın Bakan cevap verecek.

Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :25/1/2016

Saat

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 40

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Genel Kurulda da sordum ne kadar Maliye Bakanlığının kamu alacağı var, vergi alacağı 2015 sonu itibarıyla diye, buna cevap vermemişsiniz. Aslında ezbere biliyor olmanız lazım, bildiğinizden de eminim. Cevaplarsanız önemli çünkü. Herhâlde 90 milyar liranın üzerinde diye tahmin ediyorum.

Sayın Bakanım, bir de bu ödenek üstü harcamalar konusunda iki maaş cezaya çarptırılacak harcama yetkilisi kişilerle ilgili durum devam ediyor her hâlükârda değil mi bu 6'ncı maddeye rağmen? Onunla ilgili bir açıklama yaparsanız memnun olurum. Onların sorumluluk her hâlükârda devam ediyor. Yani, siyaseten sizin bir sorumluluğunuz yok ama bürokratin sorumluluğu devam ediyor gibi görünüyor. Bir açıklama yaparsanız memnun olurum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Kuşoğlu.

Sayın Yıldırım...

AHMET YILDIRIM (Muş) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, şimdi, söylediğimizde kavramlandırma çok önemli değil tabii. Biz “savaş ekonomisi” diyoruz, başka bir şey diyelim, “çatışma” vesair diyelim. Emin olun Kabinede işini icra ederken en sıkıntı çekecek olan koltukta oturuyorsunuz. Çünkü, hiçbir şey yurttaşlarımızın, vatandaşlarımızın canıyla, malıyla kıyaslanmaz ama bu çatışmalardan kaynaklı ekonominin getireceği yük emin olun tahmin edemeyeceğimiz kadar derinliktir. Sosyal, siyasal, eğitim sağlık ama en çok da ekonomiyi vuruyor. Bakın, sadece askerî harcamalardan söz etmiyorum, askerî harcamalar ve askerî personel giderleri artıyor. Bunun yanı sıra, yabancı sermayenin girişini olumsuz etkiliyor çünkü istikrar giderek bozuluyor. Turizmde, işte -şimdiden görüyoruz- geçen yılın aynı dönemine göre rezervasyonlar yarı yarıya azalmış durumda. Turizmi etkiliyor çünkü döviz girdisi açısından çok çok önemli bir parametre. İhracatı etkiliyor. Öyle ki, bakın -bir önceki konuşmamda ifade ettim- tarım ürünlerinin, yaş sebze meyvenin ihracatını bile olumsuz etkiliyor.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ne?

AHMET YILDIRIM (Muş) – Nasıl?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hangi, neyi etkiliyor?

AHMET YILDIRIM (Muş) – İhracatını etkiliyor.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Çatışmalar mı?

AHMET YILDIRIM (Muş) – Şüphesiz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Güvenlik sorunları mı?

AHMET YILDIRIM (Muş) – Yani, örneğin, Rusya'yla bozulan ilişkilerimiz sizce etkilemiyor mu Sayın Bakan?

Bir de, bütün bunların dışında sormak istediğim en önemli husus...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Terörizmin etkilediği şeyleri sayıyorsunuz.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Efendim?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Terörist aktivitelerin etkilediği şeyleri sayıyorsunuz.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Türkiye'nin Orta Doğu'daki yanlış dış politikasıyla birleştirerek çatışmanın etkilerinden söz ediyorum.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yani, terörizm işte.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Siz “terörizm” diye adlandırabilirsiniz, ben istikrarsızlık, çatışmalı ortamdan kaynaklı istikrarsızlıktan söz ediyorum; bozulan istikrar.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Terör.

AHMET YILDIRIM (Muş) – 216 Yılı Bütçesi içerisinde bir diğer husus: Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bir açıklama, Başbakan bir açıklama yapıyor, şu anda kullanılmaz hâlde olan yaklaşık 700 bin kişinin yaşadığı 6-7 yerleşim birimi tahrip edilmiş durumda, “Bunları olduğu gibi biz yeniden iskâna açacağız, habitatı işler kılacağız.” diye. Bununla ilgili 2016 bütçesine koymuş olduğunuz herhangi bir harcama kalemi var mı? Bakın, yani, Sur, Cizre, Silopi, Varto, Silvan, Dargeçit, Derik, bunların hepsi ciddi zarar gördü sokağa çıkma yasağı ve yaşanan çatışmalı ortamdan ötürü. Buna ilişkin biz göremiyoruz, acaba farklı bir şey mi var? Yani, bu kentlerin yeniden düzenlenmesi, yeniden onarımı ve yerleşime sağlıklı bir şekilde açılması için bütçeye koymuş olduğunuz herhangi bir harcama kalemi var mı?

Teşekkür ederim.

(Oturum Başkanlığına Başkan Süreyya Sadi Bilgiç geçti)

BAŞKAN – Sayın Karakaya, buyurun lütfen.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, öncelikle, biliyorsunuz, Türkiye'de en büyük sıkıntılardan birisi üreten kesim açısından girdi maliyetlerinin yüksekliği. Dolayısıyla, ürün açısından bakıldığında üreten için son derece yüksek bir maliyet, tüketen açısından da bakıldığında Türkiye'de ciddi bir yükseklik söz konusu. Aynı şey emek için de geçerli; çalışana son derece ucuz, çalıştırana pahalı bir yapı. Bu yapının bu şekilde oluşmasında da biliyoruz ki arada devletin “vergileme” adıyla yapmış olduğu uygulamalar etken. Tarımda da mazot içerisindeki ÖTV ve KDV'nin özellikle tarımsal üretimde çok ciddi bir sıkıntı yarattığı ve küresel anlamda rekabette de önemli sorunlarının olduğunu biliyoruz. Yaklaşık 3,5 milyar litre tüketilen mazottan alınan vergi, ÖTV ve KDV neredeyse çiftçiye verilen

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :25/1/2016

Saat

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 41

destekler tutarında. Bu ÖTV ve KDV'yi mazot üzerinden, tarımsal faaliyetlerde kullanılan mazot üzerinden kaldırmayı düşünüyor musunuz?

Bir başka konu -genelde tüm işletmelerin konusu, vergileme açısından da önemli- biliyorsunuz 2003 yılında yayımlanan 5024 sayılı Kanun'la birlikte enflasyon muhasebesi uygulamasına geçilmişti, 2004 yılından itibaren de bu uygulama başladı. Ancak yasa gereği, yıllık yüzde 10 ve kümülatif üç yılın toplamı yüzde 30 olduğunda bu uygulama geçerliydi, devam eden yıllarda enflasyon oranı düşük olduğu için bu uygulamadan vazgeçildi. Ancak her ne kadar yüzde 10'un üzerinde enflasyon olmasa da yüzde 10'a yakın oranlarda bir enflasyon yaşadık, yaklaşık on yıl içerisinde de neredeyse yüzde 100 katlama söz konusu oldu ve işletmeler geçmişte olan bir uygulamayı, yeniden değerlendirme oranında değerlendirme uygulamasını uygulayamadıkları için burada amortisman giderleri boyutunda ciddi bir şekilde kayıpları oldu. Bu konuda bir şey düşünüyor musunuz hem mali tabloların güncelliğini koruması ya da güncelle taşınması noktasında hem de üretim kesimin, özellikle de sanayi kesiminin vergi konusunda buradaki kaybının önlenmesi konusunda?

Çok teşekkür ediyorum efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Karakaya.

Teşekkür ediyorum, şu an soru işlemi de tamamlandı.

Şimdi, Sayın Bakana söz vereceğim.

Sayın Bakan, kırk beş dakika içerisinde sözlerinizi tamamlarsanız sevineceğim. Arzu ettiğiniz sorulara yazılı olarak da cevap verebilirsiniz.

Buyurun Sayın Bakan.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; gün boyunca bütçe üzerinde ve orta vadeli program üzerinde ifade edilen görüşlerden dolayı, yapılan yapıcı eleştirilerden dolayı hepinize ayrı ayrı teşekkür ediyorum. Bütçe, Hükümet tasarısı olarak Meclise geldi, Komisyonumuzca yapılacak olan değerlendirmelerle, katkılarla daha ileri bir safhada şeklini alacak ve Genel Kurula inecek. Dolayısıyla, Plan ve Bütçe Komisyonu bu anlamda, yaptığı tartışmalarla, ifade edilen görüşlerle bütçe kanunlarının şekillenmesine ve uygulamaya yön vermesine önemli bir katkı sağlıyor. Bundan dolayı, yapılan bütün görüş ve ifadelere teşekkür ediyorum.

Gün içerisinde ifade edilen görüşlerle ilgili olarak ben de kendi görüş ve değerlendirmelerimi sizinle paylaşacağım. Başta ben de Sayın Zekeriya Temizel'in, Sayın Bakanımızın ifade ettiği hususu ifade edeyim. Benim yapacağım değerlendirmelerin de veya görüşlerin de herhangi bir şekilde kişilerle ilgisi olamaz, tamamen kavramsal düzeyde ifade edilen görüşlere karşılık bizim kavramsal düzeyde ifade edeceğimiz görüşlerdir. Dolayısıyla, burada kişiler değil, kavramlar, teoriler, politikalar çatışacak ve bu fikir çatışmasından daha güzel fikirler çıkacak. İnşallah, bugünkü görüşmeler de buna katkı veren bir çerçevede gerçekleşir.

Bir kere başta ifade edeyim: Tabii ki, 2016 yılı bütçesi AK PARTİ hükümetlerinin 14'üncü bütçesidir. Yani, 14'üncü defa bütçe yapıyoruz. Dolayısıyla, bütçe karnemizi, bütçe performansımızı, ekonomi politikalarına ilişkin geçmişimizi her bakımdan test edebileceğimiz, tartışacağımız bir geçmişten geliyoruz. O açıdan, 2016-2018 Orta Vadeli Programı'nın gerçekçiliği, öngörülebilirliği, belirliliği ve realizasyonu konusunda geçmiş orta vadeli program ve bütçe performanslarımıza baktığımız zaman olumsuz şeyler de söylenebilir, eksiklerimiz vardır, zaman zaman tahminlerimize ulaşamamışızdır, bunu etkileyen iç ve dış çevre faktörleri vardır ama olumlu şeyler de vardır. Bütçelerle yapılmak istenen, varılmak istenen hedefe varma noktasında gerçekten bu on dört yıl önemli kazanımların elde edildiği bir dönem olmuştur; hem bu, ekonomi politikaları için geçerlidir hem de kamu maliyesi politikaları için geçerlidir. Dolayısıyla, 2016-2018 Orta Vadeli Programı ve 2016 yılı bütçesi de bu açıdan bakıldığında bize göre gerçekçidir. Bize göre dayandığı varsayımlar itibarıyla tutarlıdır. Bize göre bu bütçe gerek gelir gerekse harcama tarafıyla makroekonomik varsayımlarla tutarlıdır ve milllete vadettiği hizmeti gerçekleştirecek özelliklere sahip bir bütçedir.

Öncelikle başta ifade etmek gerekir ki, bir ekonomi politikası veya bütçesi ancak siyasi istikrar varsa realize edilebilir ve gerçekleştirilebilir. Dolayısıyla, 2016 yılı bütçesinin arkasında yatan en önemli, en kuvvetli varsayım siyasi istikrardır. Geçen sene kasım ayında gerçekleştirilen genel seçimler sonrasında Türkiye'de güçlü bir AK PARTİ Hükümeti kurulmuştur, önümüzde dört yıl boyunca seçim yoktur. Hükümet Parlamentodaki temsili itibarıyla son derece kuvvetli, istediği yasaları yapabilecek bir Meclis çoğunluğuna sahiptir. Dolayısıyla, siyasi istikrarın güçlü olması bizim orta vadeli programda ve bütçede öngördüğümüz tahmin ve hedeflerin en güçlü dayanaklarının başında gelmektedir. Önümüzdeki dönemde özellikle yeni Anayasa çalışmaları ve reform gündemi bu anlamda bütçemizin gerçekçiliğini ortaya koyan ikinci faktördür. Yani tek başınıza iktidar olabilirsiniz ama eğer bir planınız, programınız, bir reform gündeminiz yoksa, o takdirde, o bütçeyle, orta vadeli programla öngördüğünüz hedeflere ulaşmanız mümkün değil.

Evet, biz önümüzdeki üç yıl boyunca büyüme oranlarında artan bir ivme bekliyoruz, enflasyonda aşağı yönlü bir patika öngörüyoruz, cari açığın daha da aşağıya geleceğini öngörüyoruz ve işsizlik oranlarında da ılımlı da olsa aşağı yönlü bir patikayı görüyoruz; kişi başına millî gelir artacak. Dolayısıyla bütün bunları sağlayacak olan Hükümetin gündemidir, planıdır, programıdır, reformudur.

Bu açıdan baktığımızda, seçim beyannamemizde de ifade ettik, Hükümet programımızda da ifade ettik, güçlü bir reform gündemimiz vardır. Önümüzdeki dönemde başta yeni Anayasa olmak üzere hukuk devletinin daha da güçlendirilmesi -bu anlamda adalet reformu çok önemli- ekonomiyi itici güç sağlayacak bir faktör olacaktır. Bir bir inşallah adalet reformu alanındaki yasaları Meclise göndermeye başlıyoruz. Önümüzdeki günlerde inşallah Adalet Komisyonunda bu tasarılar görüşülmeye başlanacak.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :25/1/2016

Saat

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 42

Yine, eğitim reformu çok önemli bir reform bileşenidir. Burada, değerli Komisyon üyelerimiz özellikle uzun vadeli büyüme bağlamında eğitime vurgu yaptılar, ben teşekkür ediyorum, çok önemli. Bir ülkede beşerî sermaye niteliğini yukarıya çekecek en önemli faktör eğitimidir, eğitim alanında da inşallah yasal ve idari düzenlemelerle hem ilk ve ortaöğretimde hem de özellikle yükseköğretimde yapacağımız yasal düzenlemelerle önemli bir reform gündemini sizlerin de katkılarıyla gerçekleştireceğiz.

Biliyorsunuz, eğitimde üç tane temel faktör vardır: Bunların başında eğitim ortamı gelir. Eğitim ortamına ilişkin eğer yasal ve idari çerçeveniz eğitim kalitesini destekliyorsa orada eğitim beşerî sermayeye katkı verir.

Bir başka husus, öğretmen. Öğretmene ilişkin olarak sağladığınız yasal çerçeve -öğretmenin eğitim niteliklerinin artırılması konusunda çaba sarf edebiliyorsanız- bu anlamda da büyümeye ciddi destek verir. Bizim Hükümet programımızda özellikle öğretmenlerin niteliklerinin artırılması konusunda önümüzdeki dönemde ciddi düzenlemeler yapacağımızı bir bir belirttik.

Son olarak, öğrenci. Bir eğitim ancak öğrenci varsa yapılır. Dolayısıyla öğrencinin eğitime erişiminden eğitim ortamında nitelikli eğitim almasına kadar onu etkileyen bütün çevre faktörlerinin iyileştirilmesi babında, bu anlamda aileden başlayarak sınıf ortamına kadar eğitim ortamının geliştirilmesi anlamında yasal ve idari düzenlemeler yapacağız.

Yine, önemli bir reform gündemimiz kamu yönetimi alanında. Özellikle bürokrasinin azaltılması, bürokratik işlemlerin kaldırılması, merkezî idarelerin yetkilerinin yerel idarelere kaydırılması anlamında çok sayıda inşallah düzenlememiz olacak. Kamu maliyesi alanında hem kamu harcama tarafı itibarıyla... Bülent Kuşoğlu'nun yaptığı değerli katkılara teşekkür ediyorum, görüşlerimiz tamamen ortak ve aynı. Anayasa'da öngörülen kamu maliyesi çerçevesini güçlendirmemiz lazım. 5018 sayılı Kanun ve Sayıştay Kanunu'yla ilgili yaptığımız yasal düzenlemeler bu anlamda Türkiye için önemli birer reform olmuştur. Ama onların daha da geliştirilmesi lazım. Biz de zaten Hükümet programında önemli bir reform bileşeni olarak kamu maliyesi alanını özellikle seçtik. Özellikle Kamu İhale Kanunu'nda... Çok yakında inşallah Meclise yeni bir Kamu İhale kanunu getireceğiz. Eleştirdiğiniz bir çok konular...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayıştay raporu mu var, tam anlamadım?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayıştay'ı da söyledim.

ERHAN USTA (Samsun) – Oraya geleceğiz Sayın Bakan.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Tam tersine, o darbeydi. Sayıştaya darbeydi, onu geri çevireceğiz dediniz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yani biliyorsunuz, 2011 yılında yaptığımız Sayıştay Kanunu düzenlemesi...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – O darbeydi darbe.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – ...önceki hükümetler döneminde yapılmayan bir düzenleme. Dolayısıyla buna katkı...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yaptığınız şeyler?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, şöyle, bu düzenlemeyi de iktidarıyla muhalefetiyle birlikte yaptık.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Bakan, yapmamız gerekenler zaten.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sonrakiler?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – O yılları da biliyorum.

ERHAN USTA (Samsun) - Şimdi darbe yapıp duruyorsunuz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Değerli arkadaşlar, ben siz konuşurken müdahalede bulundum mu hiç?

ERHAN USTA (Samsun) – Katkı...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hayır, anlayamadık da, yanlış olmasın.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Katkıda bulunun, eyvallah. Yani Sayıştay konusuna girerseniz kaybedersiniz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Zaten kaybediyoruz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Çünkü bakın, bugün bize gösterdiğiniz o Sayıştay raporlarının hiçbirisi 2002'den önce yoktu, yok hükmündeydi, yani öyle bir rapor düzenlenmiyordu. Öyle bir raporu herhangi bir şekilde Parlamentaoya getirecek bir yasal çerçeve yoktu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 2002 değil, 2010'da yapıldı, ondan sonra...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, hayır, eksikliklerine...

ERHAN USTA (Samsun) – Ondan önce de yoktu.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bakın, şöyle: Raporların içeriği konusunu tartışabiliriz, benim de eleştirilerim var, raporların içeriğine dönük benim de eleştirilerim var ama bir kere bir hakkı teslim edelim. Sayıştay Kanunu'yla yapılan bu düzenlemelerle kamu maliyesinde hesap verebilirlik güçlenmiştir, şeffaflık güçlendirilmiştir, saydamlık güçlendirilmiştir. Muhalefet olarak sizin de bu kanunun hazırlanması konusunda önemli katkılarınız vardır, ben hepinize ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sonrası var Sayın Bakanım, sonrası var. Denetim kalmadı.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Daha sonra, Sayıştay Kanunu çerçevesinde hazırlanan raporların daha da kalitesinin artırılması, içeriğinin zenginleştirilmesi konusunda en az sizin kadar istekli olduğumu belirtmek isterim. Sayıştay raporları idarenin kendisine ayna tutmasına fırsat verir. Eksiklik ve yanlışlıklar varsa idare buradan ders çıkarır ve onları düzeltir. Bundan önceki yazılan bütün Sayıştay raporlarında –hem Müsteşar olduğum dönemde hem de şimdi Bakan olduğum dönemde- herhangi bir eksiklik ve aksaklık saptandığında ben en fazla ona sahip çıkıyorum ve idare olarak “Evet, burada bir kusurumuz var, yanlışımız var, eksiklerimiz var, bizim bunu düzeltmemiz lazım.” diyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :25/1/2016

Saat

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 43

Sayıştay raporlarında sizin önünüze gelen eleştiri konusu hususların çoğu inanın taşra düzeyinde veya bürokratik düzeyde yapılan uygulama hataları veya mevzuata aykırılıklar. Olabilir, mevzuata yüzde yüz, mükemmel uyum sağlansa zaten Sayıştay takdirname verir. Bu, İngiltere’de de mümkün değil, Fransa’da da mümkün değil, Almanya’da da. Sayıştay raporlarının veya Sayıştay denetiminin en önemli beklenen çıktısı, aslında, idarenin gelişmesi ve iyileştirme alanlarının tespit edilerek bu anlamda yasal ve idari düzenlemeler yapılmasıdır.

Ben de Sayıştaya ilişkin bir eleştiri yapayım, hep siz mi yapacaksınız? Ben hep söylüyorum, Sayıştay raporlarında sizin de burada gündeme getirdiğiniz bazı eksiklikler var. Mesela, diyelim ki, şu konuda taşınmazlar belediyelere verilmiş, belli bir noktada mevzuata uygun olarak kullanılmamış, dolayısıyla bu aykırı kullanım konusunda tespitler olmuş. Ben bunlara tamamen katılıyorum, bunların da üzerine gitmemiz gerektiğine inanıyorum.

Ama şöyle bir şey de var, ben Sayıştay raporlarına şu perspektiften de bakarım: Raporlara alınacak, tenkit edilecek konular önemlilik kavramı dediğimiz uluslararası denetim standartlarında ve Sayıştayın kendi denetim standartlarında olan bir kavram çerçevesinde olmalı. Yani siz büyük bir kütleyi, denetim kütlelerini inceliyorsunuz, bakıyorsunuz, oradan diyelim ki üç tane örnek buldunuz, üç tane örnek. O üç tane örnek aslında sistematik bir hata değil. Yani sistematik olarak yönlendirilen, bilinçli bir şekilde yapılan bir mevzuata aykırılık değil. Veya Sayıştayın kendi denetim standartlarında da vardır, bir Sayıştay bulgusunun önemlilik dediğimiz derecelendirmeye uygun olarak raporlanması gerekir. Sayıştayın bu anlamda raporlamalarının bu önemlilik kavramına uygun olmadığını düşünüyorum.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bir o kaldı yani, yerindelik kavramı, bir de bu kaldı.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bir dakika, hayır, canım bir dakika, lütfen.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Vallahi helal olsun.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, lütfen, şöyle.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yani, bayağı bir şey demiş gibi...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bunu şu açıdan söylüyorum: Türkiye Büyük Millet Meclisinin kendisine gelen Sayıştay raporlarının ifade ettiği anlam hususunda daha doğru bir resmi görebilmesi için aslında toplum içinde bu mevzuata aykırılıkların önemlilik bağlamında ne anlama geldiğinin söylenmesi lazım.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Siz söyleyin o zaman, siz söyleyin. Kaç para alınmış o devredilmeyende, siz söyleyin duyalım o zaman.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Değerli vekilim, ben de bütçe hakkını savunuyorum, ben de Parlamento bilgilendirme hakkını şey yapıyorum.

BAŞKAN – Sayın Günel, karşılıklı şeye çevirmeyelim lütfen

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Önemsizse söylesin, Sayın Bakan söylesin.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) –Hayır, hayır, şöyle...

BAŞKAN - Değerli arkadaşlar, bakın, Sayın Bakan sizde hiç müdahale etmedi, lütfen.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bir tane dahi...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Söyleyin, bilgi sizden de alalım.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, hayır. Bir tane dahi hata olmasın, olduğunda Sayıştay raporlasın...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – “Önemsiz.” dediniz ya.

BAŞKAN - Sayın Günel, en tecrübeli Komisyon üyelerimizden bir tanesisiniz, lütfen.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ben de diyorum ki bu konuda Sayın vekilim...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ben de tecrübeli olduğum için söylüyorum.

BAŞKAN – Tecrübenizi başka türlü konuşturun diyorum ben, tecrübeyi farklı konuşturun.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bir tane örnek verin o zaman.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, yok, söylediğim şey şu: Ben de görmek isterim. Sizin önünüze, bizim önümüze getirilen bulgular önemlilik kapsamında gerçekten önemlilik eşliğini aşan bir bulguysa hep beraber bunun üzerine gitmemiz lazım. Bir tane de örnek olsa onun üzerine gitmemiz lazım.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Niye açmadığını düşünüyorsunuz o zaman?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, hayır, siz demin diyordunuz ya: “Raporlarda ben şunları göremiyorum.” diye, ben de bunu göremiyorum, onu söylüyorum

Değerli arkadaşlar, Sayıştay raporlarının daha da geliştirilmesi ve kalitesinin artırılması hususu hepimizin beraber sahip çıkacağı bir şeydir.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Üzerine gidelim o zaman.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şimdi, bizim, biliyorsunuz reform alanlarımızdan bir tanesi de yine vergi kanunları yani bu orta vadeli programın ve orta vadeli mali planın arkasında yatan varsayımlar bağlamında hem Gelir Vergisi hem de Vergi Usul Kanunu’nu önemli bir reform alanı olarak belirledik. Dolayısıyla, burada gün boyunca, orta vadeli programımız ve bütçemizin dayandığı temel varsayımlar bağlamında yapılan eleştirilerin siyasi istikrarı sağladığımız bir ortamda, ekonomik istikrarı sağladığımız bir ortamda ve ekonomik görünümün Türkiye açısından olumluya gittiği bir dönemde çok gerçekçi olduğunu düşünmüyorum. Bugün Türkiye ile diğer ülkeleri farklı noktalarda kırılganlıkları bakımından mukayese etmek mümkün, değişik

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :25/1/2016

Saat

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 44

uluslararası kuruluşlar bu anlamda mukayeseler yapıyorlar; gerek büyüme oranları bakımından gerek kişi başına gelir açısından, işsizlik açısından, enflasyon açısından, cari denge açısından, bütçe dengesi, borç stoku, doğrudan yabancı sermaye girişi ve döviz rezervleri. Bakın, bizimle aynı grupta olan "imagine markets" dediğimiz ülkeler ile Türkiye karşılaştırıldığında, Türkiye'nin belki de şu anda azalan bir trendde de olsa en kırılgan olduğu faktör cari denge yani biz 4'lere, 3'lere doğru iniyoruz ama benzer durumdaki ülkelere kıyasla bizim cari dengemiz hâlâ diğer ülkelerin üzerinde ama diğer parametreler bakımından bakıldığında, Türkiye kırılganlık göstergeleri bakımından kendi grubundaki ülkelerle mukayese ettiğimizde gerçekten gayet iyi bir performans sağlıyor. Dolayısıyla, Türkiye'nin önümüzdeki dönemde olumsuz yönde ayrışacağı yönündeki değerlendirmeler uluslararası yapılan karşılaştırmalar bağlamında da çok gerçekçi durmuyor.

Zaman zaman, orta vadeli programları, doğrudur, güncelleriz, hedef ve tahminleri yeniden revize ederiz. 2015 için biz hem 2014 yılı sonundaki yaptığımız OVP'de bir makroekonomik seti yapıyoruz, bir de 2015'te yapıyoruz, ikisi de birbirinden farklı olabiliyor. Gönül arzu eder ki, tabii ki, güncellemeler hep olumlu yönde olsun, bazı güncellemeleri yaptığımız zaman, hedefe göre aşağı yönlü güncellemeleri de yapıyoruz ama bu güncellemeleri yapma geleneği orta vadeli program dokümanı hazırlayan bütün ülkelerde var, Türkiye için orta vadeli program dokümanı hazırlamak yeni bir alışkanlık, 2016 yılında Kamu Mali Yönetimi Kontrol Kanunu'ndan sonra geldi, orta vadeli bir perspektif vermek amacıyla. Dolayısıyla, burada "Orta vadeli program rakamlarında şu yıl için işte bu rakamı söylemişsiniz, sonra bunu değiştirdiniz." demek orta vadeli programın genel kavramsal çerçevesine uymaz. Bakın, IMF, değil mi, her yıl yılda 3 defa güncelleme yapıyor yani ekimde yapıyor, ocakta yapıyor, nisanda yapıyor; ne yapıyor? Yeni gelen data'lara göre, yeni gelen verilere göre güncellemeler yapıyor. Şu anda, IMF'nin güncellemelerine bu anlamda bakıldığında, özellikle IMF güncellemelerinin Türkiye'nin 2016 yılı makroekonomik hedefleri bakımından olumlu işaretlere temas ettiğini de söylemem gerekir.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Bakan, bunlar güncelleme değil, altüst ediyorsunuz...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Kamu maliyesi konusunda sağladığımız iyileşmeler hepimizin şahitlik edeceği iyileşmeler yani bütçe açıkları yüzde 10'lardan yüzde 1,2'lere, 1,3'lere gelmiş durumda, kamu borç yükünün millî gelire oranı gerçekten önemli ölçüde azalmış. Bırakın 2002 karşılaştırmasını, 2011'den bu tarafa kamu maliyesi sürekli bir şekilde iyileşmektedir. Bu hepimiz için iyi bir şey yani bu ülkede bir göstergenin iyileşmiş olmasından hepimiz mutlu olmamız lazım, bunun arkasında farklı bir şey aramaya gerek yok. Bankacılık sistemimize ilişkin göstergelere, gerçekten, bugün uluslararası karşılaştırmalar bağlamında baktığımızda son derece iyi. Dolayısıyla, 2016 yılında gerek siyasi gerek...

MUSA ÇAM (İzmir) – Ama Danışman bunu bozuyor Sayın Bakan, Cumhurbaşkanının Danışmanı bozacak bunu.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – 2016 yılı makroekonomik hedeflerimiz ve bütçemiz, sağlanan siyasi istikrar ortada iken, makroekonomik istikrar veri iken gerçekçidir. Bugün gelişmekte olan ülkelere baktığımızda, grup grup ülkeler oluşmaya başladı: Emtia ihracatçısı ülkeler, emtia ithalatçısı ülkeler, reform yapabilen ülkeler, reform yapamayan ülkeler, siyasi istikrarı sağlayan ülkeler, sağlayamayan ülkeler. Türkiye bu açıdan bakıldığında, bütün bu karşılaştırmalarda gerçekten siyasi istikrarı sağlamış, bütçe disiplini, mali disiplini sağlamış, ekonomik göstergeleri yerinde, ekonomik istikrara baktığımız zaman son derece olumlu bir görünüm sağlıyor. Onun için, gelişmekte olan ülkeler arasında Türkiye'nin olumlu yönde ayrışacağı konusunda herkesin aşağı yukarı mutabık kaldığını söyleyebiliriz.

Orta vadeli programın dayandığı temel varsayımlara teknik olarak baktığımızda, 2016 yılının 2015 yılına göre ekonomik anlamda belirsizliklerin bir miktar daha azalacağı bir yıl olacağını öngörüyoruz. Yine, küresel büyümenin 2015 yılına göre 2016 yılında yukarı yönlü bir ivme kazanacağını öngörüyoruz. Bunu sadece biz öngörmüyoruz, bunu herkes öngörüyor, 2016 yılı 2015 yılına göre global olarak toplamda daha iyi bir yıl olacak. 2015 yılına bu anlamda bakıldığında, neredeyse 2009 sonrası dönemin en kötü yılı olmuştur. Dolayısıyla, orta vadeli global görünüme baktığımızda, gerçekten iyimser, yani genel anlamda global bir iyimserliğin olduğundan bahsedebiliriz. Türkiye olarak biz de bu global tahmin ve hedefler çerçevesinde onunla tutarlı bir makroekonomik hedef seti oluşturduk. "Ticaret ortaklarımız" dediğimiz...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Bakan, sürenizin yarısı bitti, sorulara ne zaman cevap vereceksiniz?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, bana bir kat fazla süre vereceğinizi varsayıyorum.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama bize on dakika süreyle soru sordurdular.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ama siz bütün gün boyu konuştunuz.

BAŞKAN – Sayın Bakan, süreniz kırk beş dakikadır.

Buyurun.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Bakan, siz sunumu yapmıştınız zaten, cevaplarımızı verin.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sorulara cevap verirsiniz... Siz sunumu yaptınız.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Peki. Hayır, siz "Kısaltın." diyorsanız..

BAŞKAN – Arkadaşlar, siz böyle müdahale ederseniz olmaz ki.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Nasıl olmaz? Bir soruya cevap vermedi ki.

BAŞKAN – Belki sorularınızı yazılı cevaplayacak Sayın Bakan, efendim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sunumu yapmıştınız yani tekrar etmeye gerek yok.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sunum yapıyor Sayın Bakan, eksik kalanları tamamlıyor.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır ama gün içerisinde...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :25/1/2016

Saat

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 45

ERHAN USTA (Samsun) – “Siz gün boyu konuşmuştunuz...” derken “Sizin topunuza bedelim ben, istediğim kadar konuşacağım.” diyor. Öyle bir şey olur mu?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Değil, değil. Ben o anlamı çıkarmıyorum da siz o anlamı çıkarıyorsunuz teşekkür ediyorum.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Bakanım, konuşabilirsiniz, sorulara cevap verin, sonra kalanını konuşun.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Erhan Bey’in bu akşam saatlerinde yaptığı şeyden dolayı teşekkür ediyorum yani.

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) – Sayın Bakanım diyor ki: “Gün içerisinde gelen soruları da alıyoruz.”

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ya, bizim itirazımız yok, konuşabilir. Önce sorulara bir cevap versin de kalanın tamamını konuşsun.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, şöyle: Eğer “Ya, Sayın Bakan, zaten sunumunuzda yaptığınız açıklamalar ile orta vadeli programın dayandığı temel ekonomik varsayımlar ve bütçe performansı ile ilgili bu kadar açıklama yeter.” dersiniz devam etmem, memnuniyetle.

Şimdi, bütçe bağlamında önemli konulardan bir tanesi de bütçe disiplini, mali disiplin. Hakikaten, benim de son derece önem verdiğim bir konu, yani bu öyle konu ki herhâlde en rahat konuşacağım konuların başında geliyor çünkü bütçe disiplini ve mali disiplin denildiğinde birinci sırada gelen gösterge bütçe açıklarının gayrisafi yurt içi hasılaya oranıdır. Birinci derecede, uluslararası karşılaştırmalarda kullandığımız gösterge budur. İkinci gösterge de kamu borç yükünün millî gelire oranındaki gelişmelerdir çünkü bu iki parametre üzerinden ekonomi politikaları üzerinde ciddi etki yapabilirsiniz.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, kesinlikle bu sözleriniz yanlış, kesinlikle yanlış.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bu açıdan bakıldığında, bütçe performansımızı burada tekrar tekrar size söyleyerek çok fazla siyasi bir değerlendirme yapmayayım ama oranlar ortada. Dolayısıyla, bu konuda en kritik konu, Sayın Zekeriya Temizel, Bülent Kuşoğlu, Erhan Usta Bey’in ve diğer vekillerimizin söylediği ödenek üstü harcama konusu. Öncelikle, ödenek üstü harcama hakikaten yapılması gerekli olan bir şey değil, yapılmaması lazım. Bütçe kanunuyla verilen harcama yetkisi neyse onun içinde kalınarak bütçenin icra edilmesi ve yıl sonunda da harcamaların bu seviyede gerçekleşmesi beklenir. Anayasa da, yasalar da zaten buna amirdir. Burada farklı herhangi bir görüşümüz yok. Yine, yıl içerisinde ilave harcama yapma ihtiyacı varsa o takdirde ek bütçe kanunu yapma imkânınız vardır, bunu kullanabilirsiniz, Parlamente’ye gelirsiniz, ilave olarak harcama için yetki alırsınız. Bunda da bir sorun yok, bu da tamam. Dolayısıyla, prensipte, kamu maliyesi hukuku bakımından veya mali hukuk bakımından sizden farklı düşünmem söz konusu değil, sizinle aynı düşünüyorum, bu konuda da hepimizin hassas olması lazım. 5018 sayılı Kanun’un bu anlamda getirdiği ilkesel yaklaşımların da peşinde olmamız lazım ama bununla beraber uygulamaya baktığımızda, evet, doğrudur, yılbaşında aldığımız ödeneklerden daha fazla bir harcama gerçekleştirmek suretiyle ödenek üstü harcama yıllar itibarıyla yapılmaktadır, bu da haklı olarak sizin itirazlarınıza neden olmaktadır.

Bu bakımdan, konuya baktığımızda, sakın siyaset yaptığımı düşünmeyin, ama sonuçta herkes tutarlı olacak, hepimiz tutarlı olacağız, ben de tutarlı olacağım, siz de tutarlı olacaksınız.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Siyaset de yapabilirsiniz Sayın Bakan.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bu açıdan övmüyorum, yanlıştır, bugün de yanlıştır, dün de yanlıştır. Yani bugün yanlış olan şeye “Dün hiç yapılmıyordu.” demek mümkün olsaydı, bugün çok daha haklı eleştirinize hak verirdim ve derdim ki “Evet ya, hiçbir dönemde olmayan bir şeyi bu dönemde biz yapmışız.” Ama 1990’lı yıllar ödenek üstü harcamaların bol bol yapıldığı yıllar olmuştur; yılbaşı bütçe ödenekleri rakamlarıyla karşılaştırdığım zaman, gerçekten, işte, mesela herhangi bir yıl seçeyim, 2002 yılı tesadüf yani, bunu...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – 90’lı yıllar...

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Sayın Bakan, on üç yıldır iktidarsınız, Allah aşkına ya!

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Evet, 90’lı yıllar...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hadi söyle, söyle!

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yani tabloyu da dağıtsın arkadaşlar, hazirunun vaktini almayalım...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Söyle Sayın Bakan.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – 90’lı yıllar boyunca sürekli bir şekilde Başkanlık ödeneklerinin üzerinde ödenek üstü harcamalar olmuştur.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Söyle söyle, 2002’yi söyle!

BAŞKAN – Sayın Günel...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Günel, böyle bir konuşma üslubu var mı?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hayır, söyleyin dinleyelim. Siz de söyleyin o zaman!

BAŞKAN – Sayın Günel... Sayın Günel...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ya, üslubu mu var Sayın Bakan, söyle o zaman.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Söylerim arkadaşlar.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Söyle Sayın Bakan.

BAŞKAN – Sayın Günel, yalnız, yani rica ediyorum...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :25/1/2016

Saat

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 46

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bir dakika kardeşim, bilgi alma şeyimiz var...
BAŞKAN – Sayın “kardeşim”, olmuyor ama yani.
MEHMET GÜNAL (Antalya) – 1990 diyorsa, 2002 diyorsa, söylesin o zaman.
MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Arkadaşlar, söylüyorum: 1990: başlangıç ödeneği 64 katrilyon lira, yıl sonu gerçekleşmesi 68 katrilyon lira.
1991: 101 katrilyon lira, 132 katrilyon lira.
1992...
ERHAN USTA (Samsun) – Ek ödenek girmiş mi? Bunların hepsinde ek bütçe var.
MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bunların hepsi tamamlayıcı ödenekle tamamlanmış.
ERHAN USTA (Samsun) – Ek bütçe var.
MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Değerli arkadaşlar, hepimizin, yani toplu olarak hepimizin bu tamamlayıcı ödenekte karnemiz o kadar iyi değil. Onun için, bu konuda, rakamlar önümde...
MEHMET GÜNAL (Antalya) – Niye olayı...
BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bahane bulma Sayın Bakan.
MEHMET GÜNAL (Antalya) – 2002’yi söyleyin...
MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, hayır, bunu savunmak için söylemiyorum. Bir söylememe müsaade edin. Bunu, yaptığımızı savunmak için söylemiyorum, ama lütfen, kabul edin ki Türkiye’de...
ERHAN USTA (Samsun) – Suimsal emsal değildir ki.
MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bravo, tamam, bir suimsal kabulü gördük, ona teşekkür ederim. Şuna geleceğim...
MEHMET GÜNAL (Antalya) – 2002’yi söyleyin lütfen.
MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – 2002’yi de söyleyeyim arkadaşlar, endişe etmeyin.
MEHMET GÜNAL (Antalya) – Söyleyin bakalım ne kadar?
MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – 2002 yılı: 98 katrilyon lira, 115 katrilyon lira.
MEHMET GÜNAL (Antalya) – Peki, ne kadar yapılmış, ek ödenek var mı, bütçesi yeniden...
MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Dağıtayım arkadaşlar, kendinizi zorlamayın.
Bu konuda karnemiz, hepimizin, sizin de bizim de karnemiz o kadar iyi değil. Sayın Bakan burada, Sayın Bakan da biliyor, ben de biliyorum, siz de biliyorsunuz...
MEHMET GÜNAL (Antalya) – Dağıtımın bir bakalım.
ERHAN USTA (Samsun) – Ama Sayın Bakan...
MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – İkinci olarak...
MEHMET GÜNAL (Antalya) – Nasıl siyaset...
BAŞKAN – Arkadaşlar... Sayın Günel... Sayın Usta... Ama böyle bir üslup yok.
MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Değerli arkadaşlar...
Dağıtırız, dağıtırız.
BAŞKAN – Efendim, merak etmeyin daha yirmi gün burada konuşacağız, yarın da söz alacaksınız, ertesi gün de var, perşembesi var, cuması var, hepsi var.
MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Değerli arkadaşlar, kesin hesap kanunlarında...
ERHAN USTA (Samsun) – Ama Sayın Bakan bize doğru bilgi vermek durumunda.
MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bir dakika Erhan Bey... Erhan Bey, bir dakika...
Müsaade edin lütfen...
MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ama doğru bilgi verin Sayın Bakan.
BAŞKAN – Arkadaşlar...
MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Doğru bilgi veriyorum merak etmeyin.
MEHMET GÜNAL (Antalya) – Nasıl doğru bilgi?
MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Benim önüme gelen teknik bilgi.
Değerli arkadaşlar, kesin hesap kanunlarında “tamamlayıcı ödenek” diye bir maddemiz var mı? Bu AK PARTİ hükümetleri döneminde ilk defa gelen bir madde mi? Bundan önceki bütün yıllarda da tamamlayıcı ödenek diye bir maddemiz vardır. Yani Parlamento... Bakın, dediniz ki: “Sayıştay raporlarında Meclisin takdirine bırakılmış.” Sayıştay doğru yapıyor. Neden? Sayıştay mevcut durumu tespit ediyor, “Ödenek üstü harcama vardır.” diyor, ama buna ilişkin kesin hesap tasarısında öngörülen tamamlayıcı ödeneğin verilip verilmemesi konusunun Meclisin takdirinde olduğunu söylüyor. Ne yapacak yani? Meclisin takdirinin üzerine çıkıp “Bunu vermeyin.” mi diyecek? Dolayısıyla, Sayıştayın yaptığı...
MEHMET GÜNAL (Antalya) – Onu söyleyen var...
MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Onu söylediniz gün içinde. Bu doğru bir şeydir...
MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hayır, onu siz ifade ettiniz.
MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şimdi, buraya geliyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :25/1/2016

Saat

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 47

Bizim size yapmamız gereken şu: Dediğim gibi bunun içeriğini tartışmak yerine şunu tartışmamız lazım: Evet, ödenek üstü harcama konusunda, mali hukuk bağlamında yaptığınız açıklamalara en az sizin kadar ben de varım, biz de aynı durumdayız. Nitekim 5018 sayılı Kanun'da da bu ilkeleri belirlemiştir. Erhan Bey'in sorduğu soruya bir nebze cevap olsun, 2016 yılında da, 2015 ve önceki yıllarda da hep şunu söyledik. Dedik ki: "Siz yatırım harcamalarıyla ilgili başlangıç ödeneklerinin azaldığını söylüyorsunuz, eğer yıl içerisinde ilave gelirimiz olursa, biz bunu yatırım harcamalarında kullanacağız." Burada kayıtlara geçen taahhütlerimiz var.

Bu bağlamda, bizim, 2016 yılında da herhangi bir şekilde bir gelir fazlamız olursa yatırım harcamalarında kullanacağız. Bundan önceki yıllarda da, 2013'te de, 2014'te de, 2015'te de, biz ödenek üstü harcama dediğimiz harcamaları esasında hep yatırım harcamalarında kullandık. Sadece ulaştırmada da değil, eğitimle ilgili yatırım harcamalarında, sağlıkla ilgili yatırım harcamalarında, il özel idarelerinin yatırım harcamalarında... Yani onun detaylarını da verebilirim.

Dolayısıyla, burada, sizin de, bizim de, hepimizin de, bu ülkenin daha fazla yatırım harcamasına ihtiyacı olduğunu biliyoruz, bunu arzu ediyoruz; yılbaşındaki bütçe ödeneklerinin buna imkân verdiği nispette ödenek koyuyoruz, ama yıl içinde imkân çıktığında bunu buraya harcıyoruz.

Şu konuda haklı olabilirsiniz, diyebilirsiniz ki "Bunun yolu var, getirin ek bütçe kanunu, bunu onunla yapın." Ama bilelim ki bir gelenek var, sizin de, bizim de, hepimizin de yıllardan beri içinden geçtiği bir gelenek var, tamamlayıcı ödenek konusu, bunu tartışalım. Kesin hesap kanunlarında tamamlayıcı ödenek maddesi olmalı mıdır? Bunun hukuk karşısında durumu nedir? Parlamentonun bütçe hakkının içinde bir kavram mıdır?

Arkadaşlar, çünkü sonuçta tamamlayıcı ödeneği veren de Parlamento. Yürütme organı yıl içerisinde yetkisini aşarak bir harcama yapmış olsa bile, Parlamento eğer aşan bu harcamayı kabul etmezse, yani bütçe hakkını kullanarak bunu onaylamazsa, o zaman bunun hukuki ve siyasi sonuçları zaten bellidir.

Dolayısıyla, burada, bizim konuşmamız gereken, neticede, detaylarda kamu harcamalarının kompozisyonu... Orada benim de kamu harcamalarının kompozisyonuna ilişkin düzeltilmesi gerektiğini düşündüğüm alanlar var ama sonuçta, bütçe disiplininin esas göstergesi bütçe açığıdır, bizim program döneminden beri başladığımız program tanımı faiz dışı fazladır ve kamu borç yükünün geldiği seviyedir; oralarda gerçekten olağanüstü olumlu performanslar elde edilmiştir, önemli olan bizim bunların devamlılığını sağlamış olmamızdır.

Yani mali disiplin konusunda Cumhuriyet Halk Partisinin geçen seçim dönemindeki bütçeye yük getiren maliyetlerinin toplamı 150 milyar liraydı. 150 milyar lira ile 170 milyar lira. Ben düşünüyorum, Cumhuriyet Halk Partisi eğer...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 50 milyar liraydı Sayın Bakan.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – 50 milyar lirayı şu anda eklese herhâlde bizim bütçe açığı 50 milyar lira olurdu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Siz ekimden beri 33 milyar lira...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Üç ayda 33 milyar sizin.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, hayır, bu tamamen teknik bir çalışmadır, bunu sizinle paylaşabiliriz, ama Cumhuriyet Halk Partisi... Hani, çok güzel, bunları yapmaya çalışalım, imkânlarımız oldukça yapaalım, ama bunları yapmak için önce bütçe disipliniinde ekonomide istikrarı sağlamamız lazım.

Milliyetçi Hareket Partisinin vaatlerinin toplamı 191 milyar lira ile 207 milyar lira. Yani bunları, demin, işte, bütçe açığı -Bülent Kuşoğlu Bey söylemişti- 14 milyar liradan 29 milyar liraya çıktı.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Bakan...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Dağıtırız, veririz bunları.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sizin hesap farklı galiba, dağıtın, verin bize de.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Sayın Bakan, seçim bitti, siz soruları cevaplayın.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Başkanım, benim söz hakkım, son zamanda verilen sorulara cevaptan ibaret değil, gün içerisinde yapılan bütün değerlendirmeleri de kapsamaktadır, ondan dolayı kırk beş dakika verilmektedir, onun için soruları cevaplayacağım, merak etmeyin.

BAŞKAN – Sayın Bakan, siz buyurun, eksik kalanı yazılı verirsiniz.

Buyurun.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bizim bütçemiz eğitimi, sağlığı, sosyal yardımları öncelikleyen...

ERHAN USTA (Samsun) – Sizin söylediğiniz MHP'nin vaadi en sondur o. Ben bunu otuz tane televizyon kanallarında tek tek anlattım, hatta "Size excel dosyasını vereceğim, varsa delikanlı çıksın." dedim... Şimdi, o zaman oturalım tartışalım, yani tek tek...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sizde de var, bakalım karşılıklı.

BAŞKAN – Yani Sayın Usta, "Delikanlı var, yok." falan...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Arkadaşlar, bu bütçe işleri...

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, bunlar öyle geçirilecek laflar değil. Bu konuda karşımda konuşacak bir tane delikanlı varsa çıksın...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bu bütçe işleri delikanlı işi değil.

BAŞKAN – Efendim, Sayın Usta, "Delikanlı varsa yoksa, çıksın." Ne yapıyorsunuz siz? Siz Plan ve Bütçe Komisyonundasınız. Sokakta değilsiniz, neyin delikanlısı? Yakışmıyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :25/1/2016

Saat

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 48

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bu delikanlılık işi değil.
ERHAN USTA (Samsun) – Teknik açıdan diyorum, teknik. Teknik açıdan bunu tartışacak biri var mı? Bir tane lafı ortaya atıp geçiştirmek olur mu Sayın Bakan, yakışır mı size? Yakışmaz.
BAŞKAN – Sayın Bakan, buyurun.
ERHAN USTA (Samsun) – Teknik açıdan bunu söyleyecek, tartışacak adam var mı?
BAŞKAN – Sayın Usta...
MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ben anlıyorum ki, ben açıklama yaptıkça bazı açıklamaların kıymeti kalmıyor, dolayısıyla bunu...
MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ama olmuyor, açıklama olmuyor.
ERHAN USTA (Samsun) – Siz açıklamıyorsunuz, siz iftira atıyorsunuz ama
MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bahane etmeyin 197 milyar diye...
BAŞKAN – Sayın Günal...
MEHMET GÜNAL (Antalya) – Eğer bilmiyorsanız sorun, biz verelim size, bizde hesabı var.
MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Evet...
BAŞKAN – Sayın Usta, Sayın Günal, lütfen...
MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkan, bilgilerin doğru gelmesi lazım.
MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Değerli arkadaşlar, biliyorsunuz gün içinde...
BAŞKAN – Efendim, sizin bilgilerin doğru gelip gelmediğine... Böyle bir şey mi olur canım?
MEHMET GÜNAL (Antalya) – MHP'nin vaadini mi sordular?
BAŞKAN – Hayret bir şey!
Sayın Bakan, lütfen toparlayın.
MEHMET GÜNAL (Antalya) – MHP'nin vaadini mi soran oldu Maliye Bakanına?
MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bana bütçe disiplini soran...
MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sorulan sorulara cevap versene sen.
MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Vereceğim vereceğim.
MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hangisine vereceksin?
BAŞKAN – Sayın Günal...
MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Günal, nasıl heyecanlanıyorsunuz. Niye heyecanlanıyorsunuz?
MEHMET GÜNAL (Antalya) – MHP'nin ismine cevap veriyorsun da kaç tane...
BAŞKAN – Sayın Günal...
MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Niye rahatsız oldunuz?
MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hangi belediyeye verilmedi diye sordum, yanıt alamıyorum.
MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Niye rahatsız oluyorsunuz?
MEHMET GÜNAL (Antalya) – Soruya niye cevap vermiyorsunuz?
MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, sakinleşin.
MEHMET GÜNAL (Antalya) – Nasıl sakinleşeyim? MHP'nin maliyetini hesaplamışsın, şurada bizim sorduğumuz sorulara...
MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Onun da cevabını verimiz.
MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ne zaman vereceksin? Biraz sonra Sayın Başkan diyecek ki: "Yazılı cevap verecek."
MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Siz müdahale edin "Hayır, bütün sorulara cevap verene kadar Bakanın sözünü kesmeyin." deyin, ben sabaha kadar devam ederim.
MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sen soruya cevap vermiyorsun ki! 90'lı yılların...
BAŞKAN – Efendim, biz müdahaleyle hareket etmiyoruz.
Sayın Bakan, buyurun siz lütfen.
MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkan, Sayın Bakan da uyarın.
BAŞKAN – Uyarıyorum zaten, kendisini de uyarıyorum.
MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Arkadaşlar, eleştirilere cevap vermek kadar doğal bir şey yok ki!
MEHMET GÜNAL (Antalya) – Burada MHP'nin maliyetini mi sorduk da onu anlatıyor? Sorular burada.
MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Evet, başka bir konuya geçelim.
Bütçe harcamalarının kompozisyonu konusu çok önemli.
ERHAN USTA (Samsun) – Çok basit oluyor! Maliye Bakanına yakışmıyor!
MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yani hiç olmadı, bize söylüyorsunuz ama...
BAŞKAN – Sayın Bakan, lütfen...
MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Devam ediyorum.
Bütçe harcamalarının kompozisyonu: Yani "Bu bütçeden para nereye gidiyor, faize mi gidiyor, eğitime mi gidiyor, sağlığa mı gidiyor, savunma ve güvenliğe mi gidiyor? Bu savunma ve güvenlik harcamaları aldı başını gidiyor mu? Bu bütçenin hâli ne olacak?" gibi değerlendirmelerde bulunuldu. Bunlar peşin hükümlü değerlendirmeler, onu bir kere baştan söyleyeyim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :25/1/2016

Saat

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 49

Bakın, biz baştan beri söyledik...

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sayın Bakan, ben size bir şey sordum, bakın...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Cevap veriyorum...

AHMET YILDIRIM (Muş) – ...hem Başbakan hem Çevre ve Şehircilik Bakanı -siz adını ne koyarsanız koyun realite değişmez, siz bir isimlendirmede bulundunuz ben de- dediler ki: “Biz bu 7, 8 kenti...”

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, lütfen...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Değerli arkadaşlar, önce şunu söyleyeyim: Bu ülkede güvenlikle ilgili herhangi bir meselede devletin bu güvenliği sağlayacak, bu terörün kökünü sağlayacak her türlü mali gücü vardır. Burada siz merak etmeyin, ne turizm gelirleri bağlamında...

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sayın Bakan...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, bir dakika, cevap vereyim ama.

AHMET YILDIRIM (Muş) – ...siz bunu 2016 bütçesine dercetmemişsiniz, Örtülü ödenek...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Devam ediyorum bir daha. Arkadaşlar, siz demediniz mi “Bu bütçe savaş bütçesi mi, bu bütçe barış bütçesi mi, şu...?” diye, cevap veriyorum.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Tamam, buyurun.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Önce bir kere siz politik değerlendirmelerde bulundunuz. Benim de bu değerlendirmelere ilişkin kendi değerlendirmelerimi yapmak kadar... Hiç sözünüzü kestim mi? Hiç kesmedim.

Öncelikle şunu söyleyeyim: Yani bugün millî birlik ve kardeşlik projesi bağlamında Türkiye’de sağlanmış bir huzur, istikrar, barış ve kardeşlik ortamı vardı. Bu ortamı sağlayan AK PARTİ hükümetlerinin bizatihi kendisidir. On yıllardır bu ülkede üzerine gidilmeyen sorunların üzerine gidilmiş, konuşulmayan konular konuşulur hâle getirilmiş ve “Asla bu konu çözülemez.” denilen ve çözümü dışarıda aranılan hususlarda bu ülkede siyasi inisiyatif alınarak çözüme kavuşturulması için olağanüstü gayretler sarf edilmiştir ve milletimiz AK PARTİ hükümetlerinin bu gayretini takdirle karşılamıştır. Her zaman için bu barış ve kardeşlik ortamının oluşmasına destek vermiştir. Fakat, uluslararası birtakım gelişmelerden kaynaklı heveslenmeler, birtakım geleceği yanlış görmeler, birtakım izafi ve sanal güvencelere dayalı olarak bu bölgede bir terörist girişimde bulunulmuştur belli bir dönemden itibaren, siz bunları gayet iyi biliyorsunuz. Ne varsayıyorsunuz? Yani bir devlet, herhangi bir ilde, herhangi bir yerde o bölgede güvenliği tehdit eden bir aktivite olacak, buna karşı duyarsız kalacak, mümkün mü? Devletin en önemli varlık sebebi...

AHMET YILDIRIM (Muş) – Allah aşkına Sayın Bakan, sorunun cevabı bu mu?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bir dakika, sözümü kesmeyin, geleceğim ama. Evet, cevabı bu. Siz bunları değerlendirdiniz, evet, siz bunları söylediniz, bir dakika...

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar... Sayın Yıldırım, lütfen...

Sayın Bakan, lütfen toparlayın.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, tam bunu söylüyorum, siz değerlendirme yaptınız. Devlet buralarda...

AHMET YILDIRIM (Muş) – Ben rakam sordum Beyefendi, rakam sordum, rakam.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ama bir dakika, rakam öncesinde, her iki vekil olarak da sizler...

AHMET YILDIRIM (Muş) – Burada bütün muhalefetin sorduğu bir soruya cevap alabilmiş değiliz biz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Arkadaşlar, hepsini cevaplayacağım, merak etmeyin. Ama bakın...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Beş dakika var.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok arkadaşlar, uzatacağız o süreyi. Sizden destek bekliyorum bu konuda. Siz destek verin, ben daha uzun konuşayım.

Dolayısıyla şuna geleceğim: Hiç birimiz...

BAŞKAN – Sayın Bakan, sorulara da gelelim bu arada.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Geleceğim ama bunlar önemli konular.

Yani sayın vekillerimiz, terörizmin neden olduğu ekonomik kayıplara karşı bir duyarlılık sergilediler. Bırakın ekonomik kayıpları, bizim birinci önceliğimiz insan insan. Siz insanı unuttunuz. Siz bana gelmiş burada diyorsunuz ki: “Turizmden şu kadar kaybedersiniz, şuradan şu kadar kaybedersiniz...” Bu ülkede bizim korumaya çalıştığımız...

AHMET YILDIRIM (Muş) – Yapmayın Sayın Bakan ya! Ben şu cümleyi kullandım mı? Kullandım: “Hiçbir şey insan canıyla, hiçbir yurttaşımızın canıyla mukabele edilemez.” dedim mi demedim mi?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – O zaman o silahların ne işi var orada, cevap verin?

AHMET YILDIRIM (Muş) – Ben mi koydum Sayın Bakan?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Evet, siz koydunuz. Dolayısıyla...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yapmayın Allah aşkına!

BAŞKAN – Sayın Bakan, lütfen...

AHMET YILDIRIM (Muş) – Yazıklar olsun size! Yazıklar olsun size!

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Aa, olur mu öyle şey, olur mu öyle şey!

MEHMET GÜNAL (Antalya) – “Silahlar konurken Hükümet ne yapıyordu?” diye sorarlar adama.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Siz neyle itham ediyorsunuz bizi Sayın Bakan? Siz neyle itham ediyorsunuz?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :25/1/2016

Saat

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 50

MEHMET GÜNAL (Antalya) – O sırada siz neredeydiniz?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ama bir dakika, siz neyle itham ettiğinize dikkat ediyor musunuz?

AHMET YILDIRIM (Muş) – Ben mi koydum?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır canım “siz” derken sizi kastetmiyorum.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Ama “siz” diyorsunuz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır canım, yapmayın Allah'ınızı severseniz! Siz de benim ne demek istediğimi biliyorsunuz, ben de sizin ne demek istediğinizi biliyorum.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Öyle anlamadık biz.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, Sayın Bakanı duyamıyorum, müdahale edemiyorum, lütfen...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Dolayısıyla şunu söyleyeceğim: Değerli arkadaşlar, güvenlik konusu eğer karşımızdaysa, Allah'a şükürler olsun, devletimizin mali gücü bunları karşılamaya yeterlidir ve biz bunları da karşılarız.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Bakan, siz bu cümlelerinizi düzeltin lütfen.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Bakın, benim hiçbir zaman silahla işlem olmadı, olmaz Sayın Bakan.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Silahlı...

AHMET YILDIRIM (Muş) – Lütfen, sözünüzü geri almanızı istiyorum.

BAŞKAN – Kameraman arkadaşlar, siz biraz çökerseniz ben de Sayın Bakanı görebileceğim.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, hayır sizi... Şöyle: Sayın Vekilimiz yanlış anladıysa düzeltiyorum. Bakın, asla sizi şahsen kastetmedim, hayır o konuyu düzeltiyorum.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Peki “siz” den kastınız ne?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır hayır, asla kastetmedim.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Garo Bey'e ve bana dönerek söylüyorsunuz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, hayır. Siz de ben de ne demek istediğimizi gayet iyi biliyoruz, sizi kastetmediğimi siz benden daha iyi biliyorsunuz ama neyi kastettiğimi de biliyorsunuz.

Değerli arkadaşlarım, bütün mesele şu değil miydi? Yani bu bütçe ile bu olayların arasında nasıl bir ilişki var? Siz söylemediniz mi? “Bu ilişkileri kurun.” dediniz. Barışla ne ilişkisi var, kardeşlikle ne ilişkisi var? Ben de bunu kurmaya çalışıyorum.

Bakın, savunma ve güvenlik harcamalarının bütçe içerisindeki payının arttığından bahsettiniz. Ben size rakamlarla cevap vereyim. Herhangi bir şekilde bu dönemde savunma ve güvenlik harcamalarının bütçe içindeki payı artmadı, tam tersine azaldı. 2002 yılında bütçeden eğitime ayrılan kaynak 11 milyar liraydı, bunu lütfen not alın, bütçeden 11 milyar lira kaynak ayırıyorduk. Aynı yıl savunma ve güvenlik harcamalarına 12,2 milyar lira kaynak ayırıyorduk. Yani hemen hemen başa baş. Yani ne kadar eğitim harcaması yapıyorsa o kadar da savunma ve güvenliğe para harcıyoruz. Peki, 2016 yılı bütçesi... Konuşuyoruz, bakın bütçe. 2016 yılında eğitime ayırdığımız kaynak 109 milyar lira.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Öğrenci sayısı artmış, öğretmen sayısı da artmış!

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Geliyorum, onu da vereceğim.

Peki, savunma ve güvenlik ne kadar? 56 milyar lira. Yani bakın, 2002'de hemen hemen başa baş, 11, 12 milyar lira. Geliyoruz 2016'ya, eğitim harcamaları 109 milyar liraya çıkmış, savunma ve güvenlik harcamaları 56 milyar lirada kalmış. Yani 2002'de eğitim harcamaları...

ERHAN USTA (Samsun) – Terör...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Erhan Bey, bir müsaade edin.

ERHAN USTA (Samsun) – Müsaadesi filan yok.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ama her konuşmanın üzerine yorum yaparsanız olmaz ki.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bunları söylemek lazım.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Arkadaşlar, siz de söz alırsınız, söylersiniz. Ben de onu öğrenirim, memnun olurum. Sadece sabırsızlık göstermeyin.

2002 yılında eğitim harcamalarına bütçeden yüzde kaç pay veriliyor? 2002'de yüzde 9,41. Peki, şu anda kaç veriliyor? Yüzde 19,6. Yani 2 kat artmış. Yüzde 9 nerede yüzde 19 nerede?

Peki, savunma ve güvenlik harcamaları ne olmuş? 2002 yılında yüzde 12,45...

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Savunmanız da güvenliğinizi de ortada yani yapmayın Sayın Bakan Allah aşkına!

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Değerli arkadaşlar, şu rakamları vermeme bile tahammül edemiyorsunuz, çok üzülüyorum yani.

MEVLÜT KARAKAYA (Adana) – Rakamları vermekle alakası yok ki işte ortada yani.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Mevlüt Bey, söz alırsınız, konuşursunuz, ne var ki?

BAŞKAN – Sayın Bakanım, lütfen siz konuşmanızı tamamlayın.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Savunma ve güvenlik harcamaları yüzde 12,45 2002'de, şu anda yüzde 9,89. Yani bakın, sürekli bir şekilde savunma ve güvenlik harcamalarına daha az kaynak ayırıyoruz. Dolayısıyla bizim bütçemiz eğitime, sağlığa, sosyal yardımlara, sosyal devlete katkı veren bir bütçedir. Zekeriya Temizel Bakanımız neoliberal iktisat bağlamında bir değerlendirme yaptı ama biz kendi ekonomi politikalarımızı neoliberal ekonomi politikaları olarak nitelendirmiyoruz. Biz temelde

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :25/1/2016

Saat

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 51

piyasa ekonomisine inanıyoruz ama sosyal devlet uygulamalarını da hem söylem olarak hem de uygulamada hayata geçiren, hem piyasa ekonomisine hem de sosyal devlet uygulamalarına önem veren bir partiyiz. Hangi açıdan karşılaştırırsanız karşılaştırmın AK PARTİ hükümetleri sosyal devletin her bakımdan güçlendiği bir dönem olmuştur. İnşallah onu daha da fazla artıracamız.

Sayın Başkanım, süre verecek misiniz?

BAŞKAN – Sayın Bakan, sürenizi bir bitirin de.

MUSA ÇAM (İzmir) – Bitmedi mi?

BAŞKAN – Elli saniye var efendim.

Buyurun.

Sayın Bakan, yoğun talep üzerine size bir on dakika ilave süre veriyorum ama on dakikada lütfen soruları cevaplayalım.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Tamam, o zaman şöyle yapayım: Milletvekillerimizin haklarını teslim etmek anlamında önceliği sorulara vereyim.

BAŞKAN – Lütfen.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şöyle: Tabii, anlatacak çok şey olunca, torba dolu olunca zaman yetmiyor. Ne yapayım yani?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sıkıntı yok.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Orada bol bol anlatırız bunları.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bütçede de bir torba var Sayın Bakan.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Çam ödenek artışlarını sordu, belli kurumlar bakımından. Sayın Çam, müsaade ederseniz, tabii ki bütün kurumlar buraya gelecekler. Her bir kurumun bütçesi görüşülür iken o bütçe hangi oranda niye artmış, sebepleri itibarıyla hem ilgili kurumlar mutlaka açıklayacaktır ama bizim Maliye Bakanlığında arkadaşlarımız da burada, genel anlamda da bu konuda da açıklamalar yapacaklar. Ama şuna inanın: Her kurumun bütçesinde gerek personel harcamaları olsun gerek mal, hizmet olsun gerek yatırım harcamalarında olsun, genel ekonomik politikalara, genel bütçe politikalarına uygun artışlar yapılmıştır.

Bülent Kuşoğlu bey dedi ki: “Ya, bu bütçenin bir felsefesi yok mu, bunun bir teorisi yok mu? Yani, siz sadece bir önceki yıla göre bütçeleri artırıp artırıp getiriyorsunuz.” Ben de ilk muavinliğe başladım, maliye müfettiş yardımcılığına, bir bütçe kanunu önüme getirdiler; bir baktım, sürekli rakamlar var. Yani, bütçe kanunu görünüşte rakamlardan ibarettir ama mutlaka bir felsefesi var.

AK PARTİ hükümetlerinin bütçeleri gerçekçidir, öngörülebilirdir, hizmet bütçeleridir, kurum bütçelerinde bir artış yapılıyorsa mutlaka vatandaşa dönük bir boyutu vardır, yeni bir harcama programı gelmiştir, mevcut bir harcama programında imkânlar artırılmıştır, mevcut bir harcama programının kapsamı genişletilmiştir. Her geçen gün...

Bakın, çok önemlidir -bunu aslında maliyecilerin oturup çalışması lazım- bir bütçenin vatandaş ve toplum kesimlerine hitap etme derecesi. Yani, 100 lira harcıyorsunuz, 100 lira toplum kesimleri arasında nasıl dağıtılıyor, bunlara mutlaka bakmamız lazım. 2002 yılında yani bu bütçenin yüzde 43'ü faize gidiyordu. Türkiye'de faiz geliri elde eden kişi sayısı bellidir ama geri kalan bütün millet yüzde 57'yle yetiniyordu. Şimdi yüzde 90'ını vatandaşa döndürüyoruz.

Dolayısıyla, bütçelerimiz hizmet bütçesidir. Her bir artışın arkasında mutlaka vatandaşa dönük yeni bir hizmet vardır.

Sayın Çam, o konuda...

MUSA ÇAM (İzmir) – Başbakanlığın, Cumhurbaşkanlığının bütçesinin artırılmasıyla ilgili nasıl bir faydası var?

BAŞKAN – Sayın Bakan, soruları cevaplayın, ilave süre almayın lütfen. Sayın Bakan, ilave soru almadan mevcut soruları cevaplayın lütfen.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Vekilim, gelecek o kurumlar, onlar size açıklar.

Sayın Günal, tasarruflar konusunu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Habib Bey'i bile ikna edemediniz Sayın Bakan, Habib Bey de ikna olmadılar.

BAŞKAN – Yok, yok, olmuştur. Habib Bey'le yıllardır beraber çalışıyoruz.

Sayın Günal tasarruflar konusunda. Evet, doğru, kabul yani tasarruflar Türkiye'de...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ondan önce size sorularım vardı Sayın Bakan, onları geçtik.

BAŞKAN – Yok, yok, sizin, soru bölümünde sorduğunuz...

Sayıştayla ilgili şöyle... Anladığım kadarıyla sizin okuduğunuz rapor genel dış denetim raporu. Arkadaşlar, teknik bir bilgi vereyim. Genel dış denetim raporu, bütün kurum idare raporlarının özetlendiği bir rapordur. Sayıştaydaki arkadaşlar burada mı? Dolayısıyla, şimdi, Sayın Günal, genel değerlendirme raporundaki birçok idarenin tespitlerinin ortaklaştırıldığı bir yerde örnek beklemeyin, o örneği orada aramayın; dönün kamu idare raporuna, dönün Maliye Bakanlığı raporuna...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Zaten rapor elimde, Maliye Bakanlığı raporu elimde, Gelir İdaresi raporu elimde; yok.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Çok güzel arkadaşlar, eleştirilerinizi söyleyin.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yok, ben size daha önce söyledim geçici bütçe yapılırken, bunun içinde hiçbir şey yok diye.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bir dakika ama bak, demin okuduğunuz örnekler...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Okudum.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, şöyle: Sizde yoksa...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Tamam, o da burada. Siz diyorsunuz ki: “Ayrıntısında var.”

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :25/1/2016

Saat

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 52

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ama bir dakika, bakın.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yok.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bir Sayıştay denetim raporu sizin önünüze nasıl geliyor, hiç bunu takip ediyor musunuz? Sayıştay böyle oturup kendi kendine bir rapor yazmıyor ki; gidiyor, sahada denetim yapıyor, sonra kamu idaresine...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bak, zamanınızı orada harcamayın. Ben diyorum ki size: İki de burada.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Günel...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bunun içinde de o söylediğim devirlerle ilgili, Maliyenin sorumluluğuyla ilgili hiçbir şey yazmıyor; dış denetim raporunda yazıyor ya, uzatmaya gerek var mı bunu? Söylüyoruz yani.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, hayır, şöyle: Dış denetim raporunda söylediğiniz genelde... Demin dediniz ki siz: “Dış denetim raporunda hiç örnekler verilmeden, hangi kurum, ne olduğu belli olmadan bilgiler veriliyor.” Ben de diyorum ki size...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ama birinde veriyor, birinde vermiyor.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – O raporun öyle olması doğal ama dönün kamu idare raporuna, hâlâ eğer kamu idare raporunda o bilgi yoksa ben de istiyorum.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yok, yok.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Neden? Mesela Maliye Bakanlığı bir belediyeye bir yeri vermiş, o belediye yasaya uygun olarak kullanmamış ve Sayıştay benden onun geri alınmasını istiyorsa o raporda ben onu görmek isterim. Görmeden nasıl onun gereğini yapacağım?

BAŞKAN – Sayıştaya bir soralım. Sayıştay, bu bilgi nerede o zaman, o konuda bize bir bilgi versin.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkan, onu söylemiyorum, ben Sayın Bakana diyorum ki Maliyenin...

BAŞKAN – Hayır, Sayıştay bu bilgiyi hangi...

Sayın Günel, sizin istediğiniz bilgi hangi raporun içerisinde, Sayıştay’ dan onu bir öğrenelim.

Buyurun.

SAYIŞTAY BAŞKAN YARDIMCISI MİKDAT ÖZKAN – Sayın Başkanım, sayın Komisyon üyelerim; saygıyla sizleri selamlıyorum.

Sayın Başkanım, bütçemizin ülkemize hayırlı olmasını diliyorum.

Şimdi, bizim dış denetim değerlendirme raporunda yer alan tüm tespitlerimiz Sayıştay tarafından 2014 yılı için yapılan 482 adet denetim raporunda yer alan tespitlerden, genellikle arz ettiği düşünülenlerin içinden seçilerek belirlenmiştir. Bu kapsamda, dış denetim genel değerlendirme raporunda yer alan tespitlerin detaylı açıklamaları ilgili kamu idaresi raporlarında yer almaktadır.

Arz ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkanım, ikisi de doğru söylüyor. Sayın Başkan da doğru söylüyor, Sayın Bakan da. O raporların orijinalinde bunlar var, Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerine sunulanda yok. “Kamu zarar iddialarına ilişkin hususlara yargılamaya esas raporda yer verecek olan TBMM...”

BAŞKAN – İlgili kamu idarelerinin raporlarına ulaşmada herhangi bir sıkıntı yok.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkanım, o söyledikleri rapor bu rapor değil, Sayıştayın hazırladığı orijinal rapor. Kuşak çevrilip bize gönderilenden bahsetmiyorum. Burada var, burada yok.

BAŞKAN – Evet.

Sayın Bakan, devam edin lütfen.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkan haklı yani siz de haklısınız ama o rapor bizdeki rapor değil, bizde yok.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, hayır... Sayıştay bulgularını ben de görmek isterim, memnun olurum.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yok, bize gelen rapor o rapor değil.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Tamam.

BAŞKAN – Sayın Bakan, lütfen tamamlayınız.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Siz de öğrenmiş olun diye söyledim, o rapor başka. Burada yazıyor ama bana cevap versin birisi, yani ya Sayıştay versin... Niye böyle oluyor yani?

BAŞKAN – Sayın Bakan, buyurun.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şöyle, Maliye Bakanlığıyla ilgili... Zaten Maliye Bakanlığı bütçesi için geleceğiz ya buraya, o zaman Sayıştay raporları hakkında, ben bütçe sunuşumda bir açıklamada bulunacağım.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Çok basitti aslında yani ben size sormuştum da arkadaşlar...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayıştay, Maliyeyle ilgili ne demiş o konuda cevaplarımız da...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Devredilmeyen şey bellidir ya, kim devretmediyse verilenden...

BAŞKAN – Evet Sayın Bakan, lütfen toparlar mısınız.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Evet, demin ifade ettim, ben oradaki devir konusunun sanki siyaseten yönlendirilmiş “Ne olur bunu devretmeyin.” denilen şeyler olduğuna asla inanmam.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Aynı konu...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :25/1/2016

Saat

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 53

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, hayır, düzeltelim, memnuniyetle.

Arkadaşlar, Sayıştay raporlarında yapılan tespit ve bulgulardan dolayı herhangi bir rahatsızlığımız olmaz. Bunlar idarenin özellikle taşra birimlerinde, uygulamada zaman zaman meydana gelen aksaklıklardır. Sayıştay raporlarında bunun tespit edilmiş olması bizim için çok kıymetli bir bilgidir.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Önemli buldunuz ya...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, hayır, şöyle, şunları yaptığımızı biliyorum bakın: Sayıştay raporlarında eleştirilen konuları daha sonra biz Bakanlık olarak genel yazıyla taşraya duyurmuşuzdur. Sayıştay illerde yaptığı denetimlerde bu eksiklikleri buldu, kendi illerinizi bakımından asla bu eksikliklere müsaade etmeyin ve bütün iller, bu konularda hassas olun. Yani, burada Sayıştayın bulmuş olduğu bu bulgu bizi rahatsız etmez, tam tersine, varsa bir suç, üzerine gideriz; hukuka aykırılık bir durum varsa onu düzeltiriz, bundan niye gocunalım ki? Sayıştayın varlık nedeni birilerini asmak kesmek değil ki, Sayıştay bu bulguları bulacak.

BAŞKAN – Sayın Bakan, sorulara devam edelim lütfen.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Günel tasarruflarla ilgili bir değerlendirmede bulundu. Doğru, tasarruflar konusunda doğru bir açıklama yaptım. Türkiye’de tasarruf oranları istediğimiz ölçüde değil. Bu oranlar yüzde 20’lere, 25’lere, 30’lara çıksın, bu bir genel temennidir. Hükümet olarak tasarrufların yukarıya çekilmesi bağlamında Hükümet programında da hedeflerimiz vardır. İnşallah, sizlerin de sağlayacağı katkılarla bu konuda yasal ve idari düzenlemeleri yapar ve bunları inşallah daha yukarıya çekeriz.

Enflasyon ve ekonomi hedefleri konusunda iyimser olduğumuzu söyledi Sayın Günel. O konuda da açıklamaları zaten daha önce geneli itibarıyla yaptım.

Sayın Paylan basın özgürlüğü, ifade özgürlüğü konusunda birtakım değerlendirmelerde bulundu. Yani, bize bunun bütçe ilişkisini sordunuz. Açıkçası, tabii, basın özgürlüğü, ifade özgürlüğü hepimizin sahip çıkması gereken...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – İnsan hakları...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Tabii, insan hakları. Bakın, önümüzdeki günlerde, inşallah, insan hakları ve ayrımcılıkla mücadele konusunda üzerinde çalıştığımız bir yasa var. İnşallah, en kısa sürede bu yasa Meclise getireceğiz. Türkiye’de hem yasal hem idari hem de uygulama anlamında insan haklarının güçlendirilmesi en önemli önceliklerimizden bir tanesi. Her türlü ayrımcılığa karşıyız. Dolayısıyla, ayrımcılıkla mücadele anlamında da bu yasa önemli düzenlemeler getiriyor. Türkiye için, bana göre, hukuk güvenliği anlamında reform niteliğinde, devrim niteliğinde bir kanundur. İnşallah, onu da hep beraber burada onu görüştüğümüzden sonra -muhtemelen Adalet Komisyonunda olacak- mevzuatımıza dâhil ederiz. Dolayısıyla, her türlü ifade özgürlüğünün daha da gelişmesi hepimizin ortak arzusudur. Bu konuda da bu alandaki kurumların bütçelerine -eğer biz eksiksek bizi uyarın- hangi kurum bütçelerine daha fazla nerede, ne kadar kaynak ayırmamız gerekiyorsa bunu biz de beraber yapalım ama biz olabildiğince bu konuda kurumların ihtiyacı olan, talebi olan ne varsa karşılamaya çalışıyoruz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Önce Sayın Cumhurbaşkanının da bu konuda bir duruş sergilemesi lazım.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) - Bunu da beraber...

GARO PAYLAN (İstanbul) – İfade özgürlüğü anlamında.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – AK PARTİ hükümetleri dönemi, bu anlamda, her bakımdan özgürlüklerin geliştiği bir dönem olmuştur. İnşallah, daha da gelişecek.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Biz şimdi gerileme dönemindeyiz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – “2016 yılında tek seferlik gelirler olacak mıdır?” diye... Biliyorsunuz, Erhan Bey belki teknik olduğu için detayını daha fazla merak eder.

BOTAŞ’ın geçmiş dönem borçlarına istinaden 5,5 milyar lira bir ödeme yapacağını varsayıyoruz. 4.5G lisanından 2016 yılında taksit ödemeleri olarak 4,2 milyar lira ödeme olacağını varsayıyoruz. Dolayısıyla, bu kapsamda 9,7 milyar lira... Yani, BOTAŞ’ın geçmiş dönem borcu süreklilik arz etmediği için veya 4.5G... Bu gelirlerimizi buraya koyduk ama 2016 yılı için...

ERHAN USTA (Samsun) - Ben 2015’i sormuştum.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) - 2015’i de söyleyebilirim. Arkadaşların bana verdiği nota göre söylüyorum. BOTAŞ’tan dolayı 1,9 milyar lira bir defalık geçmiş dönem borç tahsilatı var. 4.5G tahsilatı olarak 4,6 milyar lira...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Bakan, lütfen toparlayınız.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Başkan, tekrar bir gireyim.

BOTAŞ’tan 1,9 milyar lira, 4.5G lisanından dolayı 4,5 milyar lira ve bir de yine 4.5G KDV tahsilatı olarak 1,9 milyar lira olmak üzere toplam 8,4 milyar lira gelir var ama burada Merkez Bankası geliri yok. 5,8 milyar lira da Merkez Bankası geliri var. Bu arada 2016 yılı bütçemizde Merkez Bankasından gelebilecek gelir başlangıçta bütçede öngörülmüştür, bunu da başlangıçta ifade edeyim. Aslında buradaki, 2016’ya ilişkin arkadaşların bana verdiği 9,7’nin rakamının üzerinde 5 civarında da Merkez Bankası geliri var. Dolayısıyla, bunu arkadaşlar burada belki teknik olarak unuttular, onu da söyleyeyim: Gelir üzerinden alınan...

ERHAN USTA (Samsun) - Yani, bunlar olmasaydı 10 milyar lira daha sapacaktı bütçe.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Arkadaşlar, böyle bir bütçe hesaplama yöntemi yok: “Şu olsaydı şöyle olurdu, bu olsaydı böyle olurdu.” diye bir şey yok. Bütçe, bütün gerçekleştirmeleri itibarıyla, sonuçta dipte oluşan rakam itibarıyla gerçekleşir.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :25/1/2016

Saat

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 54

Ben de birtakım şeyler söyleyebilirim: “Şunlar olmasaydı bütçe açığı daha az olabilirdi.” Ben, mesela, diyebilirdim ki: “Ya, bu ülkede yatırım harcamalarına 17 milyar lira vermeseydik sizin önünüze getirmiş olduğumuz bütçe açığı şu kadar olabilirdi.”

ERHAN USTA (Samsun) - Bu öyle bir şey değil. Yani, bu fonlar üzerinden birtakım şeyler...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) - Dolayısıyla burada önemli olan...

ERHAN USTA (Samsun) - TEDAŞ üzerinden bütçe açığının...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) - Bakın bizim bütçenin yıl sonu gerçekleşmesi konusunda hassasiyetimiz var. Her yıl özellikle bütçe açığı konusunda, gerçekleşmeleri konusunda gerçekten, 2009 ve 2012 hariç olmak üzere bütün yıllarda daha fazla gelir, daha iyi bir bütçe performansı...

ERHAN USTA (Samsun) - Yani, uluslararası literatürde yapılan bir defalık gelirleri dışarı alma şeyini reddediyorsunuz?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) - Hayır, hayır, şöyle: Uluslararası karşılaştırmalar bağlamında, bana sorarsanız, işte, program tanımlı gelir-gider nedir...

ERHAN USTA (Samsun) - Yani, dünya böyle yapıyor ama siz farklı...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) - Hayır, bir dakika arkadaşlar, bir dakika Erhan Bey...

BAŞKAN - Sayın Bakanım, başka sorular da vardı.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) - Yok, çok önemli. Değerli Vekilim, şöyle: Sizin ifade ettiğiniz konularda hiç gizli saklımız yok. Gerek yıllık program dokümanını açarsanız var gerek Orta Vadeli Program dokümanını açarsanız özelleştirme, faiz hariç bütçenin gelir gider dengesi, yani, bütçeyle ilgili, yapısal bütçe açığı, siz ne isterseniz, hangi rakamı isterseniz bütçe açığı konusunda, kamu maliyesi dengeleri konusunda hem dokümanlarımızda var, hem de ilave bilgiler isterseniz bunları da veririz. Burada kaçırmak istediğimiz, saklamak istediğimiz bir şey olamaz. Bütçenin uluslararası karşılaştırmalar bağlamında dengelerini de veririz. Genel devlet bütçe dengesine baktığımız zaman, uluslararası karşılaştırmalarda Türkiye'nin nerede olduğu konusu açık bir şekilde ortada.

ERHAN USTA (Samsun) - O zaman “Böyle bir bütçe anlayışı yok.” demeyin yani.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) - Hayır, hayır. Onlar da vardır ama bunları söylemekle onları sanki gizliyor, saklıyor değiliz. O konularda da her türlü detaylı bilgi bütçe dokümanlarında mevcut. O konular üzerinden her türlü eleştiriyi yaparsınız, saygı duyarım. O konularda da beraber, sizin görüşlerinizi de alır, özellikle bütçenin daha iyi olması konusunda birlikte katkı sağlarız.

ERHAN USTA (Samsun) - Değerlendirmelerimizi zaten onlar üzerinden yapıyoruz Sayın Bakan ama siz “Yok böyle bir şey.” dediğinizde...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) - Gelir üzerinden alınan vergiler konusunda, özel olarak 2016 yılında Gelir Vergisi Kanunu'yla ilgili bir tasarı çalışmamız var, inşallah onu Meclise getireceğiz.

Emeklilerle ilgili...

GARO PAYLAN (İstanbul) - Emekçiden alınan yüzde 68'i gelir vergisi...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) - Doğru. Yani, kayıt dışı ekonomiyle daha fazla mücadele etmemiz lazım, doğrudan gelir üzerinden alınan vergileri artırmamız lazım, dolaylı vergileri aşağı çekmemiz lazım. AK PARTİ hükümetleri döneminde özellikle emekçilerin, çalışanların, dul ve yetimlerin, sosyal kesimlerin, dezavantajlı grupların vergi yükünü aşağı çekecek spesifik düzenlemeler yapmışlardır. Katma değer vergisi oranlarında, özellikle, sosyal yönü çok kuvvetli vergi indirimlerine gitmişlerdir. Ekonomiye destekleyecek önemli vergi indirimleri yaptık, gelir ve kurumlar vergisinde indirimler yaptık.

Sermaye bu ülkede, sizin arzu ettiğiniz, zaman zaman bize sorduğunuz bütün bu büyümenin itici gücü. Sermaye ile emek arasında, sermaye ile çalışan arasında bir karşıtlık yok. Sizin siyaseten durduğunuz noktada biz durmuyoruz. Sermayedar da emekçi de çalışan da bu ülkede birlikte üretecek; birlikte zenginleşeceğiz, birlikte büyüyeceğiz. Biz iki şeyi birden gerçekleştirdik: Hem büyüdük hem de büyümeden bütün sosyal kesimler daha fazla pay aldı. Çalışan da aldı emekli de aldı; bunu bütün istatistiklerle ortaya koymak mümkün. Dolayısıyla, burada bizim şunu konuşmamız lazım...

GARO PAYLAN (İstanbul) - Sayın Bakanım, rant vergisi...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) - Yok, yok, şunu konuşmamız lazım.

GARO PAYLAN (İstanbul) - Rant vergisini siz önermişsiniz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) - Yok, yok. Ona geleceğim.

Şunu konuşmamız lazım: Özel sektör üzerindeki toplam vergi yükünü aşağı çekmemiz lazım. Yani, bugün çalışan bir... (Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Bakan, süreniz tamamlanmıştır.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) - Az kaldı Sayın Başkanım, bir on dakika daha verseniz toparlayacağım.

BAŞKAN - Sayın Bakan, çok teşekkür ederim. Kalanlarını yazılı olarak alalım lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Sayın Başkan, devam edelim.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) - On dakika yani, bütçe sonuçta bu.

BAŞKAN - Sayın Bakanım, tamam, size tamamlamanız için ek, ilave süre vereceğim ama Sayın Günel'in ve Sayın Yıldırım'ın da Sayın Paylan'ın bir söz talebi var, onları bir karşılayım, ikisini.

Sayın Günel, buyurun.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :25/1/2016

Saat

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 55

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Sayın Başkanım, ben çok kısa. Ben şeyi söylemek istemiyorum çünkü...

Sayın Bakan, sadece şunu sordum: Benim serzenişime siz kızdınız "Tecrübelisiniz." diye ama, yani, şimdi, Sayın Bakan o tecrübelerden faydalanmıyor, bize siyaset yapıyor. Açıkçası bu sorular çok net, ben onun için müdahale ettim. Yani, basit bir şekilde sorduğum soruları herhâlde tekrarlamadım diye arkadaşlarım atladı, başta konuşurken söylediğim sorular vardı, onun için tekrar bastım.

"Yani, Hazine adına tescil edilmesi gerekiyor amaca uygun kullanılmayanların. Bunlardan kaç tane var? Hangi belediyeler bunu yaptı? Artı, bilgi verilmemiş Çevre Bakanlığına, bunlar nedir?" dedim. Ben onun için... Şimdi, siz soruları sormayıp genel politika yapınca, Sayın Bakan, hakikaten, benim üslubuma kızıyor arkadaşlar ama... Şimdi 90'a dönerseniz, 2002'ye dönerseniz... Biz hiç 97'ye dönmedik, 94 krizine dönmedik, iktidar olduğumuzda ne gerekiyorsa yaptık. Onun için, bunlar... Şu anda teknik bir Bakanlığın konuşmasındayız, siz de Maliye Bakanısınız.

BAŞKAN – Sayın Günel, maksat hasıl olmuştur, anlaşılmıştır.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Onun için, "Buradaki taşınmaz devirleriyle ilgili ihalesiz hizmet alımları var." diyor. Bunlar önemsiz mi? Bir de siz "Önemsiz." Diyorsunuz. Ben gerçekten Sayıştayla ilgili şeyi merak ediyorum.

Bir de şunu... Çok özür diliyorum Sayın Başkan. Milliyetçi Hareket Partisinin toplam taahhütleri 73,9 milyar lira; isteyene hangi sayıları örnek aldığımızı, hangi modeli kullandığımızı verelim. 191 bulan arkadaşlar, doğal olarak, biz de bu işlerden sorumlu teknik arkadaşlar olduğumuz için, Sayın Usta'nın da tepkisi ondan, benim de ondan. Arkadaşlar yanlış hesap yapmış.

BAŞKAN – Hesaplama farklılıkları olabiliyor.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Biz size o 73,9'u nasıl bulduğumuzu verelim. Yani, bir de o bizim dört yıllık, o yük bizim dört yılda toplam yapılacak yükler, hepsi bir yılda değildi. Bunu da hem sizin hem kamuoyunun bilgisine sunalım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Birazdan biz de maille size göndeririz, şu anda döküm yok ama gönderelim.

BAŞKAN - Zaten şu an için Milliyetçi Hareket Partisinin vaatlerini konuşmanın da bir anlamı yok, önümüzde dört sene seçim yok.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yok, hayır, yani bilmiyorum. Ha, teşekkür ederim Sayın Başkan, ben de onu söylüyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederim, ben de aynı şeyi söylüyorum.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Milliyetçi Hareket Partisinininkini konuşalım, sıkıntı yok da yanlış konuşmayalım diye... Konuşsun, niye konuşmasın Sayın Bakan MHP'nin beyannamedeki taahhütlerini yerine getirecekse biz hepsine destek oluruz yani, yetmez ama evet diyoruz, onun için...

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz Sayın Günel.

Sayın Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Bakan; bizim taleplerimizi... Yani sonuçta biz Medisteyiz ve buraya toplumsal talepleri çözmek için geldik. Anayasa konuşacağız, öyle değil mi? Bu anayasa da çoğulcu, demokratik bir anayasa olsun, toplumsal talepler buraya aksın ve toplumsal sorunlar çözülsün diye istiyoruz. Ancak devlet akıllı olan devletler toplumsal sorunlarını oturup çözerler. Çözemeyenler ise her türlü toplumsal talebe "terör" derler. Mesela bunun tarihte örnekleri vardır yani yakın tarihte diyeyim. İngiltere IRA meselesine otuz yıl boyunca "terör" dedi, sonra oturdu çözdü ve şu anda bambaşka bir İngiltere ve İrlanda yaşıyor. İspanya "terör" dedi Bask meselesine yıllarca, orada mücadele edene "terörist" dedi, şimdi eşitlikçi bir anayasa yapıldı ve toplumsal meseleler çözüldü.

Esad, yani yıllarca orada mücadele edenlere, bizim "özgürlük savaşçısı" dediklerimize "terörist" dedi, şimdi hâlâ "terörist" diyor orada. Mesela Türkmenlere "terörist" diyor ama Türkiye şu anda orada mücadele edenler olarak bakıyor. Buradaki paradoks dediğimiz, siz "terör" diye her şeyi, her türlü toplumsal talebi yaftalarsanız hiçbir toplumsal talebimizi çözemeyiz ve bu işi Genelkurmay'a havale ederiz. O da bakın, şu anda sabah örneğini verdiğim gibi, 27 sivil insanımız şu anda Cizre'de, tank atışıyla o 5 katlı bina yıkılıyor ve bodrumundalar. Bu sorunun çözülmesi için Hükümetten defalarca talepte bulunduk. 27 insan, şu anda yaralı insan, oradan üç gündür çıkarılmadı ve 3'ü kan kaybından öldü, bundan bahsediyoruz.

BAŞKAN – Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yani bütün toplumsal talepleri "terör" diye kapatamazsınız.

BAŞKAN – Sayın Paylan, toparlayalım lütfen.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır ama Sayın Bakan önemli bir noktada buraya bir ithamda bulundu. Ve bakın, İsrail'in Gazze'de yaptıklarına biz ne dedik? "Devlet terörü" dedik değil mi? Orada sivil insanların bombalanmasını, top atışına, tank atışına tutulmasını. Yani biz kendi içimize de bakalım, bir tek dışarıya, Filistin meselesine...

BAŞKAN – Sayın Paylan, teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, bir dakika, bitiriyorum.

Bütün meseleleri terör diye yaftalayıp kapatamayız, sorunlarımızı burada çözeceğiz. Özellikle de milletvekillerine dönük ve bize dönük yaptığınız cümleyi daha net bir şekilde geri almanız gerekiyor. Mesele, burada çözmeliyiz meseleleri ve "terör" diye her şeyi yaftalayıp bitiremeyiz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Evet, Sayın Bakan, çok kısa lütfen...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :25/1/2016

Saat

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 56

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Günel, belediyeler konusunda, -arkadaşlar, yanlışsam beni düzeltin, not çok açıklayıcı değil- yani Sayıştay raporunda örnek olarak verilen belediyeler; Ankara Büyükşehir Belediyesi, İstanbul Beyoğlu, İstanbul Zeytinburnu, İstanbul Fatih, Samsun Büyükşehir, Trabzon Büyük Şehir ama şunu da Maliye bütçesi görüşülürken ben size detayını da getireceğim. Şimdi, bu belediye başkanlıkları hakkında da peşinen isimlerini kullanıp...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – O çok eskiden beri devam bir şey, bu madde geçen sene de vardı, evvelki sene de vardı.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, yok, şunu yapalım: Maliye bütçesi görüşülürken bu belediyelerle ilgili olayların detaylarını da anlatalım, bu belediyeler hakkında da haksız bir ithamda bulunmuş olmak istemem.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yani belediye değil de yani...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – İki: Çevre Bakanlığı...

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakan...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Müsaade edin Sayın Başkanım.

Çevre Bakanlığı konusunda, Gelir İdaresi Başkanlığıyla Çevre Bakanlığı yetkilileri bir araya geldi, elektronik ortamda veri paylaşımı konusunda mutabıklar, inşallah en kısa sürede onun detayı çalışılıp geçilecek. Ama bugüne kadar geçilmemiş, doğru mu? Yanlış. Bugüne kadar bu meselenin halledilmesi gerekiyordu, Sayıştayın bu konudaki tespiti gayet doğru bir tespit, bizim bunu mutlaka yapmamız lazım.

Sayın Paylan, toplumsal meseleler, siyaseten siyaset ortamında çözümlenir. AK PARTİ, toplumsal taleplere ve toplumsal meselelere...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Bakanım, biraz acele müdahale ederseniz çünkü zaman aşımına uğrayacaklar var diye yani veri paylaşımını arkadaşlar verecek ama zaman aşımına öbürü giriyor çünkü.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Olur, tamam.

Toplumsal talepler ve toplumsal meseleler konusunda AK PARTİ'nin baştan itibaren bir siyasi duyarlılığı vardır. Millî Birlik ve Kardeşlik Projesi böyle bir projedir. Türkiye'de konuşulmayan toplumsal talepleri konuşulur hâle getiren, üzerinde çözüm üretilemeyen meseleleri çözülür hâle getiren bir partidir. Dolayısıyla AK PARTİ'nin burada ayırt ettiği şey, toplumsal taleplerle terördür. İkisini asla yan yana koymamız mümkün değildir. O bölgedeki insanlarımızın, kardeşlerimizin, her türlü meselesi en başta devletin meselesidir. Devlet buna sahip çıkar ama bu toplumsal talepler ve toplumsal konular siyasetin, hukukun içinde olmak zorundadır. Siz elinize, hukuki yolları bir tarafa bırakıp illegal birtakım yöntem ve yollar seçerseniz her devlet bu illegal yol ve yöntemlere karşı güvenlik tedbirlerini alır ve alması da gerekir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Bakan.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Söylediğiniz ülkeler bağlamında Türkiye, son derece bu konuda, siyasi olarak bu konularda gerekeni yapmaya hazırdır. Hiçbir şekilde bu konuda ifade ettiğiniz kurumlara havale edilmiş meseleler değildir. Siyaset gündemine hâkimdir, bugün bu konularla ilgili olarak bir şey yapılıyorsa veya ne yapılıyorsa arkasında tamamen siyasi irade vardır. Bu anlamda ifade ettiğiniz cümleyi de kabul etmek mümkün değil. O bölgede yaşanan ve terörden kaynaklanan bu toplumsal trajedinin her bakımdan yaralarının sarılması devletin en önemli, öncelikli gündemidir. Bir an önce o bölgede, o mahallelerde, o sokaklarda bütün illegal unsurların buldukları noktadan çıkması ve bu ülkenin sınırlarını terk etmesi lazım. Devlet, kendisine çekilen silaha tabii ki gerektiği karşılığı verecektir, bunda da yadırganacak bir şey yok. Silahın doğrultulduğu veya güvenlik tedbirinin alındığı alan da bellidir, kişi de bellidir. Dolayısıyla burada eğer bir söylem geliştirip de burada barış dili kullanacağız diyorsanız, önce bu sözü dönüp başka bir tarafa yöneltmeniz lazım. Önce silahların gömülmesi noktasında inisiyatif alması gereken kimlerse dönüp bu söylemlerinizi fazlasıyla onlara yapmanız lazım. O anlamda HDP'nin çok daha fazla sesini çıkartabilecek cesarete, yeteneğe, kabiliyete, yetkinliğe ulaşmasını bekliyoruz.

BAŞKAN – Sayın Bakan, teşekkür ediyorum.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Özel hesaplarla ilgili bilgileri verecek misiniz?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Nasıl?

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Özel hesaplarla ilgili bilgileri verecek misiniz?

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, Bütçe ve Kesin Hesap Kanunu Tasarıları ile Sayıştay tezkerelerinin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, sorulara cevap alamadım, o sorular ne olacak?

BAŞKAN – Şimdi, yazılı olarak göndereceklər.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Usulle ilgili söz istiyorum, lütfen bir dakika verebilir misiniz?

BAŞKAN – Şimdi usulden kastınız nedir, neyin usulü?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Çalışma usulüyle ilgili.

BAŞKAN – Çalışma usulüyle...

Sayın Kuşoğlu, buyurun.

III.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER (Devam)

1.- Komisyonun çalışma usul ve esasları hakkında görüşmeler (Devam)

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :25/1/2016

Saat

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 57

Şimdi, bizim bu 2016 bütçe görüşmeleriyle ilgili ilk günümüz. Geçen hafta Sayın Bakan galiba üç üç buçuk saatlik bir sunum yaptı. Bugün de biz 2016 yılı bütçesiyle ilgili görüşlerimizi belirttik. Daha sonra da sorularımıza cevap vermesi gerekiyordu kalan kırk beş dakikalık süre içerisinde. Hiçbir sorumuza cevap alamadık, şahsen ben hiçbir soruma cevap alamadım. Sayın Bakan Adalet ve Kalkınma Partisinin propagandasını yaptı bir anlamda ve sorularımıza cevap vermedi. Şimdi, bundan sonraki görüşmelerde de aynı usul tercih edilecekse, sorularımıza cevap alamayacaksak hiçbir şekilde bu görüşmelerin bir anlamı yok. Bu görüşmeler propaganda görüşmeleri değil, bunlar ciddi görüşmeler, bu şekilde hiçbir sonuç alamayız.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Biz de bundan sonra o zaman bu işi propaganda döndürürüz, bu doğru değil.

BAŞKAN – Sayın Bakan kalan soruları yazılı olarak cevaplamanızı rica ediyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yazılı olarak da cevap gelmiyor, biliyorsunuz.

BAŞKAN – Gelecek, gelmelidir.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bir iki cümle müsaade eder misiniz?

BAŞKAN – Sayın Bakan, efendim, neyle ilgili, usul üzerinde mi?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Usul üzerinde.

BAŞKAN – Bakanların usul üzerinde konuşma hakkı yok.

Evet...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ben on yıldır Plan ve Bütçe Komisyonunda, bu salonda, bütçe görüşmelerinde burada bulunmuş bir insanım. Bakanların geneli üzerinde görüşmeler yapıldıktan sonra gün içerisinde yapılan bütün görüş ve değerlendirmelerle ilgili değerlendirme yaptığını bilen bir insanım. Bana verdiğiniz kırk beş dakikalık süre sadece soruları cevaplamak üzere verilmiş bir süre değil. Eğer öyle olsaydı ben gün boyunca sizin her bir söylediğinizi teker teker niye not aldım? Size çok kıymet veriyorum, görüş ve önerileriniz çok önemli. Burada büyük bir ekip arka planda bu konularla ilgili teknik hazırlıklarını yapıyorlar ve ben bu süre zarfında bunlara cevap veriyorum.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Keşke onları okusaydınız...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şöyle, bundan önceki yıllarda da aslında normalde bakanlara verilen süre daha uzun tutulurdu. Bakanların normalde bütün konuşmayı tamamlaması beklenirdi. Dolayısıyla burada ben tekrar teşekkür ediyorum ama özel olarak yanlılık yapmadım.

BAŞKAN – Biz de teşekkür ediyoruz.

Yalnız Sayın Bakan, kalan soruların lütfen yazılı olarak cevaplanmasını istiyoruz.

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/529) ile 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/297) ve Sayıştay tezkereleri (Devam)

BAŞKAN - Bütçe ve Kesin Hesap Kanun Tasarıları ile Sayıştay tezkerelerinin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı ile 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarıların 1'inci maddelerini sırasıyla okutuyorum:

2016 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU TASARISI

BİRİNCİ BÖLÜM

Gider, Gelir, Finansman ve Denge

Gider

MADDE 1- (1) Bu Kanuna bağlı (A) işaretli cetvellerde gösterildiği üzere, 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli;

(I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerine 560.782.309.000 Türk lirası,

(II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelere 68.938.657.000 Türk lirası,

(III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumlara 3.790.619.000 Türk lirası, Ödenek verilmiştir.

2014 YILI MERKEZİ YÖNETİM KESİN HESAP KANUNU TASARISI

Gider bütçesi

MADDE 1- (1) 20/12/2013 tarihli ve 6512 sayılı 2014 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelde gösterildiği üzere, 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli;

a)(I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerine
428.396.493.000 Türk Lirası,

b)(II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelere 48.647.481.000 Türk Lirası,

c)(III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumlara 3.003.844.000 Türk Lirası,

ödenek verilmiştir.

(2) Kanunların verdiği yetkiye dayanarak yıl içerisinde eklenen ve düşülen ödenekler sonrası merkezi yönetim kesin hesap gider cetvellerinde gösterildiği üzere, 5018 sayılı Kanuna ekli;

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Bütçe

Tarih :25/1/2016

Saat

Kayıt: Bütçe

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 58

(I) sayılı cetvelde yer alan genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin 2014 yılı bütçe giderleri toplamı 434.265.539.080,16 Türk Lirası,

(II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli idarelerin 2014 yılı bütçe giderleri toplamı 65.356.039.101,10 Türk Lirası,

(III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumların 2014 yılı bütçe giderleri toplamı 2.962.157.182,46 Türk Lirası,

olarak gerçekleşmiştir.

(3)2014 yılı merkezi yönetim konsolide bütçe gideri toplamı 448.752.336.790,94 Türk Lirasıdır.

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakana ve değerli milletvekillerimize ve Komisyon üyesi arkadaşlarımıza teşekkür ediyoruz.

Programımızda bulunan kurum bütçelerini görüşmek için 26 Ocak 2016 Salı günü saat 10.00'da toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 18.13

